

Фонетика и фонологија словачког језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Упознати студенте са основама фонетике и фонологије словачког књижевног језика како би практично освојили ортоепију и ортографију.

Исход предмета

Практична примена фонетско-фонолошке проблематике у комуникацији.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Однос између фонетике и фонологије. 2. Из историје фонетике и фонологије. 3. Глас и фонерема. 4. Фонетска транскрипција. 5. Физиолошка фонетика. 6. Гласовни систем словачког језика. 7. Самогласнички систем. 8. Сугласнички систем. 9. Слог и морфема. 10. Једначење сугласника (неутрализација фонолошких опозиција). 11. Вокалске алтернације. 12. Консонантске алтернације. 13. Прозодијске особине. 14. Ритмички закон (закон двеју дужина). 15. Словачка ортоепска норма.

Практична настава

прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

DVONČOVÁ, J. – Jenča, J. – Kráľ, Á.: *Atlas slovenských hlások*. Bratislava 1969.

KRÁĽ, Á. – Sabol, J.: *Fonetika a fonológia*. Bratislava 1989.

KRÁĽ, A.: *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. Martin 2005.

PAULINY, E.: *Krátka gramatika slovenská*. Bratislava 1995.

PAULINY, E. – Ružička, J. – Štolc, J.: *Slovenská gramatika*. Bratislava 1968.

Правопис словачког језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: -

Циљ предмета

У оквиру овог курса студенти треба да савладају словачки правопис. Систематизовати наставно градиво из правописа да би се оно аутоматизовало код студената до те мере, да у пракси правилно употребљавају, јер и правописни део спада у језичку културу.

Исход предмета

Оспособљеност студената да правилно пишу.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Писмо, абетка и правопис. 2. Правопис и принципи словачког правописа 3. Писање самогласника и сугласника. 4. Писање самогласника *i, í, u, ú*. 5. Писање самогласника *i, í* после меких сугласника. 6. Писање самогласника *u/ú* после тврдих сугласника. 7. Писање самогласника *i/u* после неутралних сугласника. 8. Одабране речи. 9. Писање самогласника *ä*. 10. Дифтонзи *ia, ie, iu, ô*. 11. Писање сугласника *ď, ť, ľ, ň*. 12. Писање сугласника у префиксима. 13. Писање сугласника *в*. 14. Растављање речи на крају реда. 15. Тест.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

CALTÍKOVÁ, M. – TARÁBEK, J.: Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka. Bratislava 1998.

Gianitsová-Ološtiaková, L.: Aké i/y sa píše? Bratislava 2009.

NAVRÁTIL, L.-Šimurka, J.: Pravopis. Nitra 2005

Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava 2000.

Старија словачка књижевност

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са најстаријим раздобљима словачке народне културе и књижевности. Одговарајућа пажња се посвећује словачком народном стваралаштву, као и контексту европске књижевности.

Исход предмета

СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ САЗНАЊА О СЛОВАЧКОМ НАРОДНОМ СТВАРАЛАШТВУ У КОНТЕКСТУ ЕВРОПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Периодизација старије словачке књижевности. 2. Старословенска књижевност, преводна и оригинална. 3. Великоморавска традиција у словачкој књижевности. 4. Средњовековна књижевност у Словачкој, легенде и кронике, почеци грађанске поезије. 5. Ренесанса у Словачкој. 6. Верска и световна књижевност, историјске песме ренесансног раздобља. 7. Латинска хуманистичка поезија. 8. Ренесансна драма у Словачкој. 9. Барок у Словачкој. 10. Католичка и протестантска верска књижевност. 11. Дидактичко-рефлексивна поезија. 12. Мемоари и путописи барокног раздобља. 13. Научна стремљења у Словачкој у доба ренесансе и барока. 14. Народна књижевност у раздобљу пре националног препорода. 15. Просветитељство (Антон Бернолак, Јозеф Игнац-Бајза, Јурај Фандли)

Практична настава

Интерпретација књижевних дела

Литература

MINÁRIK, J.: *Baroková literatúra svetová, česká, slovenská*. Bratislava: SAV, 1984

MINÁRIK, J.: *Slovenská renesančná lutna. Antológia zo slovenskej renesančnej poézie*. Bratislava: SAV, 1982

MINÁRIK, J.: *Dejiny slovenskej literatúry (Staršia slovenská literatúra)*. Bratislava: SPN, 1985

MINÁRIK, J.: *Renesančná a humanistická literatúra: svetová, česká, slovenská*. Bratislava: SPN, 1985

MINÁRIK, J.: *Stredoveká literatúra svetová, česká, slovenská*. Bratislava: SAV, 1980

MIŠIANIK, J.: *Dejiny staršej slovenskej literatúry*. Bratislava: SAV, 1958

ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry I*. Bratislava: LIC, 1997.

Теорија књижевности 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Нема посебних услова неопходних за похађање курса.

Циљ предмета: Упознати студенте са суштином појмом уметничке књижевности, са проблематиком проучавања књижевности и са карактеристикама уметничког стила.

Исход предмета: Студенти су упознати са суштином уметничке књижевности, са науком о књижевности и са њеним основним подручјима (књижевна критика, историја књижевности, теорија књижевности), са карактеристикама уметничког стила и његовим изражајним средствима.

Садржај предмета

1. Суштина и подела књижевности, 2. Наука о књижевности (књижевна критика, историја књижевности, теорија књижевности, 3. Теорија књижевности и лингвистика, 4. Теорија књижевности и естетика, 5. Интерпретација књижевног дела. 6. Појам стила и стилистике. Преглед словачких стилистичких проучавања, 7. Карактеристике уметничког стила, 8. Класификација изражајних средстава уметничког стила, 9. Сиктаксичка изражајна средства, 10. Звуковна понављања (еуфонија, алитерација, асонанца), 11. Понављање слогова и речи, 12. Значењско понављање, 13. Песнички тропи, 14. Метафоричка група изражајних средстава, 15. Метонимијска група изражајних средстава.

Литература

Compagnon, A.: *Démon teórie*. Bratislava 2006.

Harpáň, M.: *Teória literatúry*. Bratislava 2004.

Hrabák, J.: *Poetika*. Praha 1972.

Krupa, V.: *Metafora na rozhraní vedeckých disciplín*. Bratislava 1990.

Mistrík, J.: *Štylistika*. Bratislava 1985.

Историја словачког народа 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са историјом Словачке од доласка Словена у Карпатску котлину и Панонију (од 5. века) до краја 18. века.

Исход предмета: усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Периодизација историје Словачке. 2. Словени, прадомовина, насељавање у средњу Европу. Самова држава. 3. Прибинова кнежевина у Њитри. 4. Велика Моравска. 5. Словачка у оквиру раносредњовековне Угарске. Владавина династије Арпадоваца. Татарска освајања. 6. Оснивање средњовековних градова у Словачкој. 7. Словачка за време владавине Анжуинаца. 8. Хуситски покрет и Словачка. Братрици. 9. Словачка за време владавине Матије Корвина и Јагелонаца. 10. Устанак Јураја Доже. Устанак рудара у Словачкој. 11. Напад Турака на Угарску и пораз код Мохача 1526. године. 12. Словачка у хабсбуршкој монархији. Турска освајања. 13. Реформација и антиреформација у 16. и 17. веку. 14. Устанци угарских сталежа против Хабсбурга и народни устанци у 17. веку. 15. Хабсбуршка монархија у 18. веку и реформе Марије Терезије и Јосипа II.

Практична настава

Литература

ČAPLOVIČ, D. – ČIČAJ, V. – KOVÁČ, D. – LIPTAK, Ľ. – LUKAČKA, J.: Dejiny Slovenska. Bratislava 2000.
MANNOVÁ, E. : Krátke dejiny Slovenska. Zostavila - -. Bratislava 2003.
KOVÁČ, D.: Dejiny Slovenska. Praha 1998.
Dejiny Slovenska. Bratislava 1985-1987, zv. 1-2.
Lexikón slovenských dejín. Bratislava 1997.

Лексикологија словачког језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: одслушан и положен испит из Фонетике и фонологије словачког језика

Циљ предмета

Пружити студентима теоријска и практична знања о фонду речи словачког језика и о његовој реченичкој обради, савладати семантику.

Исход предмета

Уз теоретска сазнања обогатити лексику студената и стилски адекватну употребу речи.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Лексикологија као лингвистичка дисциплина. 2. Лексичко и граматичко значење речи. 3. Основни проблеми лексичке семантике. 4. Значењска структура речи. 5. Морфематска структура речи. 6. Морфема и врсте морфема. 7. Творбена структура речи. 8. Творбено продуктивне врсте речи (именице, придеви, глаголи и прилози). 9. Основне тенденције у творби речи савременог словачког језика. 10. Диференцијација фонда речи са стилског аспекта. 11. Диференцијација фонда речи са аспекта експресивности и емоционалности. 12. Диференцијација фонда речи са семантичког аспекта. 13. Диференцијација фонда речи са аспекта социјалног и територијалног коришћења и са аспекта активног и пасивног коришћења речи. 14. Диференцијација фонда речи са аспекта порекла. 15. Лексикографија (са посебним акцентом на новије речнике).

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

DOLNÍK, J.: *Lexikálna sémantika*. Bratislava 1990.

MLACEK, J.: *Slovenská frazeológia*. Bratislava 1984.

ONDRUS, P.–HORECKÝ, J.–FURDÍK, J.: *Súčasný slovenský spisovný jazyk. Lexikológia*. Bratislava 1980.

PAULINY, E.: *Krátka gramatika slovenská*. Bratislava 1995.

PAULINY, E. – RUŽIČKA, J. – ŠTOLC, J.: *Slovenská gramatika*. Bratislava 1968.

Класицизам и реализам у словачкој књижевности

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са развојем словачке књижевности крајем 18. и до половине 19. века, са друштвено-политичким приликама и положајем Словака у Хабсбуршкој монархији.

Исход предмета

Упознавање са ширим филозофским контекстима и утицајима немачке филозофије, као и са поетско-типолошким специфичностима књижевности овог раздобља у склопу развоја европских књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Класицизам у словачкој књижевности – фазе и одлике.
2. Нови идејно-естетски импулси у књижевном процесу у доба класицизма.
3. Перспективе словачке културе и књижевности и идеја свесловенске узајамности.
4. Словачка класицистичка поезија.
5. Словачка класицистичка проза.
6. Словачка драма у доба класицизма.
7. Романтизам у словачкој књижевности.
8. Настанак и активности штуровског покрета, идеологија и естетске концепције штуроваца.
9. Словачка романтичарска поезија.
10. Јанко Краљ. Андреј Сладкович.
11. Јан Бото. Само Халупка.
12. Словачка романтичарска проза. Ј. М. Хурбан и Јан Каљинчјак.
14. Револуција 1948/49 и њен одјек у стваралаштву штуроваца.
15. Стваралаштво штуроваца и народна књижевност.

Практична настава: Студенти су у обавези да у току семестра израде и одбране семинарски рад.

Литература

KOCHOL, V.: *Poézia štúrovcov*. Bratislava 1955.

KRAUS, C.: *Impulzy a inšpirácie slovenského romantizmu*. Bratislava 1979.

PIŠÚT, M. – ROSENBAUM, K. – KOCHOL, V.: *Literatúra národného obrozenia*. Bratislava 1960.

SEDLÁK, I. a KOL.: *Dejiny slovenskej literatúry I..* Martin, Bratislava 2009.

Теорија књижевности 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Положен испит из Теорије књижевности 1.

Циљ предмета: Упознати студенте са суштином и појмом версификације и теорије књижевних родова и врста.

Исход предмета :

Студенти су упознати са суштином и појмом стиха, строфе, са теоријом књижевних родова и врста.

Садржај предмета

Теоријски део: 1. Суштина и природа стиха 2. Версификација као наука о стиху, 3. Основни појмови и природа словачког стиха, 4. Квантитавни систем версификације, 5. Силабички систем версификације, 6. Силабичко-тонски систем версификације, 7. Слободни стих, 8. Рима, 9. Строфа, 10. Основни појмови и термини теорије књижевних родова и врста, 11. Лирика, 12. Лирске књижевне врсте, 13. Епика, 14. Епске књижевне врсте, 15. Драма и драмске књижевне врсте.

Практични део: Практичан рад на текстовима који прате наставне јединице.

Литература

Harpáň, M.: Teória literatúry. Bratislava 2004.

Miko, F.: *Od epiky k lyrike*. Bratislava 1973

Štraus, F.: *Základy slovenskej verzológie*. Bratislava 2004.

Šútovec, M.: *O epickom diele*. Levice 1999.

Правопис словачког језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Одслушан и положен испит из Правописа 1.

Циљ предмета

У оквиру овог курса студенти треба да савладају словачки правопис. Систематизовати наставно градиво из правописа да би се оно аутоматизовало код студената до те мере, да у пракси правилно употребљавају.

Исход предмета

Оспособљеност студената да правилно пишу.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Писање *i/u* у падешким наставцима именица мушког рода. 2. Писање *i/u* у падешким наставцима именица женског рода. 3. Писање *i/u* у падешким наставцима именица средњег рода. 4. Писање *i/u* у падешким наставцима придева. 5. Бројеви и заменице и писање самогласника *i/u*. 6. Писање *i/u* код глагола и прилога. 7. Једначење сугласника по звучности и словачки правопис. 8. Правило о ритмичком краћењу. 9. Изузетци из правила о ритмичком краћењу. 10. Управни говор. 11. Основна правила писања речи страног порекла. 12. Састављено и растављено писање речи. 13. Писање великих слова. 14. Писање великих слова у скраћеницама. 15. Интерпункција.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

CALTÍKOVÁ, M.–TARÁBEK, J.: Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka. Bratislava 1998.

Gianitsová-Ološtiaková, L.: Aké i/y sa píše? Bratislava 2009.

NAVRÁTIL, L.-Šimurka, J.: Pravopis. Nitra 2005

Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava 2000.

PAULINY, E. – Ružička, J. – Štolc, J.: Slovenská gramatika. Bratislava 1968.

Увод у лингвистику

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета Упознати студенте са основним лингвистичким терминима и кретањима лингвистичке мисли у временском хоризонту.

Исход предмета Савладавање основних знања из савремене науке о језику и оријентација у модерној словакистици.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Лингвистика у систему научних дисциплина. 2. Језички знак, систем и структура, 3. Историја лингвистике: индијска лингвистика, античка лингвистика, средњовековна лингвистика, савремена лингвистика и лингвистика у 21. веку, 4. Генетска и типолошка лингвистика, 5. Основне лингвистичке дисциплине, 6. Основне лингвистичке концепције, 7. Најзначајнији правци у лингвистици, 8. Дескриптивна, прескриптивна и експланативна лингвистика, 9. Лингвогеографска и социолингвистичка карактеристика словачког језика, 10. Стратификација и функције словачког језика, 11. Планирање језика и еколингвистика, 12. Словачки језик у дијаспори.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Литература

Šimon Ondruš, Ján Sabol. *Úvod do štúdia jazykov*. 3. Izd. Bratislava : SPN 1987

Juraj Dolník. *Všeobecná jazykoveda*. Bratislava : Univerzita Komenského 2010.

Ján Horecký. *Základy jazykovedy*. Bratislava: SPN 1984.

Miroslav Dudok. *Zachránený jazyk. State o enklávnej a diasporálnej slovenčine*. Nadlak: Vedecká spoločnosť Ivan Krasko 2008.

Encyklopédia jazykovedy. Red. J. Mistrík. Bratislava: Obzor 1993.

Историја словачког народа 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са историјом Словачке од краја 18. века до формирања самосталне Словачке Републике (1993. године), односно до данас.

Исход предмета: усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Настанак модерног словачког народа (1780-1848). 2. Словаки у револуцији 1848-1849. године-оружана борба за национално ослобођење и политички програм. 3. Словачка у периоду Баховог апсолутизма и провизорија (1849-1867). 4. Меморандум словачког народа (1861). Матица словачка (1863-1875). 6. .Словачка политика и национални покрет од аустро-угарске нагодбе (1867) до 1900. године. 7. Словачки национални и политички покрет од 1900. до 1914. године. 8. Борба Словака за национално ослобођење у 1. светском рату и формирање чехословачке државе. 9. Прва Чехословачка Република (1918-1938). 10. Словачка у 2. светском рату. 11. Антифашистичка борба и Словачки народни устанак. 12. Чехословачка Република од краја 2. светског рата до 1948. године. 13. Словачка до 1968. године, реформе и формирање чехо-словачке федерације, окупација армијама Варшавског пакта. 14. Словачка у ЧССР од 1968. године до пада комунизма (1989). 15. Самостална Словачка република и њен савремени развој.

Практична настава

Литература

ČAPLOVIČ, D.- ČIČAJ, V. – KOVAČ, D. – LIPTÁK, Ľ. – LUKAČKA, J.: Dejiny Slovenska. Bratislava 2000.

MANNOVÁ, E.: Krátke dejiny Slovenska. Zostavila - -. Bratislava 2003.

KOVÁČ, D. Dejiny Slovenska. Praha 1998.

Lexikón slovenských dejín. Bratislava 1997.

LIPTÁK, Ľ.: Slovensko v 20. storočí. Bratislava 1999.

Морфологија словачког језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из лексикологије словачког језика.

Циљ предмета

Усвајање законитости функционисања елемената морфолошког система и његове узајамне повезаности са целокупним системом словачког језика.

Исход предмета

Владање комуникативном и граматичком компетенцијом савременог словачког језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Предмет морфологије и остали језички нивои. 2. Врсте речи. Морфолошке категорије. 3. Морфолошке карактеристике словачког језика. 4. Именице – дефиниција, семантика, класификација. 5. Грађење именица. 6. Граматичке категорије код именица. 7. Промена именица мушког рода. 8. Промена именица женског рода. 9. Промена именица средњег рода. 10. Придеви – дефиниција, семантика, класификација, граматичке категорије. 11. Компарација. 12. Промена придева. 13. Бројеви – дефиниција, семантика, класификација. 14. Промена бројева. 15. Заменице – дефиниција, семантика, класификација, промена.

Практична настава

Праћење методичких јединица обрађених у оквиру теоријске наставе. Аутоматизација примене нормативних елемената у писменој и усменој комуникацији.

Литература

DVONČ, L.: *Dynamika slovenskej morfológie*. Bratislava 1984.

Morfológia slovenského jazyka. Bratislava 1966.

NAVRÁTIL, L.: *Skloňovanie podstatných mien*. Nitra 1996.

NAVRÁTIL, L.: *Prídavné mená – Zámená – Číslovky*. Nitra 1998.

ORAVEC, J. a i.: *Súčasný slovenský jazyk. Morfológia*. Bratislava 1984.

PAULINY, E. – RUŽIČKA, J. – ŠTOLC, J.: *Slovenská gramatika*. Bratislava 1968.

Словачки књижевни реализам 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Студент мора бити упознат са токовима словачке књижевности уопште.

Циљ предмета

Упознавање студената са књижевним стваралаштвом словачких писаца за време рада Матице словачке и прве фазе словачког реализма.

Исход предмета

Студенти употпуњују своје знање из словачке књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

1.Словачка књижевност у доба Матице словачке (1863 - 1875). Криза словачког народног покрета за време Баховог апсолутизма. Криза апсолутизма. Меморандум словачког народа. Оснивање и рад Матице словачке. Словачки културни покрет у Војводини. Затварање Матице словачке и словачких средњих школа 2.Словачка публицистика у време рада Матице словачке 3.Књижевност у време рада Матице словачке (поезија, проза, драма) 4. Јонаш Заборски, Микулаш Штефан Феријенчик 5. Јан Паларик, Вилиам Паулини -Тот 6. Густав Казимир Зехентер – Ласкомерски, Феликс Кутлик 7. Културне и књижевне прилике у доба реализма у Словачкој. Прва фаза реализма – главне карактеристике прве фазе књижевног реализма. Идејно – уметничка оријентација „Мартинског центра“ 8. Књижевна критика 9. Светозар Хурбан Вајански као главна стваралачка личност „Мартинског центра“ 10. Збирка песама „Tatry a more“ С.Х-Вајанског 11.Новеле С.Х.Вајанског. Романи С.Х.Вајанског (Suchá ratolesť) 12. Постромантичне тенденције и реалистичка концепција уметности у стваралаштву Е.М.Шолтесове. Роман „Proti prúdu“ 13. Терезија Вансова – новеле и документарна проза 14.П.О. Хвиездослав – жанровска разноликост његовог стваралаштва: лирика, епика, драма. Епика: „Hájnikova žena; Ežo Vlkolinský; Gábor Vlkolinský“. Кратка епика.15. Женски покрет у књижевности и култури у Словачкој и Војводини.

Практична настава: Интерпретација најзначајнијих дела словачког реализма 1

Литература

ČEPAN, O. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry III*, Bratislava: SAV, 1965

KUSÝ, I. *Mladý Vajanský*. Bratislava: Tatran, 1987

ŠMATLÁK, S.: *150 rokov slovenskej lyriky*. Bratislava: Tatran, 1971

ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava : Tatran, 1989

ČEPAN, O.: *Próza slovenského realizmu*. Bratislava: Tatran, 2001

Јужнословенско-словачке културне и књижевне везе 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са кључним периодима, најзначајнијим чињеницама и историјским личностима у културним и Књижевним односима јужних Словена и Словака од најстаријих времена до 18. века.

Исход предмета: усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава

1.Славистика и њен развој као оквир за изучавање овог предмета. 2. Периодизација јужнословенско-словачких културних и књижевних веза. 3. Најстарији период-прасловенске, старословенске и везе предака јужних Словена и предака Словака у време сеобе народа. 4. Почети старословенске културе у Великој Моравској. Мисија Ћирила и Методија. 5. Повратак старословенске културе међу јужне Словене. 6. Охридска и Преславска школа. 7. Јужнословенско-словачке културне и књижевне везе у оквиру средњовековне Угарске. 8 Српско племство у Словачкој. 9. Старословенска традиција у средњовековној Чешкој и односи цара Карла IV са српским царем Душаном. 10. Узајамне везе у периоду хуманизма и ренесансе, Матија Корвина и Академије Истрополитане у Братислави. 11. Јужнословенско-словачке културне и књижевне везе после битке код Мохача (1526) у оквиру Хабсбуршке монархије. Зближавање у ратовима против Турака. 12. Јужнословенске избеглице и српска насеља у Словачкој. Срби у Коморану. 14. Значај Универзитета и штампарије у Трнави у узајамним школским и културним везама Словака и јужних Словена. 15. Срби у Угарској и протестантски Словаци и евангелистички лицеји.

Практична настава

Литература

КМЕЋ, Ј.: Jugoslovensko-slovačke slavističke veze. Novi Sad 1987.

Literárne vzťahy Slovákov a južných Slovanov. (Zborník prác). Bratislava 1968.

CEROVIĆ, Lj.: Srbi u Slovačkoj. Srbi na Slovensku. Bački Petrovac-Noví Sad 1999.

Историја словачког језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са основним карактеристикама и развојем словачког језика од најстаријег периода до данас и указати на дијалекатске разлике проузроковане појединим гласовним законима.

Исход предмета

Познавање савременог словачког језика у светлу дијахроније и примена стечених знања у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Словачки језик и његово место међу словенским језицима. 2. Контракција. 3. Губљење и вокализација полугласника. 4. Губљење назалних вокала и њихови рефлекси. 5. Развој вокализма. 6. Развој консонантизма. 7. Морфолошки развој. 8. Развој образаца/парадигми именица мушког рода. 9. Развој образаца/парадигми именица женског рода. 10. Развој образаца/парадигми именица средњег рода. 11. Придеви (развој и садашња промена). 12. Развојне тенденције код заменица и бројева. 13. Глаголске категорије. 14. Систем глаголских облика. 15. Непроменљиве врсте речи.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

KRAJČOVIČ, R.: *Pôvod a vývin slovenského jazyka*. Bratislava 1981.

KRAJČOVIČ, R.: *Vývin slovenského jazyka a dialektológia*. Bratislava 1988.

KAČALA, J. – KRAJČOVIČ, R.: *Prehľad dejín spisovnej slovenčiny*. Martin 2011.

KRAJČOVIČ, R. – ŽIGO, P.: *Dejiny spisovnej slovenčiny*. Bratislava 2002.

Морфологија словачког језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из Морфологије 1.

Циљ предмета

Усвајање законитости функционисања елемената морфолошког система и његове узајамне повезаности са целокупним системом словачког језика.

Исход предмета

Владање комуникативном и граматичком компетенцијом савременог словачког језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Глаголи – семантика и класификација. 2. Интенција глагола. 3. Повратни – неповратни глаголи, глаголски род. 4. Помоћни глаголи. 5. Глаголски вид. 6. Глаголски начин. 7. Презент. 8. Перфекат, футур. 9. Коњугација глагола. 10. Глаголски облици. 11. Грађење појединих облика. 12. Глаголски обрасци – типови промена. 13. Прилози – дефиниција, семантика, класификација. 14. Предлози. Везници. Основне карактеристике и класификација. 15. Речце. Узвици. Основне карактеристике и класификација.

Практична настава

Праћење методичких јединица обрађених у оквиру теоријске наставе. Аутоматизација примене нормативних елемената у писменој и усменој комуникацији.

Литература

DOLNÍK, J.: *Morfologické aspekty súčasnej slovenčiny*. Bratislava 2010.

DVONČ, L.: *Dynamika slovenskej morfológie*. Bratislava 1984.

Morfológia slovenského jazyka. Bratislava 1966.

NAVRÁTIL, L.: *Slovesá – kráľovský slovný druh*. Nitra 2009.

ORAVEC, J. a i.: *Súčasný slovenský jazyk. Morfológia*. Bratislava 1984.

PAULINY, E. – RUŽIČKA, J. – ŠTOLC, J.: *Slovenská gramatika*. Bratislava 1968.

Словачки књижевни реализам 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Студент мора имати положен испит из Словачког реализма 1

Циљ предмета

Упознавање студената са токовима словачког реализма 2, одн. друге фазе словачког књижевног реализма. Овим се наставља процес надовезивања градива на прву фазу реализма.

Исход предмета

Студенти треба да стекну увид у доминантне токове у словачкој књижевности у другој половини 19. века настављајући на градиво на прву фазу словачког реализма.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Словачка књижевност друге фазе словачког реализма 2. Хласистички покрет 3. Освалдова група 4. Мартин Кукучин – уметничка концепција кратке прозе 5. Мартин Кукучин – унутрашњи свет романа из далматинске средине (*Dom v stráni*). Приповетке из далматинске средине 6. Људмила Подјаворинска 7. Б.С. Тимрава и њен критички реализам 8. Јозеф Грегор Тајовски. Приповетке 9. Удаљавање од наивног реализма у драмском стваралаштву. Дrame 10. Јан Чајак и његова културна активност 11. Јан Чајак. Приповетке 12. Документарни роман натурализма (*Rodina Rovesných*) 13. Густав Маршал Петровски. Новеле 14. Алберт Мартиш. Приповетке 15. Владимир Хурбан Владимиров. Дrame.

Практична настава

Интерпретација најзначајнијих дела у другој фази словачког реализма

Литература

ČEPAN, O.: *Stimuly realizmu*. Bratislava: SAV, 1984

KUSÝ, I.: *Dejiny slovenskej literatúry IV*. Bratislava: SAV 1975

NOGE, J.: *Martin Kukučín, tradicionalista a novátor*. Bratislava: SAV, 1962

MAZÁK, P.: *Slovenský román v období literárneho realizmu*. Bratislava: SPN, 1975

ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava: Tatran 1989

Историја словачког књижевног језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов:

Циљ предмета

Информације о развојним путевима књижевног језика код Словака од старословенског језика до данашњице са посебним акцентом на новије етапе.

Исход предмета

Познавање свих развојних фаза књижевног језика и практична примена знања у текстологији.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Периодизација историје књижевног словачког језика. 2. Старословенски језик – најстарији књижевни језик Словака. 3. Латински језик на територији Словачке. 4. Функције словачког језика од 10. до 14. века. 5. Улога Прашког универзитета и хуситског покрета код ширења чешког језика у Словачкој. 6. Чешки језик као књижевни језик код Словака. 7. Културни западнословачки, културни средњесловачки и културни источнословачки језик. 8. Бернолаков период. 9. Штуров период као општенародни. 10. Измене Штурове кодификације од стране М. М. Хоџе и М. Хатале. 11. Матични период (1863-1875). 12. Књижевни словачки језик у мартинском периоду. 13. Књижевни словачки језик у Чехословачкој (1918-1939). 14. Словачки језик после 2. светског рата. 15. Словачки језик од оснивања самосталне Словачке (1993).

Практична настава

прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

BLANÁR, V. – JÓNA, E. – RUŽIČKA, J.: *Dejiny spisovnej slovenčiny 2*. Bratislava: SPN 1974.

PAULINY, E.: *Dejiny spisovnej slovenčiny od začiatkov po súčasnosť*. Bratislava: SPN 1983.

Јужнословенско-словачке културне и књижевне везе 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са значајним догађајима, појавама, истакнутим личностима, културним и књижевним вредностима и тековинама из прошлости узајамних односа јужнословенских, нарочито српског и словачког народа, од почетка националних препорода ових народа у 18. веку до савремених обостраних културних и књижевних веза.

Исход предмета

Усмени испит.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Преглед историје јужнословенско-словачких културних и књижевних веза од 18. до 21. века. 2. Српски студенти на школовању у Словачкој. 3. Братиславски лицеј, прве историје Срба. Истакнути Срби просветитељства и сентиментализма у Словачкој. 4. Оснивање Карловачке и Новосадске гимназије, Стеван Стартимировић и први директори ових гимназија. 5. Словачки иницијатори словенске узајамности Јан Колар и Павел Јозеф Шафарик. 6. Живот и рад истакнутих Словака у Загребу. 7. Процват јужнословенско-словачке узајамности у периоду романтизма. 8. Јужнословенска оријентација Људевита Штура и његових следбеника. 9. Српски студенти и Људевит Штур. 10. Светозар Милетић, Јован Јовановић Змај и Словаци. 11. Јужнословенске теме у словачкој књижевности у периоду романтизма и реализма. Српски и словачки „штуровци“ међу јужним Словенима. Богослав Шулек и Мартин Кукучин. 12. Сардања Матице словачке са Матицом српском и јужнословенским матицама. 13. Јужнословенско-словачка сарадња и војвођански Словаци (1900-1918). 14. Културне и књижевне везе између два светска рата (1918-1941). 15. Јужнословенско-словачке културне и књижевне везе од 1945. године до почетка 21. века. (Основни преглед).

Практична настава

Литература

КМЕЋ, Ј.: Jugoslovensko-slovačke slavističke veze. Novi Sad 1987.

Literárne vzťahy Slovákov a južných Slovanov. (Zborník prác.). Bratislava 1968.

CEROVIĆ, Lj.: Srbi u Slovačkoj. Srbi na Slovensku. Bački Petrovac- Novi Sad 1999.

Дијалектологија словачког језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов:

Циљ предмета

Студенти треба да стекну систематска знања о словачким дијалектима и да знају примењивати теоретска знања ради бољег познавања словачког књижевног језика.

Исход предмета

Познавање карактеристика оновних макродијалеката и примена стечених знања у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Предмет дијалектологије. 2. Дијалектологија и њена повезаност са другим наукама. 3. Почеци организованих дијалектолошких истраживања у Словачкој. 4. Дијалектолошке монографије и атласи у Словачкој. 5. Истраживање говора на терену. 6. Фонетске и дијалектолошке транскрипције. 7. Дијалекатски квестинари/упитници и рад са њима. 8. Словачка дијалектологија у контексту опште словенске дијалектологије. 9. Повезаност историје језика и дијалектологије. 10. Гласовне и морфолошке карактеристике западнословачких дијалеката. 11. Гласовне и морфолошке карактеристике средњесловачких дијалеката. 12. Гласовне и морфолошке карактеристике источнословачких дијалеката. 13. Словачки дијалекти ван територије Словачке. 14. Атлас словачког језика – фонетика и морфологија. 15. Атлас словачког језика – лексика и творба речи.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

Atlas slovenského jazyka I-IV. Bratislava 1968-1984.

DUDOK, D.: *Nárečie Pivnice v Bážke.* Martin 1972.

KRAJČOVIČ, R.: *Vývin slovenského jazyka a dialektológia.* Bratislava 1988.

ŠTOLC, J.: *Slovenská dialektológia.* Bratislava 1995.

Синтакса словачког језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање из синтаксе као основног предмета у оквиру наставе словачког језика.

Исход предмета : Оспособити студенте да схвате разуђеност синтаксичког система словачког језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Предмет и место синтаксе у језичком систему. 2. Синтагматика. 3. Врсте сингами. 4. Конгруенција. 5. Рекција. 6. Адјункција. 7. Субјекат и његово изражавање. 8. Предикат. 9. База реченице. 10. Објекат. 11. Прилошке одредбе. 12. Атрибут. 13. -14. Полупредикативне конструкције у словачком.

Практична настава – прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

ORAVEC, Ján – BAJZÍKOVÁ, Eugénia: *Súčasný slovenský jazyk. Syntax*. Bratislava: SPN 1986.

IVANOVÁ, Martina: *Syntax slovenského jazyka*. Prešov: Vydavateľstvo prešovskej univerzity 2011.

KAČALA, Ján: *Syntaktický systém jazyka*. Pezinok 1998.

Словачка књижевност прве половине 20. века 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из Словачке књижевности 2. половине 19. века 2.

Циљ предмета Упознати студенте са развојним променама и типолошком диференцијацијом словачке поезије у 1. половини 20. века.

Исход предмета : Студенти су упознати са развојним променама и типолошком диференцијацијом словачке поезије у 1. половини 20. века.

Садржај предмета

Теоријска настава Парнасизам у светској поезији и његово манифестовање у словачком песништву. Симболизам у светској поезији и његово манифестовање у словачком песништву. Ivan Krasko: Nox et solitudo. Ivan Krasko: Verše. Красково песничко окружење. Типолошка диференцијација словачке поезије у 20. годинама 20. века. Јан Смерек. Емил Болеслав Лукач. Ладислав Новомески. Валентин Бениак. Маша Хаљамова. Типолошка диференцијација словачке поезије у 30. годинама 20. века. Надреализам у словачкој поезији. Надреалистички песници. Католичка модерна. Теоретичари и критичари међуратне поезије.

Практична настава : Вежбе. Израда и одбрана (презентација) семинарског рада.

Литература

Čepan, O a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry V. Literatúra v rokoch 1918-1945.*

Bratislava : SAV, 1984.

Sedlák, I. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry II.* Martin, Bratislava 2009.

Šmatlák, S. : *Dejiny slovenskej literatúry II,* Bratislava : LIC, 1990.

Zambor, J. : *Interpretácia a poetika.* Bratislava 2005.

Словачка књижевност за децу

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Студент мора бити упознат са токовима словачке књижевности уопште.

Циљ предмета

Упознавање студената са књижевним стваралаштвом словачких дечјих писаца у Словачкој

Исход предмета

Студенти употпуњују своје знање из словачке књижевности анализом стваралаштва за децу у Словачкој

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Појам, настанак, периодизација и развој књижевности за децу. Дечји аспект. Посебне карактеристике књижевности за децу. Класификација развојних етапа детета. Жанрови за одређене узрасте детета 2. Народно стваралаштво. Народна проза. Народна поезија. Дечји фолклор. Словачка књижевност за децу до 1918. год. Интенционална и неинтенционална књижевност за децу 3. Словачка књижевност за децу од 1918-1945. год. Културно историјски услови за развој књижевности за децу 4. Тематика и жанрови. Идејно уметничка диференцијација 5. Људмила Подјаворинска, Марија Разусова Мартакова 6. Мартин Разус, Људо Ондрејов, Фрањо Краљ 7. Словачка књижевност после 1945. год. 8. Истакнути представници песничког и прозног стваралаштва после 1945. год. Књижевност од 1945-1948/9. Књижевност у 50. год. Књижевност 60. и 70. год. 9. Фердинанд Габај, Криста Бендова, Марија Хаштова 10. Елена Чепчекова, Марија Ђуричкова 11. Елеонора Гашпарова, Клара Јарункова 12. Милан Руфус, Мирослав Валек 13. Девојачка књижевност 14. Драмско стваралаштво за децу: позориште, филм, телевизија, радио драма 15. Луткарство

Практична настава: Интерпретација најзначајнијих дела у словачкој књижевности за децу

Литература

MIKO, F.: *Hra a poznanie v detskej próze*. Bratislava: Mladé letá, 1980

NOGE, J.: *Literatúra v literatúre*. Bratislava: Mladé letá, 1988

SEDLÁK, J.: *Epické žánre v literatúre pre mládež*. Bratislava: SPN, 1972;

SLIACKY, O. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež do roku 1960*. Bratislava: LIC, 2007

SLIACKY, O.: *Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež*. Bratislava: LIC, 2009

STANISLAVOVÁ, Z.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1960*. Bratislava: LIC, 2010

STANISLAVOVÁ, Z.: *Priestorom spoločenskej prózy pre deti a mládež*. Prešov: Pedagogická fakulta UPJŠ, 1995

Теорија и пракса превођења 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: -

Циљ предмета

Упознати студенте са значајем преводачке делатности. Упутити их у основе преводачких метода и усмеравати их на самостално уметничко превођење.

Исход предмета

Оспособљеност студената да коректно преводе књижевна дела у оба смера (са српског на словачки и са словачког на српски језик).

Садржај предмета

Теоријска настава

Наука о превођењу – појам и дисциплине. Кратка историја превођења. Развој словачког преводаштва. Врсте превода према форми или начину превођења. Врсте превода из аспекта језика и знакова. Врсте превода из аспекта личности преводиоца. Основне концепције у савременој теорији превођења: лингвистичка и књижевна. Принцип функционалне еквивалентности. Књижевни превод. Књижевни превод и време. Међукултурни фактор у преводу. Индивидуални стил преводиоца и књижевни превод. Вишеваријантност превода књижевне прозе. Превод поезије. Превод драмског текста.

Практична настава

Превођење књижевних текстова и анализа превода.

Литература

KOVAČIČOVÁ, O.: *Textové a mimotextové determinanty literárneho prekladu*. Bratislava 2009.

LEVY, J.: *Umění překladu*. Praha 1963.

POPOVIČ, A.: *Poetika umeleckého prekladu*. Bratislava 1971.

POPOVIČ, A.: *Teória umeleckého prekladu*. Bratislava 1975.

VILIKOVSKÝ, J.: *Preklad včera a dnes*. Zborník príspevkov. Bratislava 1985.

ZAMBOR, J.: *Preklad ako umenie*. Bratislava 2000.

Синтакса словачког језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање из синтаксе као основног предмета у оквиру наставе словачког језика.

Исход предмета : Оспособити студенте да схвате разуђеност синтаксичког система словачког језика и га примењују у језичкој пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Реченица, исказ, текст. 2. - 3. Модална перспектива реченице. 4. Граматичка перспектива реченице. 5. Двочлана реченица. 6. Једночлана реченица. 7. Агентне, деагентне и безагентне реченице. 8. Персоналне и имперсоналне реченице. 9. Зависносложене реченице. 10. Независносложене реченице. 11. Хиперсинтакса. 12. Кохезивна синтаксичка средства. 13. Актуелно расчлањивање и ред речи. 14. Типологија текста.

Практична настава – прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

ORAVEC, Ján – BAJZÍKOVÁ, Eugénia: *Súčasný slovenský jazyk. Syntax*. Bratislava : SPN 1986.

IVANOVÁ, Martina: *Syntax slovenského jazyka*. Prešov: Vydavateľstvo prešovskej univerzity 2011.

DOLNÍK, Juraj – BAJZÍKOVÁ, Eugénia: *Textová lingvistika*. Bratislava: Univerzita Komenského 1998.

DUDOK, Miroslav: *Úvod do textiky*. Petrovec: Kultúra 1998.

Словачка књижевност прве половине 20. века 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из Реализма у словачкој књижевности 2.

Циљ предмета Упознавање студената са токовима словачке прозе у првој половини 20. века и интерпретација најзначајнијих прозних остварења из овог периода.

Исход предмета Студенти употпуњују своје изучавање словачке књижевности упознавањем њених модернистичких тенденција у 1. половини 20. века и на тај начин добијају целовитију слику њеног свеукупног развитака.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Прелаз од реализма ка модерни у прозном стваралаштву словачких писаца на крају 19. и на почетку 20. века 2. Знаци књижевног натурализма у прозном стваралаштву Лађислава Надашија 3. Експресионистичке тенденције у словачкој књижевности 20. година прошлог века (Јан Хрушовски – *Muž s protézou*) 4. Натуралистички експресионизам (Гејза Вамош – *Atómy Boha*) 5. Социјални експресионизам (Мило Урбан – *Živý bič*) 6. Новеле Мила Урбана 7. Романи *Jozef Mak*, *Pisár Gráč* и *Andreas Bur Majster* Јозефа Цигера Хронског 8. Приповетке и новеле Јозефа Цигера Хронског 9. Натуризам у словачкој прози 10. Прозно стваралаштво Доброслава Хробака 11. Прозно стваралаштво Маргите Фигули 12. Новеле Франћишека Швантнера 13. Роман *Nevesta hôľ* Франћишека Швантнера 14. Песници сужеа 15. Прозно стваралаштво Доминика Татарке у 40. годинама прошлог века.

Практична настава: Интерпретација најзначајнијих прозних дела у словачкој књижевности прве половине 20. века.

Литература

Dejiny slovenskej literatúry V. Bratislava 1984.

ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava 1989.

ČEPAN, O.: *Kontury naturizmu*. Bratislava 1977.

ŠUTOVEC, M.: *Mýtus a dejiny v próze naturizmu*. Bratislava 2005.

Књижевност Словака у Војводини

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Нема посебних услова.

Циљ предмета

Циљ курса је упознавање студената са књижевним стваралаштвом војводјанских Словака у другој половини 20. века. Ово проучавање се не реализује изоловано већ у контексту словачке књижевности уопште а код неких писаца и у контексту српске књижевности са главним акцентом на ужи регионални, односно војводјански књижевни контекст.

Исход предмета

По завршетку овог курса студенти употпуњују своје изучавање словачке књижевности једном од њених најизраженијих регионалних варијанти.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Почеци књижевног стваралаштва војвођанских Словака 2. Почетак модерног песничког стваралаштва војвођанских Словака 3. Песничко стваралаштво Паља Бохуша 4. Развојне тенденције у прозном стваралаштву војвођанских Словака 5. Поезија Јана Лабата 6. Проза Јана Лабата 7. Песничко дело Михала Бабинке 8. Приповетке Јураја Тушјака 9. Поезија Вјере Бенкове 10. Прозно стваралаштво Вјере Бенкове 11. Прозно стваралаштво Вићазослава Хроњеца 11. Песничко дело Вићазослава Хроњеца 12. Поезија Мирослава Дудка 13. Прозно стваралаштво Зорослава Спевака 14. Постмодерне тенденције у прозном стваралаштву војвођанских Словака 14. Песничко стваралаштво *Генерације X* (Мартин Пребудјила, Ладјислав Чањи, Катарина Хрицова)

Практична настава: Практична настава се реализује кроз интерпретацију појединих дела обухваћених програмом курса.

Литература:

HARPÁŇ, M.: *Premeny rozprávania*. Nový Sad 1990.

HRONEC, V.: *Generacia vo vlastnom tieni*. Nový Sad 1990.

SVETLIK, A.: *Poézia vojvodinských Slovákov v druhej polovici 20. storočia*. Báčsky Petrovec 2007.

HRONEC, V. : *Chrestomatia slovenskej vojvodinskej poézie*. Báčsky Petrovec 2010.

Теорија и пракса превођења 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Одслушан и положен испит из Теорије и праксе превођења 1

Циљ предмета

Проширивање и продубљивање знања стечених у претходном семестру ради што бољег оспособљавања за самостално превођење.

Исход предмета

Оспособљеност студената да коректно преводе.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Анализа текста и помагала преводиоца.
2. Систем преводачких метода.
3. Писмено и усмено превођење.
4. Најчешће грешке превођења код блиских језика.
5. Превођење научних текстова.
6. Превођење стручних текстова 1.
7. Превођење стручних текстова 1.
8. Превођење административних текстова.
9. Превођење правних текстова.
10. Обрада и превођење новинарског текста.
11. Консекутивно превођење без прављења бележака
12. Консекутивно превођење са прављењем бележака.
13. Симултано превођење.
14. Судско превођење
15. Позоришно превођење и синхронизација филмова

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

PLUTKO, P.: *Preklad a tlmočenie*. Banská Bystrica 1999.

Preklad spoločensko-vedných textov. Zborník prác. Bratislava 1978.

Preklad odborného textu. Zborník prác. Bratislava 1977.

Стилистика словачког језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање из функционалне употребе језика у најпродуктивнијим комуникативним сферама словачког језика.

Исход предмета : Оспособити студенте да разумеју и примењују у пракси најпродуктивније комуникативне сфере словачког језика и његову стилску разуђеност.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Место стилистике у хуманистичким и лингвистичким дисциплинама. 2. Стил, стилема, стилистичка норма. 3. - 4. Субјективни и објективни стилогени фактори. 5. Класификација стилема. 6. - 7. Лексикалне стилеме. 8. Фоничке стилеме. 9. Морфолошке стилеме. 10. - 11. Синтаксичке стилеме. 12. Композиционе и текстичке стилеме. 13. Изванјезичке (невербалне) стилеме. 14. Стил, текст, дискурс.

Практична настава – прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

MISTRÍK, Jozef: *Štylistika*. Bratislava: SPN 1997.

FINDRA, Ján: *Štylistika slovenčiny*. Martin: Osveta 2004.

Препоручена:

DUDOK, Miroslav: *Úvod do textiky*. Petrovec: Kultúra 1998.

DUDOK, Miroslav: Slovačka stilistika u slavističkom diskursu. In: *Slavistika IX*. Beograd 2005, s. 168 -176.

SLANČOVÁ, Dana: Východiská interaktívnej štylistiky. In: *Slovenská reč*, 2003, br. 4, s. 207-223.

Словачка књижевност друге половине 20. века 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положени испити из предмета Словачка књижевност прве половине 20. века 1 и 2.

Циљ предмета Упознати студенте са доминантним токовима прозног стваралаштва у словачкој књижевности у другој половини 20. века и интерпретирати најзначајнија прозна остварења из овог периода.

Исход предмета Студенти треба да стекну увид у доминантне токове у словачкој књижевности у другој половини 20. века што ће им омогућити њено комплексније сагледавање у контексту савремених токова европске и светске књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава 1. Плуралитни развитак словачке књижевности у првим послератним годинама 2. Социјалистички реализам и први покушаји његовог превазилажења (Алфонз Беднар – *Sklený vrch*) 3. Пут Доминика Татарке од соцреализма ка књижевном егзистенцијализму и оштрој друштвеној сатири 4. „Златно доба“ словачке прозе у 60. годинама прошлог века 5. Проза нових погледа и израза (Ладислав Ћашки – *Amenmária*) 6. Егзистенцијалистичка проза Јана Јоханидеса 7. Прозно стваралаштво Рудолфа Слободе 8. Раздобље „нормализације“ у словачком прозном стваралаштву 9. Поступно ослобађање прозног стваралаштва из идеолошких стега у 80. годинама прошлог века 10. Трилогија Винцента Шиклу 11. Стваралачке тенденције у словачкој прози после „плишане револуције“ 12. Прозно дело Павла Виликовског 13. Приповетке Душана Митану 14. Кулминација постмодерне словачке прозе у 90. годинама прошлог века 15. Словачка проза на почетку 21. века (Vladimir Balla)

Практична настава: Интерпретација најзначајнијих прозних дела у словачкој књижевности друге половина 20. века.

Литература

MARČOK, V. a kolektív: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava 2004.

ŠTEVČEK, J.: *Dejiny slovenského románu*. Bratislava 1988.

MARČOK, V. : *V poschodovom labyrinte*. Bratislava 2010.

SOUČKOVÁ, M.: *P(r)ózy po roku 1989*. Bratislava 2009.

Чешки језик

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са књижевним чешким језиком у поређењу са словачким језиком до те мере да могу без проблема да читају и преводе чешке текстове.

Исход предмета

Оспособљеност студента да користи чешки језик у практичне и теоретске сврхе.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Место чешког језика међу словенским језицима. 2. Гласовни систем чешког језика. 3. Вокалски и консонантски систем чешког језика у поређењу са словачким. 4. Једначење сугасника по звучности. Алтернације у чешком језику. 5. Правопис. 6. Из проблематике творбе речи. Словачко-чешка лексикологија. 7. Промена именица мушког рода. 8. Промена именица женског рода. 9. Промена именица средњег рода. 10. Деклинација придева по обрасцима. 11. Заменице и њихова промена. Бројеви и њихова промена. 12. Глаголи – коњугација по врстама и обрасцима. 13. Непроменљиве врсте речи. 14. Преглед синтаксе чешког језика. 15. Карактеристика лексике савременог чешког језика.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

GAŠPARÍKOVÁ, Ž. – KAMIŠ, A.: *Slovensko-český slovník*. Praha 1986.

HORÁK, G. et al.: *Česko-slovenský slovník*. Bratislava 1979.

PAULINY, E. et al.: *Čeština. Vysokoškolská učebnica*. Bratislava 1972.

Дијалектологија словачког језика у Војводини

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Студенти треба да стекну систематска знања о словачким дијалектима и да знају примењивати теоретска знања ради бољег познавања словачког књижевног језика.

Исход предмета

Познавање карактеристика оновних макродијалеката и примена стечених знања у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Предмет дијалектологије. 2. Дијалектологија и њена повезаност са другим наукама. 3. Почеци организованих дијалектолошких истраживања у Словачкој. 4. Дијалектолошке монографије и атласи у Словачкој. 5. Истраживање говора на терену. 6. Фонетске и дијалектолошке транскрипције. 7. Дијалекатски квестинари/упитници и рад са њима. 8. Словачка дијалектологија у контексту опште словенске дијалектологије. 9. Повезаност историје језика и дијалектологије. 10. Гласовне и морфолошке карактеристике западнословачких дијалеката. 11. Гласовне и морфолошке карактеристике средњесловачких дијалеката. 12. Гласовне и морфолошке карактеристике источнословачких дијалеката. 13. Словачки дијалекти ван територије Словачке. 14. Атлас словачког језика – фонетика и морфологија. 15. Атлас словачког језика – лексика и творба речи.

Практична настава

Прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе.

Литература

Atlas slovenského jazyka I-IV. Bratislava 1968-1984.

DUDOK, D.: *Nárečie Pivnice v Bážke*. Martin 1972.

KRAJČOVIČ, R.: *Vývin slovenského jazyka a dialektológia*. Bratislava 1988.

ŠTOLC, J.: *Slovenská dialektológia*. Bratislava 1995.

Поглавља из светске књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема

Циљ предмета: Упознати студенте са основним појавама, ауторима и делима светске књижевности.

Исход предмета : Студенти су упознати са градивом и могу да прате развој словачке књижевности у ширим светским контекстима.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Настанак књижевности 2. Античка књижевност 3. Књижевност средњег века 3. Књижевност хуманизма и ренесансе 4. Књижевност барока 5. Књижевност класицизма и просветитељства 6. Књижевност романтизма 7. Књижевност реализма 8. Модернистичка проза 9. Модернистичка поезија 10. Постмодерна књижевност

Литература

Dejiny svetovej literatúry I, II. Bratislava 1963

Mála encyklopédia spisovateľov sveta, Bratislava 1978.

Svetová literatúra na dlani. Bratislava 1997.

Словачка књижевна историја и критика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема посебних услова.

Циљ предмета

Упознавање са теоријом, историјом и праксом књижевне критике и појмовима и методологијом историје књижевности.

Исход предмета

Развијање критичког мишљења о књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Појам књижевне критике и њено место у науци о књижевности 2. Однос критике, есејистике и књижевне компаратистике 3. Књижевно критички жанрови: рецензија, глоса, књижевна полемика 4. Проблем вредновања књижевног дела 5. Словачка књижевна критика од просветитељства до 1918. године 6. Диференцијација и модернизација књижевне критике од 1918. г. до 1945. г. 7. Словачка књижевна критика после 1945. г. 8. Појам историје књижевности и њено место у науци о књижевности 9. Проблем методологије историје књижевности 10. Књижевност и савремено мишљење о књижевности

Практична настава

Анализа дела књижевне критике и историје

Литература

CHMEL, R.: *Dejiny slovenskej literárnej kritiky*. Bratislava 1991.

HARPÁŇ, M.: *Teória literatúry*. Bratislava 2005.

MARČOK, V.: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava 2006.

Ортоепија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Усвајање основних знања о акустичној структури књижевног словачког језика и основних правила о изговору појединих гласова и гласовних група, као и прозодијских особина.

Исход предмета

Практична примена ортоепије у различитим комуникационим моделима.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Појам и дефиниција ортоепије. 2. Из теорије словачке ортоепије. 3. Из историје словачке ортоепије. 4. Стили изговора књижевног словачког језика. 5. Правопис и ортоепија. 6. Ортофонија словачког језика (самогласници, сугласници, удвојени сугласници). 7. Ортоепија самогласника. 8. Ортоепија сугласника. 9. Врсте асимилације сугласника. 10. Сугласничке групе у словачком језику. 11. Прозодијске (супрасегменталне) појаве. 12. Нагласак. 13. Темпо и ритам реченице. 14. Мелодија реченице. 15. Функција паузе.

Практична настава

прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

DVONČOVÁ, J. – JENČA, J. – KRÁĽ, Á.: *Atlas slovenských hlások*. Bratislava: Vydavateľstvo slovenskej akadémie vied 1969.

KRÁĽ, A.: *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. Bratislava: SPN 1984 (i kasnija izdanja)

KRÁĽ, A. – SABOL, J.: *Fonetika a fonológia*. Bratislava 1989.

POVAŽAJ, M. (ed.): *Kvantita v spisovnej slovenčine a slovenských nárečiach*. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 2005.

PAULINY, E. – RUŽIČKA, J. – ŠTOLC, J.: *Slovenská gramatika* 1968.

Језичка култура

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Презентирати студентима резултате словачке лингвистике у области теорије језичке културе и оспособити их да примењују ове резултате у пракси.

Исход предмета

Правилна комуникација у разним стиливима и коректно превођење текстова са српског језика на словачки и обратно.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Основе теорије књижевног језика 2. Диференцијација књижевног језика. 3. Језичка култура и језичко васпитање. 4. Култура писмених комуниката. 5. Ортографска проблематика. 6. Култура усмених комуниката. 7. Ортоепска норма. 8. Култура изражавања у масмедијима. 9. Језик у школској пракси. 10. Култура изражавања на јавним местима. 11. Језички менаџмент. 12. Проблематика културе изражавања Словака у Војводини. 13. Однос књижевног словачког језика у Војводини у односу на Словачку. 14. Словачки и српски као језици у контакту 15. Проблематика превођења са српског језика на словачки.

Практична настава

прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

Jazyková kultúra na začiatku 3. tisícročia. Ed. M. Považaj. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 2009.

KRÁĽ, A. – Ryzková, A.: *Základy jazykovej kultúry*. Bratislava 1990.

Kultúra spisovnej slovenčiny. RED. J. Ružička. Bratislava 1967.

MYJAVCOVÁ, M.: *Slovenčina v jazykovej enkláve*. Báčsky Petrovec – Nadlak 2001.

DUDOK, M.: *Zachránený jazyk*. Nadlak: Vedecká spoločnosť I. Krasku 2008.

NEUSTUPNÝ, J.: Sociolingvistika a jazykový management. In: *Sociologický časopis*, 38, 2002, s. 429 – 442.

Стилистика словачког језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање из функционалне употребе језика у најпродуктивнијим комуникативним сферама словачког језика и активно овладати текстичку и стилистичку раслојеност савременог словачког језика.

Исход предмета : Оспособити студенте да схвате и примењују у пракси најпродуктивније комуникативне сфере словачког језика и његову стилску разуђеност.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Објективни и објективно-субјективни стилови. 2. Субјективни стилови. 3. Примарни функционални стилови словачког језика. 4.-5. Моделирање стила и стилски поступци. 6. Карактеристике разговорног стила. 7. Карактеристике научног стила. 8. Карактеристике публицистичког стила. 9. Карактеристике административног стила. 10. Карактеристике реторичког стила. 11. Карактеристике уметничког стила. 12. Карактеристике есејистичког стила. 13. -14. Жанровско моделирање и основни жанрови у савременој језичкој комуникацији.

Практична настава – прати наставно-методичке јединице из теоријске наставе

Литература

MISTRÍK, Jozef: *Štylistika*. Bratislava: SPN 1997.

FINDRA, Ján: *Štylistika slovenčiny*. Martin: Osveta 2004.

Препоручена:

DUDOK, Miroslav: *Úvod do textiky*. Petrovec: Kultúra 1998.

MIKO, František: *Text a štýl*. Bratislava: Slovenský spisovateľ 1970.

Словачка књижевност друге половине 20. века 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положени испити из Словачке књижевности прве половине 20. века 1 и 2.

Циљ предмета: Упознати студенте са главним оријентацијама и личностима словачке поезије у 2. половини 20. века

Исход предмета : Студенти су упознати са предвидјеним градивом и знају да интерпретирају савремену словачку поезију и да је посматрају у контексту трендова у светској поезији.

Садржај предмета

Теоријска настава 1. Словачка поезији у другој половини 40. година 20. века., 2. Социјалистички реализам у словачкој поезији у првој половини 50. година 20. века 3. Поезија Мирослава Руфуса 4. Либерализација словачке поезије у 60. годинама прошлог века 5. Поезија Мирослава Валка 6. Конкретисти у словачкој поезији 7. Поезија Јана Ондруша 8. Поезија Јана Стаху 9. Генерација песника *Osamelí bežci*, 10. Идеологизација поезије у 70. годинама 20. века 11. Плурализам словачке поезије после 1989. године 12. Поезија приватности 13. спиритуална поезија 14. Постбитничка поезија 15. Постмодерна поезија

Литература

HAMADA, M.: *Básnická transcendecia*. Bratislava 1969

MARČOK, V. i kol: *Dejiny slovenskej literatúry III*. Bratislava 2004.

ŠRANK, J. : *Diferenciácia mladej slovenskej poézie po roku 1989*. Nový život, 62, 2010, č. 7-8, s. 12-23.

MARČOK, V. : *V poschodovom labyrinte*. Bratislava 2010.

Стручна комуникација

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Продубити знање из стручне комуникативне сфере и усвајање основних текстуалних и жанровских вештина у оквиру стручне комуникације на словачком језику.

Исход предмета : Оспособити студенте за креативно овладавање стручних текстова и жанрова научног и сртучног стила.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Стручни и научни стил у систему функционалних стилова словачког језика. 2. Жанрови и облици научног стила: студија, дисертација, чланак, рецензија и тд. 3. Карактеристика осталих облика и жанрова: семинарски рад, дипломски рад, магистарски рад...4. Дефектне синтасичке конструкције и стручна комуникација. 5. Стручна лексика. 6. Стручна терминологија. 7. Термин и текст. 8. Динамичке тенденције у стручној лексици. 9. Термин, професионализам, сленгизам. 10. Стручна комуникација и језичка култура. 11. Терминолошки речници и рад са њима. 12. - 13. Терминолошка стандардизација, социокултурни и легислативни оквир стручног израђавања.

Практична настава: праћење појединих методских јединица из теоријске наставе на семинарним вежбама

Литература

BUZÁSSYOVÁ, Klára – BOSÁK, Ján – HORECKÝ, Ján et. al.: *Dynamika slovnej zásoby*. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1989.

MASÁR, Ivan: *Príručka slovenskej terminológie*. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1991.

KIMLIČKA, Štefan: *Ako citovať....* Bratislava: Univerzita Komenského 2002.

Kultúra slova; Slovenská reč.

Лингвистичке методе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Упознати студенте са основним питањима методологије науке с посебним освртом на лингвистичке методе модерне лингвистике.

Исход предмета : Оспособити студенте за правилну примену савремених метода истраживања језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Основне методе лингвистичког истраживања у лингвистици 19. века. 2. - 3. Историјско-упоредна метода лингвистичког истраживања. 4. Компаративна метода. 5. Контрастивна метода. 6. Дескриптивна метода. 7. Прескриптивна метода. 8. Обрт у лингвистичкој парадигми и експланативна метода. 9. Конверзацијска анализа и дискурса анализа. 10. Компоненцијална анализа. 11. Комбиновање истраживачких метода. 12. 14. Принципи развоја и функционисања језика.

Практична настава: праћење појединих методских јединица из теоријске наставе и њихова примена на семинарним вежбама

Литература

DOLNÍK, Juraj et. al. : *Princípy stavby, vývinu a fungovania slovenčiny*. Bratislava: Filozofická fakulta UK 1999.

DOLNÍK, Juraj – DUDOK, Miroslav et al.: *Jazyk a komunikácia v súvislostiach*. Bratislava : Univerzita Komenského 2005.

KUN, Tomas: *Struktura naučnĳh revolucĳa*. Beograd 1974.

Књижевна компаратистика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са појмовина, проблематиком, правцима и методама упоредног проучавања књижевности.

Исход предмета

Студенти су упознати са појмовина, проблематиком, правцима и методама упоредног проучавања књижевности и могу стечена знања примењивати у свом научном истраживању.

Садржај предмета

Теоријска настава 1. Предмет проучавања компаратистике. 2. Циљеви компаративног проучавања књижевности 3. Место компаратистике у науци о књижевности 4. Концепције светске књижевности 5. Теорија цитатности 6. Типологија цитата. 7. Илустративни и илуминативни тип цитатности. 8. Интертекстуалност 9. Карневализација 10. Превод као форма интерлитерарног односа, 11. Појам и врсте интерлитерарних заједница 12. Тројконтекстуалност словачке књижевности у Војводини 12. Почети компаративног проучавања књижевности у словачкој науци 13. Словачка компаратистика у 20. веку 14. Диониз Ђуришин као историчар и теоретичар књижевне компаратистике 15. Остали представници компаративног проучавања књижевности у Словачкој

Практична настава: Анализа конкретних књижевних текстова.

Литература

Bahtin, M.: *Problémy poetiky románu*. Bratislava 1973.

Đurišin, D.: *Teória literárnej komparatistiky*. Bratislava 1975.

Đurišin, D.: *Čo je svetová literatúra?*. Bratislava 1992.

Đurišin, D.: *Teória medziliterárneho procesu*. Bratislava 1995.

Harpáň, M.: *Zápas o identitu*. Nadlak 2000.

Колектив: *Прегледни речник компаратистичке терминологије у књижевности и култури*. Нови сад 2011.

Marčok, V.: *Ko/textuálny a inter/textuálny režim citovania*. Banská Bystrica 2004. (štúdia)

Ораић-Толић, Д.: *Теорија цитатности*. Загреб 1990.

Правци науке о књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са појмовима, методологијом и правцима проучавања књижевности.

Исход предмета

Савладавање основних вештина књижевно-научног приступа књижевном делу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Аристотел као оснивач науке о књижевности у данашњем смислу. Проучавање књижевности у оквиру филолошких проучавања. Проучавање књижевности у оквиру филозофског мишљења. Појам методологије науке о књижевности и књижевнонаучне методе. Позитивизам у науци о књижевности и његови одјеци у Словачкој. Руска формална метода. Англоамеричка Нова критика. Други талас формалне методе (Бахтин, Проп). Структуриализам у науци о књижевности. Прашки лингвистички кружок и Јан Мукажовски. Формална метода и структурализам у словачкој науци. Психоаналитичка и архетипска метода. Француски структурализам и семиологија. Теорија комуникације и метакомуникације. Постструктуриализам и деконструкција. Студије културе.

Литература

ČEPAN, O: *Literárne dejiny a literárna veda*. Bratislava 2002.

DELEUZE, G.: *Podľa čoho rozpoznávame štrukturalizmus*. Bratislava 1993.

HARPÁŇ, M.: *Teória literatúry*. Bratislava 2004.

ZAJAC, P.: *Tvorivosť literatúry*. Bratislava 1990.

Формирање модерног словачког народа

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознати студенте са основним проблемима, догађајима, личностима и најзначајнијим карактеристикама процеса формирања модерног словачког народа у средњеевропском контексту.

Исход предмета: усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод – основне информације о формирању модерних европских народа. 2. Политичке, привредне и друштвене прилике у Хабсбуршкој монархији и Угарској 1780-1848. 3. Почетак формирања модерног словачког народа. 4. Друштвенополитички и идејни предуслови формирања и деловања прве генерације „народних препородитеља“. 5. Католички национални покрет у западној Словачкој. 6. Ј. И. Бајза. Кодификација словачког књижевног језика – Антон Бернолак. Словачко учено друштво. Ј. Фандли. 7. Словачка евангелистичка интелигенција у првој фази националног препорода (1780-1820). Учена друштва и часописи. Ј. Палкович. Б. Таблиц. 8. Друга фаза формирања модерног словачког народа (1820-1835). 9. Свесловенска узајамност – Ј. Колар и Павел Јозеф Шафарик. 10. Друга генерација бернолаковаца. Ј. Холи. Покушај националног уједињења. М. Хамулиак. 11. Трећа фаза словачког националног препорода (1835-1848). Почетак формирања штуровске генерације и њен концепт формирања словачког народа. Студентска друштва. 12. Стварање идеолошке основе словачке националне самобитности и кулминација словачког националног покрета 40. година 19. века. 13. Штурова кодификација словачког књижевног језика. Словачке народне новине. Татрин. 14. Ширење социјалне основе националног покрета, учвршћивање националног јединства, просветитељске активности и култура. 15. Словачки народноослободилачки покрет, формирање националнополитичког и социјалноекономског програма, диференцијација и истакнуте личности пред избијање револуције 1848. године.

Практична настава

Литература

BUTVIN, J.: Slovenské národnosťové hnutie (1780-1848). Bratislava 1965.

ČAPLOVIČ, D. – ČIČAJ, V. – KOVAČ, D.-LIPTÁK, Ľ.- LUKAČKA, J.: Dejiny Slovenska. Bratislava 2000.

Dejiny Slovenska. Bratislava 1987, zv. 2.

ŠKVARNA, D.: Slovenské štátnoprávne predstavy a pokusy (1780-1847). Historický časopis, 38, 1990, s. 470-498.

Културна историја Словака у Војводини

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са историјом словачке културе у Србији од досељавања Словака у Бачку, Банат и Срем (од 1745. године) па све до почетка 21. века. Основне информације из више области културног живота и стваралаштва, пре свега из историје просвете, школства, цркве, културе књиге, новина и часописа, културнопросветних друштава, уметности и науке при чему се цела проблематика разматра у контексту развоја целословачке, војводјанске и светске културе.

Исход предмета : Усмени испит

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Увод у предмет и периодизација. 2. Сеоба Словака у Бачку, Банат и Срем (од 1745. године), почеци и развој културе до 1848. године. 3. Национални препород, истакнути просветитељи и Социетас славица (1828). 4. Утицај Штурове школе. Штефан Хомола и оснивање Неделјне школе и читаонице. 5. Преглед привредног, социјалног, националнополитичког и културног развоја Словака у Војводини од 1848. до 1918. године. 6. Културни живот у матичином периоду (1863-1875), формирање културног центра у Бачком Петровцу, оснивање позоришта (1866) и културне манифестације. 7. Српско словачка сарадња и избори у кулпинском срезу. 8. Оснивање и рад аматерских позоришта, читаоница, хорова и издаваштво, периодике и књиге (1900-1918). 9. Преглед привредног, социјално-политичког и културног развоја Словака у Југославији између два светска рата (1918-1941). 10. Оснивање и развој словачке гимназије и штампарије у Бачком Петровцу, централана национална друштва, Матица словачка у Југославији и културно-просветна друштва и манифестације. 11. Свестран развој словачке војводјанске културе и културна политика од 1945. године до данас. 12. Издаваштво новине и часописи, радио и телевизија, културно-просветна друштва, аматерска и професионално позориште, ликовни живот, галерије и музеји, културне манифестације, музички и фолклорни фестивали и друго. 13. Основно, средње и високо образовање и развој науке. 14. Друштво словакиста Војводине. Матица словачка у Југославији. Национални савет словачке националне мањине. 15. Основни преглед врхунских достигнућа и успеха у 260-годишњем културноисторијском развоју Словака у Војводини..

Литература

ORMIS, J.: Kultúrne snahy Slovákov v Juhoslávii. Petrovec 1935.
SIRÁCKY, J.: Slováci vo svete. Martin 1980.
250 rokov života Slovákov vo Vojvodine. Belehrad-Nový Sad 1996.
SKLABÍNSKÁ, M. – MOSNÁKOVÁ, K.: Slováci v Srbsku z aspektu kultúry. Nový Sad 2012

Енглески језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Циљ предмета јесте да студенти утврде претходно стечено знање енглеског језика и даље унапређују знање вокабулара и граматике, као и да развијају језичке вештине обрађујући теме прилагођене предвиђеном нивоу знања.

Исход предмета

До краја курса студенти савладавају градиво покривено првом половином укупног броја лекција у уџбенику достижући ниво знања између нижег средњег (*pre-intermediate*) и средњег (*intermediate*) нивоа.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем елемената традиционалног приступа и комуникативног метода, студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом, те развијају језичке вештине слушања, читања, говора и писања кроз разноврсне вежбе.

Тематске целине: слободно време, значајни догађаји из приватног живота, свакодневна рутина и посао, посебне прилике и празници, опис физичког изгледа и карактера, одмор и путовање, амбиције и снови.

Грамматичке јединице: упитне конструкције; *Present Simple*; *Past Simple*; модални глаголи *should*, *can*, *have to*; *Present Continuous* и *Present Simple*; *Present Continuous* са значењем будућности; компарација придева; конструкције са *going to*, *planning to*, *would like to*, *would rather*; конструкција са *will*; *Present Perfect* и *Past Simple*.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook, Mini-dictionary. Longman: London.

Cunningham, G. & Redstone, C. (2012). *Face2face. 2nd edition. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. CUP: Cambridge.

Oxenden, C, Latham-Koenig, C. & Seligson, P. (2005). *New English File. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. OUP: Oxford.

Енглески језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик А2.1

Циљ предмета

Циљ предмета јесте да студенти наставе да унапређују знање вокабулара и граматике, као и да развијају језичке вештине обрађујући теме прилагођене предвиђеном нивоу знања.

Исход предмета

До краја курса студенти савладавају градиво покривено другом половином укупног броја лекција у уџбенику достижући очекивани средњи ниво знања (*intermediate*).

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем елемената традиционалног приступа и комуникативног метода, студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом, те развијају језичке вештине слушања, читања, говора и писања кроз разноврсне вежбе.

Тематске целине: различите земље и културе, живот некад и сад, здравље, интересовања, предмети у свакодневној употреби, одговарајућа особа за посао, новац, имагинарне ситуације.

Грамматичке јединице: употреба чланова и квантификатора; модални глаголи *may, might, will*; конструкције са употребом садашњег времена и везника *if, when, before*; *Past Continuous*; конструкција *used to*; герунд; пасивне конструкције; *Present Perfect Continuous*, и *Present Perfect Simple*; *Past Perfect*; кондиционалне реченице.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook, Mini-dictionary. Longman: London.

Cunningham, G. & Redstone, C. (2012). *Face2face. 2nd edition. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. CUP: Cambridge.

Oxenden, C, Latham-Koenig, C. & Seligson, P. (2005). *New English File. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. OUP: Oxford.

Енглески језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да, у контекстима које даје литература, студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Теме покривене у првих шест поглавља (модула) курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора, обухватају: представљање себе и упознавање других, успомене, различите земље и поднебља, животне приче, планове за будућност, вести и медије.

Граматичке јединице које се обрађују су: питања и кратки одговори, глаголска времена (*Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Present Perfect Simple, Present Perfect Continuous*), конструкције за изражавање будућности, поређење придева са изражавањем суптилнијих разлика, пасив, први кондиционал.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Students' book with Mini-dictionary. Pearson: London.

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Workbook. Pearson: London.

Енглески језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б1.1

Циљ предмета

Циљ предмета је да, у контекстима које даје литература, студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Теме покривене у других шест поглавља (модула) курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора, обухватају: друштвене контакте, важне проналаске и објекте, друштво и будућност, необичне приче, правила и слободе, дилеме и одлуке.

Граматичке јединице које се обрађују су: изражавање спонтаних одлука и предвиђања, односне реченице, квантификатори, глаголска времена (*Past Simple, Past Perfect*), први, други и трећи кондиционал, неуправни говор, изражавање обавезе и дозволе у садашњости и прошлости.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Students' book with Mini-dictionary. Pearson: London.

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Workbook. Pearson: London.

Енглески језик Б2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1, течно читање и разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говореног језика, овладавање вештином писања текстова на опште теме, усмено изражавање ставова и мишљења, разумевање елемената култура енглеског говорног подручја.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик енглески, да износи своје ставове релативно течно и да продуктује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем традиционалног приступа и комуникативног метода у оквиру курса се развијају све језичке вештине. Настава обухвата прву половину наставних јединица одабране литературе. Обрађују се теме прошлости и садашњости, породице и дома, постигнућа и изума, ума. Обрађују се следеће граматичке целине: понављање глаголских времена, помоћни глаголи, творба именица, герунда и придева, наративна глаголска времена, пасив, перфективна времена, чланови.

Литература

Cunningham, S. & P. Moor (2007). *New Cutting Edge Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook, Mini-dictionary. London: Longman.

Crace, A. & Acklam, R. (2012). *New Total English Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. London: Pearson.

Soars, L. & Soars, J. (2006). *New Headway Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. Oxford: Oxford University Press.

Енглески језик Б2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.1

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.2, течно читање и разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говореног језика, овладавање вештином писања текстова на опште теме, усмено изражавање ставова и мишљења, разумевање елемената култура енглеског говорног подручја.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик енглески, да износи своје ставове релативно течно и да продуктује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем традиционалног приступа и комуникативног метода у оквиру курса се развијају све језичке вештине. Настава обухвата другу половину наставних јединица одабране литературе. Обрађују се теме животних успона и падова, ума, успеха и славе, комуникације међу људима, савремених достигнућа науке. Обрађују се следеће граматичке целине: релативне клаузе, герунд и инфинитив, модални глаголи, будућа глаголска времена, хипотетичке ситуације, управни и неуправни говор.

Литература

Cunningham, S. & P. Moor (2007). *New Cutting Edge Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook, Mini-dictionary. London: Longman.

Crace, A. & Acklam, R. (2012). *New Total English Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. London: Pearson.

Soars, L. & Soars, J. (2006). *New Headway Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. Oxford: Oxford University Press.

Енглески језик Б2.3

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.2

Циљ предмета

Даљи развој кодне и комуникативне компетенције на енглеском језику на нивоу Б2.3 (по класификацији Савета Европе) и оспособљавање студената за разумевање различитих типова писаних и говорних текстова и њихове структуре као и за успешну комуникацију у различитим друштвеним ситуацијама.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме сложеније текстове који се баве конкретним и апстрактним темама, да препозна структуру неких основних типова текстова и у њима пронађе потребне информације, да учествује у разговору на разне теме, да у разговору затражи појашњења и да их разуме, да изрази своје мишљење и да га аргументује, а да при том употребљава разноврстан вокабулар и граматичке структуре.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

У оквиру предмета студенти практично развијају језичке вештине разумевања говорног језика, читања, усменог и писменог изражавања. Обрађују се граматичке и речничке јединице примерене наведеном нивоу уз употребу савремених наставних метода и расположивих средстава, уз обраду тематских целина из прве половине уџбеника.

Литература

Newbrook, J., Wilson, J. and Acklam, R. (2008). *FCE Gold Plus*. Coursebook and Exam Maximiser. Pearson Education, Harlow.

Haines, S and Stewart, B. (2008). *First Certificate Masterclass*. Student's book and Workbook OUP, Oxford.

Longman Dictionary of Contemporary English. 5th ed. Pearson Education, Harlow.

Oxford Advanced Learner's Dictionary. 8th ed. OUP, Oxford.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. Macmillan Education, Oxford.

Енглески језик Б2.4

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.3

Циљ предмета

Даљи развој кодне и комуникативне компетенције на енглеском језику на нивоу Б2.3 (по класификацији Савета Европе) и оспособљавање студената за разумевање различитих типова писаних и говорних текстова и њихове структуре као и за успешну комуникацију у различитим друштвеним ситуацијама.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме сложеније текстове који се баве конкретним и апстрактним темама, да препозна структуру неких основних типова текстова и у њима пронађе потребне информације, да учествује у разговору на разне теме, да у разговору затражи појашњења и да их разуме, да изрази своје мишљење и да га аргументује, а да при том употребљава разноврстан вокабулар и граматичке структуре.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

У оквиру предмета студенти практично развијају језичке вештине разумевања говорног језика, читања, усменог и писменог изражавања. Обрађују се граматичке и речничке јединице примерене наведеном нивоу уз употребу савремених наставних метода и расположивих средстава, уз обраду тематских целина из друге половине уџбеника.

Литература

Newbrook, J., Wilson, J. and Acklam, R. (2008). *FCE Gold Plus*. Coursebook and Exam Maximiser. Pearson Education, Harlow.

Haines, S and Stewart, B. (2008). *First Certificate Masterclass*. Student's book and Workbook OUP, Oxford.

Longman Dictionary of Contemporary English. 5th ed. Pearson Education, Harlow.

Oxford Advanced Learner's Dictionary. 8th ed. OUP, Oxford.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. Macmillan Education, Oxford.

Француски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан један од студијских програма на Филозофском факултету

Циљ предмета:

Стицање основних језичких вештина и основне комуникативне компетенције француског језика.

Исход предмета

Студенти су у стању да поздраве и да се представе на француском, као и да представе неког. Могу да позову и да одговоре на позив.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Поздрављање. Представљање. Израђавање личног става. Коришћење формулара. Позивање и одговор на позив.

Култура и цивилизација: Основни појмови о Француској и другим франкофоним земљама.

Граматика: Презент правилних и најчешћих неправилних глагола. Члан (одређени, неодређени и сажети). Број. Род. Постављање питања. Негација. Личне заменице (ненаглашене и наглашене).

Лексика: Најчешће употребљаване речи у свакодневној комуникацији.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на елементарном нивоу.

Литература

Girardet, J. et Pécheur, J., *Campus 1*, CLE International, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика.*

Француски језик A1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – почетни курс I (A1.1)

Циљ предмета:

Стицање језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на нивоу A1 учења француског језика.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу A1 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: изражавање слагања и неслагања. Изражавање података о личном животу. Сналажење у простору и времену. Изражавање личног мишљења.

Култура и цивилизација: свакодневни живот у Француској. Градови у Француској. Празници. Сликаство. Музика.

Граматика: Passé composé. Показни и присвојни придеви. Предлози. Презент индикатива и императива повратних глагола. Изражавање времена. Изражавање циља, узрока, последице и опозиције.

Лексика: најчешће употребљаване речи које се односе на околину, породицу, свакодневни живот.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу A1.

Литература

Girardet, J. et Pécheur, J., *Campus 1*, CLE International, Paris, метода за учење француског језика
М. Папић, *Граматика француског језика.*

Француски језик A2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – почетни курс II (A1.2) **или** владање француским језиком на нивоу A1 европског језичког оквира (провера тестом на почетку године).

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво A2 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти у потпуности владају комуникативном компетенцијом на нивоу A1 европског језичког оквира, као и појединим елементима комуникативне компетенције на нивоу A2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: описивање прошлих догађаја.

Култура и цивилизација: историја Француске. Исхрана у Француској. Географија Француске.

Граматика: Passé Composé. Партитивни члан. Изражавање количине.

Лексика: Речи које се користе за физичко и психолошко описивање људи, описивање ситуације, догађаја и околине. Описивање личних активности и доживљаја. Изражавање трајања.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање оквирно на нивоу A2.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 1*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик A2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Од слушан/положен испит из Француског језика – нижи средњи I (A2.1)

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво A2 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу A2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Коментар новинских чланака. Изражавање жеље, обавеза, забрана. Давање и тражење дозволе. Тражење информација у научним текстовима.

Култура и цивилизација: Књижевност. Медији у Француској. Французи и здравље. Исхрана у Француској. Живот у франкофоним земљама.

Граматика: Изражавање будућности. Заменице директног и индиректног објекта. Просте релативне заменице. Прилози. Партитивни члан. *Présent progressif et passé récent*. Компарација придева.

Лексика: Изражавање навика и уобичајених радњи. Речи из домена разних професионалних активности. Речник из домена здравља.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу A2.

Литература

Flumian, C., Labascole J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 1*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Владање француским језиком на нивоу А2 европског језичког оквира (провера тестом на почетку године).

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на нивоу Б1 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти у потпуности владају комуникативном компетенцијом на нивоу А2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: описивање прошлих догађаја. Живот у граду.

Култура и цивилизација: историја Француске. Исхрана у Француској. Географија Француске.

Граматика: Passé Composé/Imparfait. Партитивни члан. Изражавање количине. Кондиционал.

Лексика: Речи које се користе за физичко и психолошко описивање људи, описивање ситуације, догађаја и околине. Описивање личних активности и доживљаја. Изражавање трајања.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање оквирно на нивоу Б1.

Литература

Flumian, C., Labascole J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 2*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – средњи I (Б1.1)

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво В1 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу А2 и појединим елементима нивоа Б1 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Коментар новинских чланака. Изражавање жеље, обавеза, забрана. Давање и тражење дозволе. Тражење информација у научним текстовима.

Култура и цивилизација: Књижевност. Медији у Француској. Французи и здравље.

Граматика: Изражавање будућности. Сибжонтив. Релативна заменица: dont. Плускамперфекат. Заменице директног и индиректног објекта.

Лексика: Изражавање навика и уобичајених радњи. Речи из домена разних професионалних активности. Речник из домена здравља.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу Б1.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 2*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Италијански језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета разумевање и употреба италијанског језика у свакодневним приликама; представити себе и друге, дати о себи и другима основне податке (порекло, адресу, телефон,...), тражити сличне податке и информације.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Италијански алфабет. Акценат. Појам дифтонга, трифтонга и хијата. *Elisione, troncamento*. Род и број именица и придева. Одређени и неодређени члан. Предлози и спајање предлога са одређеним чланом. Заменице: личне заменице у функцији субјекта, ненаглашене и наглашене личне заменице у функцији директног објекта. Повратне заменице. Показни придеви и заменице (*questo, quello*). Посесивни придеви и заменице. Речце *ci, ne*. Правилни глаголи све 3 конјугације у презенту (*indicativo presente*). Модални глаголи: *volere, potere, dovere*. Неправилни глаголи: *fare, dare, stare, andare, sapere, venire, uscire, dire, bere, piacere, dispiacere*. Прилози за место, време, начин. Основни и редни бројеви до 1000.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за коректан изговор речи и реченица; усмено и писмено разумевање кратких и елементарних италијанских текстова са освртом на елементе италијанске културе и цивилизације (основни појмови о италијанској географији, италијанским градовима, свакодневним навикама Италијана и типичном начину исхране).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик A1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика A1.1

Циљ предмета Разумевање и употреба фреквентних реченица у разним приликама (у јавном и приватном животу). Комуницирање у простим и рутинским ситуацијама. Писање кратких и једноставних текстова у циљу комуникације, интеракције и описивања.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Посесивни придеви и заменице. Компарација придева: компаратив и суперлатив (релативини и апсолутни). Неодређени придеви и заменице. Заменице: наглашене и ненаглашене личне заменице у функцији индиректног објекта. Повратни глаголи. Безлична форма. Прошла времена *passato prossimo* и *imperfetto* (облици и употреба). Кондиционал прости (облици). Основни и редни бројеви преко 1000.

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (становање, одевање, слободно време, спорт).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик A2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика A1.2

Циљ предмета

Добро сналажење у једноставној комуникацији и израда кратких, тематски разноврсних текстова (опис искуства, догађаја у прошлости, опис будућности, исказивање снова, жеља, планова, и наредби).

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за A2 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе морфосинтаксе: Употреба прошлих времена (*imperfetto* и *passato prossimo*). Футур (облици и употреба). Релативне заменице. Императив (облици и употреба). Императив са здруженим заменицама. Кондиционал прости (различите употребе).

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (опис личности и карактера, активности у слободно време, одлазак у биоскоп и позориште, посета музеју, здрава исхрана и прехранбене навике, људско тело, здравље и спорт).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик A2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика A2.1

Циљ предмета

Разумевање главне мисли комплексних текстова са конкретним и апстрактним темама.

Добро сналажење у комуникацији са говорницима италијанског језика и изради кратких, тематски разноврсних текстова.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за A2 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Увођење хипотетичних реченица (први тип). Прошла времена индикатива: *trapassato prossimo, passato remoto* (облици). Упоредна примена имперфекта, перфекта и осталих прошлих времена. Увод у слагање времена. Увођење конјунктива презента и прошлог времена (облици и основна употреба). Кондиционал прошли (облици и употреба).

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (опис стамбеног простора, представљање пријатеља, комуникација у пословном контексту, опис живота у граду и на селу).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему. Неговање разноврсне лексике у усменом и писменом изражавању на италијанском језику,

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso* 2, Firenze 2001

L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso* 3, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан / положен испит из Италијанског језика А2.2/ познавање италијанског језика (савладан А2 ниво Заједничког европског референтног оквира)

Циљ предмета Разумевање разноврсних текстова било конкретног, било апстрактног садржаја.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира. Комуницирање у сложенијим ситуацијама са италијанским говорницима. Писмено изражавање на основу ширег избора тема.

Садржај предмета

Практична настава за Италијански језик Б1.1 (0+4) састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекотрских вежби (0+1), и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Ревизија времена и начина. Слагање времена у целости. Конјунктив имперфекта и плусquamперфекта (облици и употреба). Посебни облици компарације придева.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за усмено и писмено излагање садржаја и коментара на разноврсне тематике из историје италијанске књижевности од XIX века до данашњих дана као и на попутне културне и цивилизацијске појаве (утицај медија и реклама, облици савремене комуникације, промењена улога породице).

Вежбе обраде текста и говора: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), стимулисање писменог и усменог изражавања.

Литература

Основни приручник: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze 2001

Додатна литература :

G. Patota, *Grammatica di riferimento della lingua italiana per stranieri*, Firenze 2003

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/ положен испит из Италијанског језика Б1.1

Циљ предмета

Разумевање главне мисли комплексних текстова са конкретним и апстрактним темама. Вођење тачне конверзације са италијанским саговорницима о друштвеним и професионалним темама.

Исход предмета

Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира. Комуницирање у сложенијим ситуацијама са италијанским говорницима. Састављање јасних и сложених текстова, структурално и кохерентно добро повезаних.

Садржај предмета

Практична настава за предмет Италијански језик Б1.2 (0+4) састоји се од вежби морфосинтаксе (0+2), лекотрских вежби (0+1), и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе морфосинтаксе: Герунд прошли. Инфинитив прошли. Хипотетичне реченице у целости. Директни и индиректни говор. Увежбавање слагања времена. Пасив.

Лекторске вежбе: Неговање разноврсне лексике у усменом и писменом изражавању на италијанском језику, иначе и у циљу усвајања основне терминологије из разних области савремене италијанске културе (екологија, међуљудски односи, здрава храна и генетски модификована исхрана, опис туристичких места у Италији, италијанска гастрономија).

Вежбе обраде текста и говора: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), стимулисање писменог и усменог изражавања.

Литература

Основни приручник: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze 2001

Додатна литература: G.. Patota, *Grammatica di riferimento della lingua italiana per stranieri*, Firenze 2003

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

Мађарски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Студенти по завршетку курса треба да разумеју и да се оспособе да врше најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у првих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: поздрављање, упознавање, представљање, основно сналажење у простору, куповина, боје, попуњавање једноставних личних обарзаца.

Студентима се предочава генолошка и типолошка различитост између српског и мађарског језика, аглутинативно својство мађарског језика.

Граматичке јединице које се обрађују су: гласови у мађарском језику, значај дужине гласова, принцип хармоније самогласника, реченице са именским предикатом, чланови, основни прилози за место, постпозиције, месни падежни наставци, акузатив, основни и редни бројеви, коњугација глагола субјекатске промене, мхожина именских речи, датив, глаголски префикси, придеви, боје, изражавање присвојног односа (једнини), потенцијал (глаголи на –hat) у мађарском језику.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А1.1. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Студенти по завршетку курса треба да разумеју и да се оспособе да врше најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у следећих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: стан и становање, успостављање формалне комуникације, колико има сати, изражавање временског односа, делови тела, посета лекару, облачење, лична хигијена, посете, сналажење у саобраћају, распоред дневних активности.

Граматичке јединице које се обрађују су: основи прилози за место, месни падежни наставци; инесив, супересив, као и акузатив, илатив и сублатив, конјугација глагола објекатске промене у множини, елатив и делатив, адесив, аблатив, и датив, глаголски префикси, темпорал, ред речи глаголских префикса, присвојни лични наставци, изражавање присвојних односа (у множини), инструментал, прошло време (субјектска и објекатска промена) у мађарском језику.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А1.2. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти још боље упознају са карактеристикама мађарског језика, да утврде претходно знање мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику, да даље уче вокабулар и граматику и развијају језичке вештине, обрађујући теме прилагођене њиховом нивоу знања.

Исход предмета

Добивши основна знања из граматике мађарског језика стварају се предуслови за могућност обављања основне усмене и писмене комуникације на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у следећих пет поглавља курса, односно следећих пет лекција из уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: родбински називи у мађарском језику, куповина, у ресторану: назив јела и пића, намештај и уређење стана, градови, знаменитости градова, животиње, природне појаве, спорт, канцеларија, канцеларијски намештај, професионална оријентација.

Граматичке јединице које се обрађују су: знак за множину поседа, објекатска конјугација глагола, инструментал, личне заменице у падежима, зависне месне реченице, показне заменице у падежима, прилози за начин, прошло време глагола, наставак –lak/lek, временске реченице, компарација придева, присвојне заменице, императив, индиректни говор, будуће време

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А2.1. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Усвајање граматичких јединица и знања везаних за формирање озбиљнијих текстова. Стварају се предуслови за комуникацију на вишем, напредном нивоу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене преосталих пет поглавља књиге, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: путовања, летовање, зимовање, празници, годишњице, прославе, куповина, распродаје, позориште, биоскоп, градски саобраћај, путства за долађење на одредиште, саобраћајни прописи, проналажење изгубљених ствари.

Грамматичке јединице које се обрађују су: зависне речеинце, упућивачке речи и везници, конјугација инфинитива, узрочне реченице, упитна речца »—е«, конструкције са модалним глаголима, саставне независне реченице, субјекатске и објекатске зависне реченице, кондиционал глагола, раставне независне реченице, експликативне зависне реченице, жељне реченице, каузативни глаголи, глаголски придеви и прилози, суфикси за грађење речи.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен квалификациони тест са одговарајућим бројем бодова или положен испит Мађарски језик А2.2.

Циљ предмета

Циљ предмета је да у контекстима које даје литература студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1.1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у првих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: представљање себе и упознавање других, успомене, разговор о биографији својој и познатих личности, животне приче, планови за будућност, сналажења на јавним местима (банка, пошта), у саобраћајним ситуацијама (знаци, прекршаји, конверзација са саобраћајном полицијом итд.).

Граматичке јединице које се обрађују су: заменице (посебно односне, реципрочне и повратне), употреба и правопис датума, компарација придева и прилошке одредбе за начин који се граде од компаратива придева, присвојни знак –é, изражавање упоређивања и одређивање степена и мере, императив глагола.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан предмет Мађарски језик Б1.1.

Циљ предмета

Циљ предмета је да у контекстима које даје литература студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1.2 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава

Теме покривене у других пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: друштвени контакти, лечење (амбулантно и болничко), разговор о верским и државним празницима (обичаји и начин прославе), временске прилике, путовања, прописи у вези са путовањима (осигурање, царина итд.), важни проналасци и објекти, необичне приче, правила и слободе, дилеме и одлуке.

Граматичке јединице које се обрађују су: релативне глаголске основе испред императива, и неправилни облици, одређена коњугација интранзитивних глагола, индиректни говор, будуће време глагола, узрочне зависне реченице, употреба императивног облика глагола у сложеним реченицама, изражавање намене, употреба инфинитива уз модалне глаголе и придевске предикате.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: резултат са дијагностичког теста пре почетка наставе или положени испити средњег нивоа Б1.2.

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1 (класификација Савета Европе), течно читање и добро разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говорног језика, овладавање вештином писања краћих текстова на опште теме, усмено изражавање мишљења, ставова, планова и жеља, разумевање елемената културе мађарског говорног подручја (историја, обичаји, празници, друштвено уређење, медији, поткултуре)

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, укључујући и специјализоване садржаје из области своје струке, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик мађарски, да износи своје ставове релативно течно и без напора и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом мађарског језика кроз разноврсне вежбе у којима су подједнако заступљене све језичке вештине. Поред тога, студенти се упознају са аспектима мађарске културе. Настава обухвата пет јединица наведене литературе.

Теме: разговор о кваровима на аутомобилу и апарата у кући, поправка истих, разговор о спорту, честитке поводом разних догађаја (имендана, поводом венчања, рођења детета, унапређења), огласи и оглашавање, разговори у вези са огласима, интервјуи, разговори око запошљавања и однос са претпостављенима, жалбе, молбе, учтиво обраћање у кондиционалу.

Грамматика: изражавање узрочних односа, употреба конструкција са инфинитивом, контрукција „szokott + ni“ са и без модалног глагола, саставне независно сложене реченице, експликативне и закључне зависне реченице, кондиционал садашњи и прошли, субјекатска и објекатска коњугација у кондиционалу, супротне независне реченице

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: резултат са дијагностичког теста пре почетка наставе или положени испити средњег нивоа Б2.1.

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1 (класификација Савета Европе), течно читање и добро разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говорног језика, овладавање вештином писања краћих текстова на опште теме, усмено изражавање мишљења, ставова, планова и жеља, разумевање елемената културе мађарског говорног подручја (историја, обичаји, празници, друштвено уређење, медији, поткултуре)

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, укључујући и специјализоване садржаје из области своје струке, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик мађарски, да износи своје ставове релативно течно и без напора и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом мађарског језика кроз разноврсне вежбе у којима су подједнако заступљене све језичке вештине. Подизање нивоа комуникативне и језичке компетенције студената на основу преосталих пет јединица наведене литературе.

Теме: афинитети и хобији, разонода и забава, разговор о изгубљеним и нађеним стварима, о куповини и услугама, изражавање задовољства и незадовољства, писање приватне и службене кореспонденције, описивање знаменитости градова, туристичке туре, упознавање са географским, историјским и културним знаменитостима Републике Мађарске, позивање и одлажење у госте,

Грамматика: супротне независне реченице, експликативне, узрочне, поредбене, допусне реченице, жељне реченице, прилози за место са заменичким карактеристикама, каузативни глаголи, глаголски придеви садашњи и девербалне именице на –ó/ő, глаголски придеви прошли, потенцијал глагола, глаголски прилози, суфикси за грађење именица, придева.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Основи граматике српског језика: фонетика и морфологија

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање са историјатом стандардизовања српског језика. Овладавање основним знањима о устројству функционисања фонолошког и морфолошког система српског језика.

Исход предмета: Савладане основе граматике српског језика. Могућност коришћења литературе на српском језику

Садржај предмета

Теоријска настава: Књижевни језик код Срба у предвуковском периоду. Вукова правописна и језичка реформа. Стандардни српски језик данас. Увод у фонологију: основни појмови, консонантске и вокалске фонеме: инвентар. Прозодијски систем: инвентар и дистрибуција. Фонолошке алтернације. Основни појмови морфологије. Врсте речи и њихове основне карактеристике. Лексичко-семантичке и морфолошке карактеристике именичких речи. Категоријална обележја глагола. Глаголске врсте и структура грађења глаголских облика.

Практична настава (вежбе): Рад на тексту, говорне вежбе, провера знања тестирањем

Литература:

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за I разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1980;

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за II разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1977;

Клајн, Иван. *Језик око нас*, Београд: Нолит, 1980;

Клајн, Иван. *Граматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005;

Мразовић, Павица. *Граматика српскохрватског језика за странце*. Сремски Карловци/Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009;

Пешикан, Митар; Јерковић, Јован; Пижурица, Мато. *Правопис српског језика*, Нови Сад: Матица српска, 2010;

Станојчић, Живојин; Поповић, Љубомир; Мицић, Стеван. *Савремени српскохрватски језик и култура изражавања*, Нови Сад/Београд: Завод за уџбенике, 1989 [или неко од каснијих издања];

Стевановић, Михаило. *Савремени српскохрватски језик (Граматички системи и књижевнојезичка норма)*, I и II, Београд: Научна књига, 1979;

Силић, Јосип; Прањковић, Иво. *Граматика хрватског језика за гимназије и висока училишта*, Загреб: Школска књига, 2005.

Основи граматике српског језика: синтакса

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о устројству функционисања синтаксичког и семантичког система српског језика.

Исход предмета: Савладане основе синтаксичко-семантичког система српског језика. Могућност коришћења литературе на српском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава: Синтаксичке структуре (конструкција, синтагма, клауза, реченица), синтагматски и реченични односи. Основна структурно-функционална и семантичка обележја падежног система. Реченица, типологија. Проста реченица: структурирање, реченични конституенти и њихова дистрибуција. Сложена реченица: типологија.

Практична настава (вежбе): Рад на тексту, говорне вежбе, провера знања тестирањем

Литература:

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за I разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1980;

Кашић, Јован; Јерковић, Јован. *Српскохрватски хрватскосрпски језик*, Уџбеник за II разред средње школе, Нови Сад: Завод за издавање уџбеника, 1977;

Клајн, Иван. *Језик око нас*, Београд: Нолит, 1980;

Клајн, Иван. *Грамматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005;

Мразовић, Павица. *Грамматика српскохрватског језика за странце*. Сремски Карловци/Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009;

Пешикан, Митар; Јерковић, Јован; Пижурица, Мато. *Правопис српског језика*, Нови Сад: Матица српска, 2010;

Пипер, Предраг и др. *Синтакса савременог српског језика. Проста реченица*. Београд: Институт за српски језик, Београдска књига, Матица српска, 2005;

Станојчић, Живојин; Поповић, Љубомир; Мицић, Стеван. *Савремени српскохрватски језик и култура изражавања*, Нови Сад / Београд: Завод за уџбенике, 1989 Стевановић, Михаило. *Савремени српскохрватски језик (Грамматички системи и књижевнojeзичка норма)*, I и II, Београд: Научна књига, 1979;

Силић, Јосип; Прањковић, Иво. *Грамматика хрватског језика за гимназије и висока училишта*, Загреб: Школска књига, 2005.

Немачки језик A1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема услова

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу A1.1 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент треба да разуме и користи познате свакодневне изразе и сасвим једноставне реченице из свакодневне комуникације (Уме да представи себе и друге, да пита за пут, тражи информације у хотелу, опише свој дан, итд.).

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у првих пет поглавља уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: представљање, оријентација у граду, музика, слободно време и свакодневница, куповина, храна и пиће.

Граматичке јединице које се обрађују су: личне заменице, презент, одређени и неодређени члан, модални глаголи.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal A1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Lehrbuch*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
2. Müller, M. et al.: *Optimal A1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Arbeitsbuch*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
3. Hering, Axel et. al: *em Übungsgrammatik: Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2002.

Немачки језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Немачки језик А1.1.

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу А1.2 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент треба да разуме и користи познате свакодневне изразе и једноставне реченице из свакодневне комуникације (Уме да испланира и опише путовање, да наведе просторије у стану и опише своје стан и собу, да напише разгледницу, разговара о здрављу и болести, да наведе делове одеће и води разговоре о куповини, да разуме временске прогнозе).

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у поглављима 6-11 уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: учење језика, путовања, становање, посећивање, здравље, одећа.

Граматичке јединице које се обрађују су: слагање предлога и падежа, перфекат, присвојне и показне заменице, повратни глаголи, претерит модалних глагола.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal A1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Lehrbuch. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
2. Müller, M. et al.: *Optimal A1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Arbeitsbuch. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
3. Hering, Axel et. al: *em Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2002.

Немачки језик A2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Немачки језик A1.2 или квалификациони тест за ниво A2.

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу A2.1 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент уме да говори о школовању, свом блиском окружењу, даје описе градова и путовања, води једноставне разговоре.

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у првих пет поглавља уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: Фрајбург, снови, на путовању, школовање, Берлин.

Граматичке јединице које се обрађују су: заменица „man“, зависне реченице и везници, слаба и мешовита придевска деклинација, компаратив придева.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal A2. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Lehrbuch. Berlin, München, Langenscheidt, 2004.
2. Müller, M. et al.: *Optimal A2. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Arbeitsbuch. Berlin, München, Langenscheidt, 2004.
3. Hering, Axel et. al: *em Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2002.

Немачки језик A2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Немачки језик A2.1.

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу A2.2 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент уме да опише особу и прича о својој породици, да разговара о послу и опише своје занимање, земљу у којој живи, да упућује честитке и разговара на тему медији.

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у других шест поглавља уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: живот у заједници, посао и занимање, иностранство, медији у свакодневном животу, домовина, честитање.

Граматичке јединице које се обрађују су: односне реченице, глаголи и придеви као именице, темпоралне реченице, намерне реченице, императив.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal A2. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Lehrbuch*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
2. Müller, M. et al.: *Optimal A2. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Arbeitsbuch*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
3. Hering, Axel et. al: *em Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2002.

Немачки језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Немачки језик А2.2 или квалификациони тест за ниво Б1

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу Б1.1 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент је у стању да се снађе у највећем броју ситуација са којима се сусреће током путовања на немачком говорном подручју. Јасно и смислено се изражава о познатим темама и областима личног интересовања. Може да говори о искуствима и доживљајима, да опише своје снове, наде и циљеве и образложи своје планове и ставове.

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у првих пет поглавља уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: студирање у иностранству, разговор о моди и куповини, пословну комуникацију, упознавање са немачком културом, интеркултуралне односе.

Граматичке јединице које се обрађују су: зависне реченице (последичне, допусне, упитне, релативне реченице), независне реченице, компарација придева, инфинитивне конструкције, претерит.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal B1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
2. Hall, Karin; Scheiner, B.: *Übungsgrammatik für Fortgeschrittene*. München: Max Hueber Verlag, 2001.

Немачки језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Немачки језик Б1.1.

Циљ предмета

Развијање комуникативне и социјално активне језичке компетенције. Упознавање културе и цивилизације земаља немачког говорног подручја. Развијање техника и стратегија за даље самостално учење језика.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се служи вештинама читања, писања, слушања и говора на нивоу Б1.2 Заједничког европског референтног језичког оквира, и да на истом нивоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом. Студент је у стању да се снађе у највећем броју ситуација са којима се сусреће током путовања на немачком говорном подручју. Јасно и смислено се изражава о познатим темама и областима личног интересовања. Може да говори о искуствима и доживљајима, да опише своје снове, наде и циљеве и образложи своје планове и ставове.

Садржај предмета

Практична настава

Теме покривене у других шест поглавља уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: разговор о уметности (описивање уметничких дела, припрема изложбе), медији (разумевање информација из новина, разговор о утицају телевизије и других медија на човеков живот), храна и однос према храни, занимања у области социјалних делатности (хуманитарне организације, лични ангажман), становање у старости и живот на улици, слободно време и место за одмор.

Граматичке јединице које се обрађују су: деклинација именица, футур, ред речи у реченици, глаголи са рефлексивном заменицом, компарација придева, заменице и чланови, временске реченице, месни и временски прилози, плусквамперфекат.

Литература

1. Müller, M. et al.: *Optimal B1. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache*. Berlin, München: Langenscheidt, 2004.
2. Hall, Karin; Scheiner, B.: *Übungsgrammatik für Fortgeschrittene*. München: Max Hueber Verlag, 2001.

Српски језик: основи језичке културе и писмености

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета: Систематизација знања о језичком стандарду и оспособљавање за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију

Исход предмета: Стицање компетенција за валидно конципирање разнородних функционалностилских исказа – ортоепски и ортографски узуси; уочавање и превазилажење најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; структурирање текста

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намерауано и протумачено значење.

Практична настава (вежбе): Анализа жанровски различитих текстова, уочавање формално-садржинских карактеристика и структуре текста; корекција супстандардних језички јединица; писани текст – вежба конципирања и структурирања разнородних функционалностилских врста.

Литература:

- Ивић, Павле и др. *Српски језички приручник*. Београд: Београдска књига. 2004, 93–203.
- Клајн, Иван. *Речник језичких недоумица*. Нови Сад: Прометеј. 2007.
- Klikovac, Duška. *Jezik i moć*. Beograd: Biblioteka XX vek. 2008, 147–207.
- Mrazović, Pavica. *Gramatika srpskog jezika za strance*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 2009, 668–749.
- Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурица. *Правопис српскога језика*. Нови Сад: Матица српска. 2010.
- Prčić, Tvrtko. *Engleski u srpskom*. Novi Sad: Zmaj. 2011, 24–51.
- Radovanović, Milorad. *Sociolingvistika*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 2003, 186–197.
- Радовановић, Милорад и др. *Српски језик на крају века*. Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 1996, 143–159.
- Речник српскога језика* (ур. Николић, М.). Нови Сад: Матица српска. 2007.
- Subotić, Ljiljana i dr. *Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 2012, 96–105.

Основе академског писања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Студенти требаа да се упознају са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању, као и да овладају стручном терминологијом.

Исход предмета

Оспособљеност за писање основних облика стручних и научних радова и за исправно налажење, коришћење и навођење литературе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Избор теме академског рада и одређивање концепта и обима истраживања. Трагање за изворима и документацијом. Критичко читање и прављење бележака. План рада. Писање рада: избор језика и стила, кохерентност реченица и параграфа, граматичка коректност. Документарна подлога рукописа (фусноте). Техничка обрада рукописа.

Практична настава

Израда огледне библиографије, избор кључних речи, састављање резимеа, писање семинарског рада.

Литература

1. М. Шамић, *Како настаје научно дјело* (одломци), Сарајево 1984.
2. З. В. Поповић, *Како написати и публиковати научно дело* (одломци), Београд 1999.

Поетика средњовековне књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање знањем о основама поетике средњовековне књижевности и упознавање са њеним главним жанровима.

Исход предмета: Упознавање са основним особинама српске средњовековне књижевности и њено сагледавање у односу на византијски културни контекст.

Садржај предмета

Теоријска настава: **Увод:** Опште одлике средњовековне књижевности. Проблеми проучавања. Периодизација. Приступи (текстологија и поетика). **Основи поетике средњовековне књижевности:** Жанрови и њихов међусобни однос: прозни, поетски и прелазни жанрови. Однос према ауторству. Општа места. Стилска средства. **Византијска књижевност као извор српских књижевних традиција:** Српска књижевност као део византијског комонвелта. Компаративни књижевни контекст: Византија, Бугарска, Русија. **Старословенска књижевност:** Почетак словенске писмености. Живот и рад Ћирила и Методија. Преводачки и оригинални рад Солунске браће. Панонске легенде. Српске штампарије XV и XVI века.

Практична настава: Рад на текстовима, репрезентативни примери жанра житија, повеље, службе, акатиста, канона, посланице, записа, молитве, слова, похвале. Средњовековна белетристика – романи и приповетке.

Литература

Antologija stare srpske književnosti (XI-XVIII veka), izbor, prevodi i objašnjenja Ђ. Sp. Radojičića, Nolit, Beograd, 1960; Климент Охридски, Константин Преславски и непознати писци, *Ћирило и Методије. Житија, службе, канони, похвале*, приредио Ђ. Трифуновић, Београд, 1964; Ђ. Sp. Радостијичић, *Књижевна збивања и стварања код Срба у средњем веку и у турско доба*, Нови Сад, 1967; Србљак. *Службе, канони, акатисти*, I-III, Београд, 1970; Д. Богдановић, *Историја старе српске књижевности*, СКЗ, Београд, 1980; *Роман о Троји. Роман о Александру Великом*, Београд, 1986; Ђ. Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*, Београд, 1990; *Писах и потписах. Аутобиографске изјаве средњег века*, приредила Р. Маринковић, Београд 1996. Т. Јовановић, *Стара српска књижевност. Хрестоматија*, Београд-Крагујевац 2002; Б. Маринковић, *Огледи о старом српском штампарству*, Нови Сад, 2007.

ИСТОРИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У КОМПАРАТИВНОМ КЉУЧУ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Упознавање с појмом културе, с појмом националне културе; током српске културе у свим њеним сегментима.

Исход предмета

Усвојен општи појам културе и историјски развој српске културе. Сагледавање националне културе у контексту европских културних кретања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам културе.

Појам националне културе. Појам балканске културе. Појам европске културе.

Однос националне, међунационалне и глобалне културе.

Српска култура кроз време и у односу на друге културе.

Хришћанство и паганство.

Митологија код Срба.

Важне упоришне тачке у развоју српске културе (1389; 1690).

Однос прошлости и садашњости у култури.

Уметност, наука, штампа.

Практична настава

Анализа појединачних текстова (И. Андрић, М. Јерговић, А. Шмаус, В. Чајкановић) о свим аспектима културе усвојеним на теоријској основи.

Други облици наставе: Анализа илустративних књижевних текстова који проблематизују културолошке теме; индивидуалисана анализа појединих обичаја.

Литература

- 1, Ј. Деретић Културна историја Срба 1997.
- 2, М. Пурковић Српска култура ср.века 2002.
- 3, В. Чајкановић Мит и религија у Срба 1973.
4. М. Д. Стефановић, Кратки увод у историју српске културе 2008.
5. Егон Фридел, Култура новог времена, Загреб, 1931.
6. Књига о Балкану, 1 – 2 (зборник; изабрани текстови)

КЉУЧНА ДЕЛА НОВЕ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Овладавање основним елементима националне културе као саст. дела европске традиције, како би се студенти припремили за курсеве из историје српске књижевности

Исход предмета

Усвојен општи појам културе, представа о току српске културе, стечена способност да се национална култура сагледа у европским културним токовима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава: Лирика из четири столећа; мемоари С. Пишчевића, аутобиографија Д. Обрадовића; сатира М. Максимовића; Стеријин Роман без романа; трагедије Л. Костића; комедија Б. Нушића; Вертер Лазе Лазаревића; роман Милице Јанковић; проза И. Секулић; Хазарски речник М. Павића као роман-лексикон; Гвоздена завеса М. Павића; М. Поповића роман Судбине; Р. Петковића роман Судбине и коментари; роман Јовице Аћина; роман С. Басаре; Ситничарница Г. Петровића.

Практична настава: Анализа теоријских текстова о појму кључно неканонизовано књижевно дело. Појам дела и текста. Интерпретација грађе.

Вежбе: 0

Други облици наставе: Анализа илустративних књижевних текстова који проблематизују културолошке теме; индивидуалисана анализа појединих обичаја.

Литература

М. Флашар, Књига о Стерији

Ђ. Трифуновић, Д. Кантакузин

А. Јерков, текстови о М. Павићу

Ј. Деретић, Историја српске књижевности

Ј. деретић, Поетика српске књижевности

Библија и библијска традиција у српској култури и књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: –

Циљ предмета: Показати да су многи обичаји, изреке, пословице, моралне норме и културни догађаји произашли из *Библије* и библијске традиције. Указати на могућности тумачења књижевних дела у контексту библијске традиције, у духу поетике немиметичких књижевних праваца и књижевних врста које се срећу у библијским књигама.

Исход предмета: Овладавање знањима из области библијске културне и књижевне традиције; боље разумевање како друштва утемељеног на овој традицији тако и књижевности која се на њој гради.

Садржај предмета

Теоријска настава: Почеци словенске писмености везани за ширење хришћанства. *Библију* као прва књига превођена на старословенски језик. Библијски темељи словенске културе. *Житије светог Симеона* светог Саве, прво оригинално дело националне књижевности и средњовековно дело са највише цитата из јеванђеља. Од почетака писмености па све до актуелног књижевног тренутка. Утицај *Библије* на имагинацију наших и страних писаца. *Библија* као *митолошки универзум европске књижевности*. Народна књижевност у библијском контексту. Косовска легенда и жртвена смрт у духу јеванђелске топике и етике. Косовски циклус епских песама у контексту архетипа пасхалне вечере, предсмртне причести и хришћанског даривања. Веза народних изрека и пословица са Соломоновим мудростима и јеванђелским изрекама. Значење народних изрека у контексту хришћанске традиције. Хришћанска симболика, стилистика, библијске метафоре и реторика. *Горски вијенац* П. П. Његоша, однос према новозаветној типологији. Значај Даничићевог и Вуковог превода *Библије* и његов утицај на имагинацију писаца: Милоша Црњанског, Иве Андрића, Данила Киша, Борислава Пекића и Горана Петровића. **Практична настава:** Студенти ће током студијског истраживачког рада бити укључени у израду културолошких пројеката у складу са својом основном струком.

Литература Ј. Брија, *Речник православне теологије*, Београд: Хиландарски фонд при Богословском

факултету СПЦ; В. Дјурант, *Цезар и Христ, историја римске цивилизације и хришћанства од њихових*

почетка до 325. године нове ере, Београд: Народна књига – Алф.; *Leksikon ikonografije i liturgike zapadnog*

kršćanstva, ur. A. Badurina, Zagreb: Liber, 1985; Ђ.Папини, *Историја о Христу*, Београд: Народно дело, 1994;

Legende sveta. Priredio R. Kevendiš. Beograd: Rad 1984; Владета Јанковић, *Митови и легенде*, Београд: Српска књижевна задруга. 1996; В.Бован, „Народне умотворине у Андрићевом делу“. У *Дело Иве*

Андрића у контексту европске књижевности и културе, зборник радова, уредник С.Кољевић, Задужбина

Иве Андрића, Београд, 1981; С. Толстој, *Словенска митологија*, Zepther book world, Београд; 2001; *Српск*

и митолошки речник, Ш.Кулишић, П. Ж. Петровић, Н. Пантелић, Београд: Нолит, 1970.

Историја Мађарске културе у Војводини (на мађарском језику)

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика.

Образовни циљ предмета

Да упозна студенте са областима, токовима, појавама и личностима мађарске културе у Војводини у контексту свеопште мађарске, славенске и европске културе са посебним освртом на периоду од 18. века до наших дана.

Исход предмета

Студенти ће бити у могућности да на основу диахроније и компаративне методе стекну знање о настанку, о развоју појединих области као и о исходима поједине токове Мађарске културе у Војводини.

Садржај предмета

Теоријска настава

I. Рани период мађарске културе на тлу средњовековне Војводине. *Насеље–манастир–црква: Арача. Винска култура у Срему. Хуситизам у Каменици. Центар мађарског хуманизма и ренесансе у Бачу.*

II. 18. век. *Формирање мултукултуралне средине, слободни краљевски градови. Ратио едукационис и развој школства. Јозефинизам и канали у Војводини. Буђење националне свести: улога читаонице, библиотеке, културних/уметничких друштава и позоришне културе. Почети науке: Историјско друштво Бачбодрошке жупаније. Штампa, часописи и новине. Књижевна друштва, књижевни живот. Уметност: архитектура, сликарство, fotografija.*

III. *Мађарска култура регије између два светска рата. Култура у ери социјализма, глобализација и етноцентризам.*

Практична настава: Усмени реферати студената.

Литература

1. Bori Imre, szerk. Ezredéve itt. Délvidéki olvasókönyv. Újvidék, Forum Könyvkiadó, 2004.
<http://www.forumliber.rs/pdf/books/Bori%20Imre%20EZREDEVE%20ITT.pdf>
2. Kalapis Zoltán: Életrajzi kalauz. Ezer magyar biográfia a délszláv országokból. I–III. Újvidék, Forum Könyvkiadó, 2002–2003.
<http://www.forumliber.rs/pdf/books/Kalapis%20Zoltan%20ELETRAJZI%20KALAUZ%20A-GY.pdf>; <http://dda.vmmi.org/docs/kalapis-eletrajzi2.pdf>; <http://dda.vmmi.org/docs/kalapis-eletrajzi3.pdf>
3. Káich Katalin: A bogyófák árnyékában. Tanulmányok Zombor művelődéstörténetéből. Újvidék, Vajdasági Magyar Közművelődési Társaság, 2006.
4. Silling István: Barangolások Nyugat-Bácskában. Művelődéstörténeti földrajz szülőföldről. Újvidék, Forum, 2012.
5. A torony alatt. Szabadkai szerzők írásai Szabadkáról. Az Országépítő c. folyóirat 2001/4. számának melléklete.
<http://www.orszagepito.hu/szamok/teljes/2001-4m.pdf>
6. Ózer Ágnes: Élet és történelem. Esszék Újvidékről. Újvidék, Forum Könyvkiadó, 2002.
<http://www.forumliber.rs/pdf/books/Ozer%20Agnes%20-%20Elet%20es%20tortenelem.pdf>
7. Németh Ferenc: Úri világ Torontálban. Művelődéstörténeti írások. Újvidék, Forum, 2003.
<http://www.forumliber.rs/pdf/books/Nemeth%20Ferenc%20-%20Uri%20vilag%20Torontalban.pdf>
8. Ispánovics Csapó Julianna: A bácskai magyar irodalmi kultúra előtörténete a régió magyar könyvkiadása szempontjából. Újvidék, BTK, 2011.

9. Pejin Attila: A helytörténetírás és -kutatás kézikönyve. Zenta, VMML, 2008.
10. Bácsország. Vajdasági honismereti szemle. 1995– . <http://www.bacsorszag.rs/about.php>

ОСНОВЕ РЕТОРИЧКЕ АНАЛИЗЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Б2 ниво знања енглеског језика

Циљ предмета

Циљ предмета је примена реторичких вештина у продукцији у писаном и усменом облику на енглеском језику. Обучавање студената да примене принципе реторичке анализе у раду са литературом на енглеском језику; савладавање вештине критичког читања и критичке анализе текста, како традиционалног, тако и мултимодалног, препознавање културолошких обележја у текстуалном материјалу као и критички приступ тим обележјима, уважавајући реторичку ситуацију, однос између текста, писца, читаоца и контекста. Посебна пажња биће посвећена стратегијама које промовишу истраживачки интегритет и етичност.

Исход предмета

Студенти ће умети да произведу критички приказ различитих репрезентативних текстова на енглеском језику у писаној и у усменој форми – од популарних чланака, колумни, научних и стручних радова, преко стручне литературе до мултимедијалних и дигиталних текстова различитих жанрова.

Умеће да анализирају језичке одлике различитих текстуалних форми на енглеском језику, те да процене валидност штампаних и електронских извора и да примене различите стратегије за критичко процењивање садржаја литературе, као и да ефектно користе изворе у сопственим ауторским радовима на енглеском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Критичко мишљење, критичко читање. Реторички принципи организације текста. Одлике текстова штампаних и дигиталних медија. Мултимодални текст као обележје културе. Продукција и интерпретација текстуалног садржаја у односу на реторичку ситуацију. Критичко читање и реторичка анализа одабраних текстова, презентација.

Практична настава: Вежбе

Методе процењивања литературе, аотирање, анализа структуре текста, писање сажетка, писање парафразе, Различити формати усмене презентације.

Литература

Cottrell, S. *Critical Thinking Skills*. Houndmills, Basingstoke Hampshire: Palgrave MacMillan, 2005.

Goshgarian, G. *Dialogues, An Argument Rhetoric and Reader*. London: Longman, 2006.

Англоамеричка дечија књижевност

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Страни језик по избору – енглески Б.2

Циљ предмета

Упознавање са основним одликама дечије књижевности, као и са најзначајнијим ауторима и делима енглеске и америчке књижевности за децу и омладину.

Исход предмета

Знање стечено на овом предмету неопходно је за разумевање англофоне дечје књижевности и њено коришћење у настави енглеског језика на школском узрасту, као и за стицање потпунијег увида у идеје о детињству и одрастању у различитим периодима опште и књижевне историје.

Садржај предмета

Теоријска настава

Статус дечје књижевности и њен значај у ширем контексту главних књижевних токова. Традиционални облици књижевности прилагођени за децу (бајке, басне, фолклор), традиционална енглеска и америчка дечија поезија. Англо-америчка дечија књижевност у доба романтизма, реализма, прелаза векова, модернизма, постмодернизма. Књижевност за омладину. Цртани филм, стрип.

Практична настава:

Читање и анализа лектире:

Mother Goose Nursery Rhymes

Lewis Carroll, *Alice's Adventures in Wonderland*

L. Frank Baum, *The Wonderful Wizard of Oz*

J. M. Barrie, *Peter Pan*

Frances Hodgson Burnett, *The Secret Garden*

Roald Dahl, *The Witches*

J. K. Rowling, *Harry Potter*

Литература

1. Cogan Thacker, Deborah and Jean Webb. *Introducing Children's Literature*. London: Routledge, 2002.
2. Grenby, Matthew. *Children's Literature*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008.
3. Hunt, Peter, ed. *Understanding Children's Literature*. Oxon: Routledge, 2007.
4. Lesnik-Oberstein, Karin, ed. *Children's Literature: New Approaches*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2004.

Психологија свести

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са:

- i. филозофским коренима проблема свести и различитим концепцијама свести у историјском и савременом контексту
- ii. актуелним филозофским и научним теоријама свести
- iii. општим приступима емпиријском истраживању свесних и несвесних процеса и различитих стања свести
- iv. карактеристикама циркадијалних и индукованих стања свести и теоријама и истраживањима снова као посебног стања свести
- v. карактеристикама свесних у односу на несвесне психичке процесе
- vi. основним питањима функције и еволуције свести

Оспособљавање студента за:

- i. критичко сагледавање различитих теоријских концепција и емпиријских приступа феномену свести
- ii. увиђање значаја интердисциплинарног приступа проблему свести

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- i. објасни основне проблеме у изучавању свести
- ii. идентификује различите приступе проблему свести и објективно анализира њихове предности и недостатке
- iii. опише методе истраживања стања свести, свесних процеса и неуралних корелата свести
- iv. наведе основне карактеристике различитих стања свести, као и основне карактеристике свесних у односу на несвесне психичке процесе
- v. репродукује основне идеје савремених филозофских и научних теорија свести и наведе адекватну логичку и емпиријску аргументацију

Садржај предмета

Теоријска настава

Корени проблема свести у филозофији; Свест у психологији од структурализма до данас; Савремено стање у науци о свести; Питање научне решивости проблема свести;

Одређење свести: таксономија стања свести и дихотомија свесно-несвесно; Циклична стања свести: биолошки и циркадијални ритмови, спавање и сан; Теорије и истраживања снова као посебног стања свести; Индукована стања свести: хипноза, медитација, психоактивне супстанце, "ретка искуства";

Свесни и несвесни процеси: концепције у класичној психологији и психоанализи; Свесни процеси у савременој психологији: одређење и истраживачки приступи; Истраживања свесних и несвесних процеса: визуелна свесност, свест и акција, патологија свести; Посебни проблеми психологије свести: еволуција и функције свести, питање слободне воље, проблем селфа; Савремене филозофске теорије свести; Савремене научне теорије свести: психолошке теорије, неурофизиолошке теорије.

Литература

- Раковић, Д. и Коруга, Ђ. (УР.). (1996). *Свест: научни изазов 21. века*. Београд: ЕЦПД
- Пец, Б. (2000). *Увод у психологију*. Јастребарско: Наклада Слап. (стр. 127-159)
- Стернберг, Р. (2005). *Когнитивна психологија*. Јастребарско: Наклада Слап (стр. 65-109)
- Revonsuo, A. (2010). *Consciousness: The science of subjectivity*. New York: Psychology Press, Taylor & Francis Group.

Евалуација научно-образовног рада

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студента са:

- теоријом и доктрином евалуације у области научно-истраживачког и образовног рада
- основним квалитативним и квантитативним показатељима за процену различитих димензија научног учинка
- поступцима и организационим формама евалуације наставних програма

б) Оспособљавање студента за:

- разумевање кључних психолошких, социолошких и културолошких импликација "свеприсутног рачунарства", односно реакција човека на технолошке иновације
- примену основних техника и стандарда у дизајнирању рачунарских интерфејса прилагођених кориснику
- објективну евалуацију хардверских и софтверских компоненти рачунарских система из аспекта употребљивости за корисника

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- користи (електронске) изворе података за вредновање научног учинка
- самостално пројектује и развија програме евалуације у области научног и образовног рада
- самостално организује и примени програме евалуације у области научног и образовног рада

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Евалуација као научни поступак: принципи, улоге, облици и фазе; 2. Значај и функција евалуације у образовању и науци; 3. Управљање засновано на резултатима (улази, активности, излази, исходи, утицаји); 3. Квалитативни и квантитативни показатељи научног учинка (рецензија, продуктивност, цитираност); 4. Евалуација различитих елемената процеса научне комуникације; 5. Праћење квалитета наставног процеса и наставног материјала; 6. Принципи евалуације научних пројеката и развојних програма.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

1. Претраживање извора научних информција и обрада података о продуктивности и цитираности различитих учесника научног процеса; 2. Евалуација предлога истраживачких пројеката и њихових руководилаца; 3. Евалуација уџбеника; 4. Евалуација електронског наставног материјала.

Литература

- Ковач-Церовић, Т. и сар. (2004). *Квалитетно образовање за све: Изазови реформе образовања у Србији*. Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије.
- Пајић, Д. (2009). Има ли Импакт фактор алтернативу? У *СНТПИ '09 Систем научно-технолошких и пословних информација, 19-20 јун* (стр. 57-60). Београд: Факултет информacionих технологија.
- Плут, Д. и сар. (2001). *Култура критичког мишљења: базични приручник*. Београд: Институт за психологију и МОСТ.
- Шипка, П. (2001). *Наука у Србији: у сусрет евалуативној држави*. Београд: Центар за евалуацију у образовању и науци, ЕРД 01-01.
- United Nations Development Programme (2002). *Handbook on Monitoring and Evaluating for Results*. New York: UNDP Evaluation Office.

Принципи процене личности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Циљ предмета је упознавање студената с основним појмовима и методима психологије личности, са релевантним теоријским парадигмама за процену личности, као што су психодинамска и психологија индивидуалних разлика, као и са инструментаријумом који се користи за процену личности. Поред тога, циљ предмета је и да пружи основу за примену стечених знања у различитим контекстима.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- покаже разумевање основних појмова у психологији личности
- покаже разумевање основних принципа процене личности
- покаже познавање основних принципа психодинамске психологије
- покаже познавање најистакнутијих димензионалних модела личности
- примени знања о карактеристикама личности и принципима процене личности на конкретним примерима

Садржај предмета

Теоријска настава

I Проблеми психологије личности: питања структуре, динамике и развоја личности; II Основни појмови: особине и типови личности; III Процена личности: прикупљање информација; медији процене; IV Психодинамска парадигма за процену личности: психоаналитичка теорија личности, пројективне технике; V Основе психологије индивидуалних разлика: Петофакторски модел личности; упитници личности и друге технике за процену личности VI Личност у наставном процесу: личност наставника, личност ученика; VII Личност и насилно понашање

Литература

Смедеревац, С. и Митровић, Д. (2006). Личност - методи и модели. Београд: Центар за примењену психологију.

Доживотно образовање

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета: упознавање студената са проблематиком идеје, стратегије и праксе доживотног образовања, оспособљавање за сагледавање утицаја доживотног образовања на лични и друштвени развој, као и оспособљавање студената за критички приступ развоју едукативних програма и модела заснованих на принципима доживотног образовања.

Исход предмета : познавање темељних појмова и начела доживотног образовања, прихватање принципа доживотног образовања као личне и друштвене вредности и овладавање компетенцијама за креирање и реализацију едукативних програма заснованих на стратегији доживотног образовања.

Садржај предмета

Теоријска настава: Конструкт друштва знања; Демократизација и децентрализација образовања; Доживотно образовање као “кључ за 21. век”; Стратегија доживотног образовања; Компоненте доживотног образовања; Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000); Доживотно образовање као “кишобран организација”; Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница); Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције); Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање.

Вежбе: скице за дискусију у писаној форми за сваку тему; презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. У реализацији практичне наставе, семинара, активно учествују студенти уз менторско вођење наставника; наставна стратегија практичне наставе подразумева проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења.

Литература:

Delors, J. (1998). *Učenje-bлаго u nama*. Zagreb: Eduka.

Knežević Florić, O. (2001). Opšti principi doživotnog učenja kao osnove koncepta održivog razvoja. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Knjiga XXIX: 235-242.

The Memorandum of Lifelong Learning. (2000). Lisbon : European Commission.

Образовање за инклузију

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Стицање базичног корпуса знања о противречностима и перспективама образовања у глобалном друштву, усвајање педагошке концепције инклузивног образовања и разумевање специфичности инклузивне наставе.

Исход предмета

Овладаност основним знањима из области инклузивног образовања, сензибилизација за проблеме ученика са посебним потребама и рефлексивно-стваралачки приступ инклузивној образовној пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава: Противречности и перспективе образовања у глобалном друштву. Различитост и образовање за све. Образовање у различитости и за различитост. Појам инклузивног образовања. Истраживања индивидуалних разлика и различити приступи разликама. Расне, родне, етничке, културне, когнитивне, ефективне, конативне, мотивационе и друге разлике међу ученицима. Одељење: хомогено, хетерогено. Савремено схватање одељења као групе по свему неједнаких ученика. Педагошки одговор на плурализам разлика у настави: персонализација наставе. Инклузивна настава. Принципи и услови инклузивне наставе. Ученици са тешкоћама и проблемима у развоју. Даровити ученици. Специфичности и иновативне форме образовања даровитих.

Литература:

- Suzić, N. (2008) Uvod u inkluziju, XBS, Banja Luka
- Hrnjica, S. i saradnici (2007): Škola po meri deteta, Priručnik za rad sa učenicima redovne škole koji imaju teškoće u razvoju, Beograd: Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu i „Save the children“
- допунска
- Илић, М. (2009.) Инклузивна настава, Филозофски факултет, Источно Сарајево
- Salend, S.J. (2008) Creating Inclusive Classroom, Pearson Pentice Hall, New Jersey
- Инклузивно образовање, (2011) Тематски зборник (Ур. Мара Ђукић и др.), Филозофски факултет, Н.Сад
- Мандић, П., (1990), Индивидуална комплексност и образовање, Научна књига, Београд

Образовање за менаџмент

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Увођење студената у савремена сазнања о образовању за менаџмент (теоријске и практичне компоненте); Упознавање са актуелним изазовима, проблемима и интердисциплинарним аспектима образовања за менаџмент; Подстицање развоја предузетничких вештина, способности са фокусом на оријентацију ка деловању.

Исход предмета: Прихватање и разумевање базичних повезаности образовања и менаџмента; Развијање компетенција неопходних у успешном предузетничком деловању; Оспособљеност за (ауто)рефлексију, (само)евалуацију као и критички приступ и преиспитивање појава везаних за образовање и менаџмент.

Садржај предмета *Теоријска настава:* Основна питања и проблеми образовања за менаџмент (основни појмови образовања, менаџмента, интердисциплинарност и парадигматски оквир концепта; Економска конструкција образовања за менаџмент; Педагошки подстицаји и кључне квалификације образовања за менаџмент; Дидактика менаџмента – образовање за менаџмент из угла конструктивистичке дидактике; Методе и принципи образовања за менаџмент; Модели анимативне дидактике и поља дидактичког деловања у образовању за менаџмент; Образовање за менаџмент и етика – интегритет аргумената – подстрек за рефлексивну етику образовања за менаџмент.

Вежбе: У реализацији предмета активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада.

Литература: Andevski, M., Ristić, D. (2010) *Obrazovanje za menadžment*, CEKOM – books, N. Sad; Andevski, M., (2007) *Menadžment obrazovanja*, CEKOM-books, N.Sad;

Arsenijević, J., Andevski, M., (2010) *Menadžment obrazovanja za društvo koje uči*, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi, Filozofski fakultet u N. Sadu, Novi Sad.

Staničić, S. (2006) *Menadžment u obrazovanju*, Vlastita naklada, Rijeka.

Образовне реформе у Европи

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

- Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету.
- Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању.
- Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору.
- Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.

Исход предмета

Након успешно савладаног предмета, студенти ће моћи:

- Да дефинишу основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету.
- Да објасне утицај друштвеног контекста на образовни систем.
- Да критички анализирају и упоређују различите образовне системе и реформске правце.
- Да процене активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања.
- Да се изразе јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове.
- Да учествују у раду тима и разумеју и поштују друго мишљење.

Садржај предмета

Теоријска настава

Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.

Литература

1. Квалитетно образовање за све - изазови реформе образовања у Србији. (2004). Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије
2. EFA global monitoring report 2005. (2004). Education for all: The quality imperative. Paris: UNESCO
3. Wößmann, L., Schütz, G. (2006). Efficiency and equity of European education and training policies. u: *CESifo Working Paper, European Expert Network on Economics of Education*, Analytical Report for the European Commission, <http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/eenec.pdf>
4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009). »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher

Education, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development*, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146

Медијска писменост

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Стицање знања о функционисању медија из перспективе публике и образовних политика. Уочавање и деконструисање стратегија медија у конструисању реалности: а) на академском нивоу савладавање знања и вештина о професији новинар; б) савладавање медијске писмености. Циљ је и стицање специфичних знања о креирању образовних програма о медијима.

Исход предмета: Сечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу.

Садржај предмета: Сечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу

Литература:

- Валић Недељковић, Д. *О новинарству и новинарима*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2007.
- Валић Недељковић, Д. *Прилози "медијској свесности"*. У Књига за медије – медији за књигу. Београд: Клио, 2008.

Информатичка писменост

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основама рада у MS Windows оперативном систему, претраживању и коришћењу интернета, израдом и форматирањем докумената у MS Wordu (са нагласком на писање семинарских радова), израдом презентација у MS PowerPointu, табеларним прорачунима у програму MS Excel и елементарним методама израде веб страница.

Исход предмета: Сечена знања ће омогућити студенту напредно кориштење рачунара и сервиса интернета у свим поступцима проналажења, прибављања, квалитетне обраде и анализе информација, као и презентације и слања информација помоћу интернета. Курс обухвата садржаје потребне за полагање Microsoft Certified Application Specialist (MCAS) и/или European Computer Driving Licence (ECDL).

Садржај предмета

Теоријска настава: Основи рачунарских система (хардвер и софтвер, представљање и обрада информације у рачунару, рачунарске мреже). Елементи историје рачунарства. Оперативни систем

MS Windows XX. Браузери MS Internet Explorer и Firefox. Интернет. Веб и скрипт језик HTML. Програмски пакети MS Word, MS Excel, MS Power Point.

Практична настава: Windows и интернет (рад са датотекама и кориштење интернета), MS Word (обрада текста), MS PowerPoint (презентација), MS Excel (табеларни прорачуни), HTML (елементарне методе за израду веб страница), вебмејл.

Литература:

- ЕЦДЛ 5.0, Модул 1. *Основе информационих и комуникационих технологија*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 2. *Коришћење рачунара и рад с датотекама*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 3. *Обрада текста*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 4. *Табеларни прорачуни*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 6. *Презентације*. Микро књига, 2010.
- ЕЦДЛ 5.0, Модул 7. *Интернет и комуникација*. Микро књига, 2010.
- Cox, J. et al. MCAS. *Study Guide: 2007 Microsoft Office System*. Microsoft Press, 2008.
- Гелер, З, Бала К. *Информатика 1*, www.freewebs.com/infozad.
- Лаловић, И. *Информатика 1: Концепти предавања*. CD запис, Нови Сад, 2006.

Дебата

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Да кроз савладавање правила дебатованја развија способност код студената да самостално и брзо доносе одлуке у јавној комуникацији, да кроз ненасилну размену аргумената решавају конфликтне ситуације у комуникативним догађајима типа интервју, распорава, округлих столова, панел дисмсија и разговора у различитим јавним дискурсима (медијијски, образовни, политички, културни).

Исход предмета: Овладавање дебатним форматима. Стечена способност критичког мишљења, језичке артикулације и јавног изношења мишљења као и развијен сезибилитет према језику ненасиља, толеранције и разумевања, као и способност преговарања.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Појам и значај дебате; дебата и јавни дискурси; обавезни елементи за све дебатне формате (резолуција, дефиниција, аргументација, унакрсно испитивање, поље сукоба). 2. Дебатни формати: Линколн-Дагласов формат; формат Карла Попера; парламентарна; полиси формат. 3. Модели истраживања теме за дебатованје. 4. Дебатна резолуција. 5. Примена дебате у јавним дискурсима.

Практична настава: 1. Дебатованје један на један, два на два, три на три (у зависности од формата). 2. Тимски рад: спремање случаја, технике истраживања проблема. 3. Вредносна и акциона дебата. 4. Структура дебатног случаја. 5. Креирање уводних говора. 6. Креирање питања. 7. Логичке грешке. 8. Јавни наступ. 9. Завршни говор. 10. Правила суђења у дебати (евалуација постигнутогу дебати). 11. Дебатни турнир.

Литература:

- Влаисављевић, С. *Дебата отвара врата*. Сарајево: Фонд за отворено друштво БиХ, 1997.
- Петков, М. *Дебатни уџбеник*. (Самиздат скрипта). Нови Сад : АЦЦД, 2000.
- Рашковац, Т. *Логика дебате*. (Самиздат скрипта). Дебатна асоцијација Хрватске, 1998.

Програмски пакети отвореног кода

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основама коришћења програмских пакета отвореног кода који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних софтверских производа.

Исход предмета: Користећи алате програмског пакета *Libre Office* студент ће моћи да врши обраду текста (*Writer*) и да прави презентације (*Impress*). Студент треба да савлада и елементе растерске графике и обраду фотографија у програму *GIMP*, елементе векторске графике у програму *Inkscape* и рад у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) *Scribus*.

Садржај предмета

Теоријска настава: Увод у рад са канцеларијским пакетом слободног кода *Libre Office*. Обрада текста коришћењем алата *Writer*. Прављење презентација коришћењем алата *Impress*. Елементи растерске графике. Обрада фотографија са програмом *GIMP*. Основе векторске графике. Рад са програмом *Inkscape*. Основе припреме и слагања докумената у програму *Scribus*.

Практична настава: На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.

Литература:

- Perry, G. *Sams Teach Yourself Open Office*. Sams Publishing, 2004.
- Peck, A. *Beginning GIMP: From Novice to Professional*. Apress, 2008.
- Jurković, M. Di Scala, R. *Inkscape 0.48 Illustrator's Cookbook*. Packt Publishing, 2011.
- Schäfer, C. Pittman, G. *Scribus: Open-Source Desktop Publishing*. FLES Books, 2009.

СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са образовањем као производом и чиниоцем друштвеног развоја и његовом улогом у целокупном животу друштва; сагледавање функције образовања у савременим друштвеним процесима; разматрање односа образовања и окружења, друштвеног положаја учесника у образовном процесу, односа унутар образовног процеса и зависности образовања од друштвених вредности, потреба и норми.

Исход предмета

Усвајање социолошких сазнања о образовању; овладавање научно-категоријалним апаратом за сагледавање друштвеног контекста и значаја образовања; развијање критичког приступа процесу образовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет и конституисање социологије образовања – Друштво, вредности и образовање – Појам и разноврсност образовних потреба – Може ли образовање променити друштво - Образовање и професије – Образовање и људски ресурси – Технологија и образовање – Екологија и образовање – Култура, религија и образовање – Образовање за све или образовање за свакога – Образовање и еманципација

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Проучавање базичне литературе и социолошких студија о образовању кроз семинарске радове, дискусије о актуелним образовним процесима, њиховом значају и друштвеним последицама.

Литература

Коковић, Д.: *Друштво и образовни капитал*. Mediterran Publishing, Нови Сад 2009.

Шира литература: према потребама семинарских радова студената.

Екологија града

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: 5. семестар

Циљ предмета

Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.

Исход предмета

Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.

Литература

1. Pušić, Ljubinko (2001), *Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja*, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd
2. Ponting, Klajv (2007), *Ekološka istorija sveta*, Odiseja, Beograd.
3. Goleman, Danijel (2010); *Ekološka inteligencija*, Geopoetika, Beograd.

Основи статистике

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова за похађање предмета.

Циљ предмета

Циљ курса је упознавање студената са: етапама статистичког истраживања, основним терминима у статистици, нивоима мерења, груписањем и сређивањем статистичких података, графичким приказивањем података, као и са мерама дескриптивне статистике.

Исход предмета

Студенти су оспособљени да самостално прикупљају податке, да их групишу и графички представе, као и да их самостално тумаче помоћу мера дескриптивне статистике.

Садржај предмета

Теоријска настава

Краћи осврт на историјски развој статистике и њеном применом у социолошким истраживањима. Основни појмови у статистици. Етапе статистичког истраживања. Мерне скале. Груписање и сређивање података. Графичко приказивање података. Мере централне тенденције. Мере варијабилитета. Мере облика распореда.

Практична настава: Вежбе

Мерне скале. Груписање и сређивање података. Графичко приказивање података. Мере централне тенденције. Мере варијабилитета. Мере облика распореда.

Литература

Соколовска, Валентина (2013). Дескриптивна статистика. (ауторизована предавања)

Žižić, Lovrić, Pavličić (2006). *Metodi statističke analize*. Beograd: Ekonomski fakultet.

Šošiћ (2004). *Primijenjena statistika*. Zagreb: Školska knjiga.

Увод у антропологију

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема посебних услова за похађање курса

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са најважнијим појмовима и теоријама антропологије, а првенствено са основама њена четири "велика поља": биолошком, социокултурном, археолошком и лингвистичком антропологијом.

Исход предмета

Оспособљавање студената да савладају и користе антрополошка знања о бројним проблемима који су карактеристични за све друштвене науке, чиме се знатно проширује њихова перспектива.

Садржај предмета

Теоријска настава

Поред најзначајнијих теоријских приступа обрађују се фундаментална питања која се тичу људске егзистенције: еволуција човека, развој усправног хода, мозга, дебата око доприноса наслеђа и окружења у људском развоју, проблематика пола и рода, настанак језика, друштвених институција, државе итд.

Практична настава: вежбе, панел дискусија, проблематизација одабраних тема и литературе.

Литература

Фабијети, У., Р. Малигети и М. Винченцо (2002). *Увод у антропологију: од локалног до глобалног*. Београд: Clio.

Moore, J. (2002). *Uvod u antropologiju*. Zagreb: Jesenski i Turk.

Шкорић, М. и А. Кишјухас. *Антропологија*. Ауторизована скрипта.

Историја науке

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема посебних услова за похађање курса

Циљ предмета

Студенти се упознају са најзначајнијим научним открићима кроз историју и на основу тих знања могу адекватније да схвате развој науке, контекст тог развоја и препреке са којима се наука суочава.

Исход предмета

Студентима се омогућава да схвате развој једне од најзначајнијих друштвених институција, а то је наука, и да развијају критичко мишљење кроз разматрање бројних заблуда, али и теорија које се данас сматрају тачним.

Садржај предмета

Теоријска настава

Након анализе најранијих научних постигнућа древних цивилизација, анализирају се наука у Старој Грчкој и Риму, а затим средњи век, настанак универзитета и значај средњовековних технолошких иновација. Поред европског наслеђа, изузетно је битно и наслеђе исламских научника, где се обрађују најрелевантнији научни доприноси ове цивилизације. Ипак, најважнији период у историји науке свакако је био период научне револуције, тако да се посебна пажња посвећује и друштвено-историјским факторима који су утицали на настанак климе која је била повољна за развој изузетних научних доприноса. Након анализе научних доприноса након научне револуције обрађују се и најзначајнији доприноси у двадесетом веку.

Практична настава: вежбе, панел дискусија, проблематизација одабраних тема и литературе.

Литература

Коаре, А. (1981). *Научна револуција*. Београд: Нолит.

Пери, М. (2000). *Интелектуална историја Европе*. Београд: Clío.

Шкорић, М. и А. Кишјухас. *Историја науке*. Ауторизована скрипта.

Увод у филозофију

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање студената са темељним филозофским проблемима, питањима, правцима и дисциплинама, те са основном филозофском лексиком.

Исход предмета

Стицање основног општег знања из филозофије које оспособљава студента за самосталну лектуру филозофских текстова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Одређење филозофије, порекло и извор филозофирања. Однос мита и логоса. Смисао и домети важења филозофских дисциплина. Однос филозофије према другим наукама.

Литература

1. Финк. Е., *Увод у филозофију*, Нолит, Београд 1989
2. Јасперс К., *Филозофија егзистенције. Увод у филозофију*, Просвета, Београд 1967
3. Хегел Г. В. Ф., *Историја филозофије I (Увод)*, БИГЗ, Београд 1983

Филозофија културе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да с обзиром на чињеницу да предмет „Филозофија културе“ има фундаментално значење за студије проблематике културе уопште, јер отвара могућност разумевања смисла човековог постојања из разумевања његове духовне делатности, односно, из његове културе и уметности, то је и циљ предмета да се студенти упознају са најзначајнијим филозофским промишљањима односа човека, културе и уметности.

Исход предмета

Исход предмета би требало да буде оспособљавање студената за успешно разумевање основних комплекса проблема из филозофске тематизације културе с посебним освртом на односе између културе, уметности и човека.

Садржај предмета

Теоријска настава

Разумевање филозофског питања културе је оно које студенте треба да уведе у посебни свет филозофског поимања културе и уметности, објасни им специфично цивилизацијско, западноевропско значење појма историје, његово линеарно и циклично поимање, те отвори простор разумевања питања о томе шта уопште значи – историјско схватање културе и уметности. Програм предмета „Филозофија културе“ предвиђа и проблематизацију кључних појмова културе и уметности као што су: игра, музика, смисао трагедије у амбиваленцији појмова аполонског и дионизијског, однос религије и културе, језика и културе, естетике и филозофија уметности, те критика модерне грађанске државе и културе.

Литература

1. Хуизинга, Ј., *Ното ludens*, Матица хрватска, Загреб 1970.
2. Шилер, Ф., *О лепом*, BOOK & MARSO, Београд 2007.
3. Ниче, Ф., *Рођење трагедије*, Култура, Београд 1960.
4. Вебер, М., *Протестантска етика и дух капитализма*, Mediterran publ., Нови Сад 2011.
5. Маркузе, Х., *Човјек једне димензије*, В. Маслеша, Сарајево 1968.
6. Хоркхајмер, М., Адорно, Т., *Дијалектика просвјетитељства*, Свјетлост, Сарајево 1989.

Увод у логику

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема услова.

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са теоријским и историјским основама логики што би требало да омогући разумевање закона логичког мишљења.

Исход предмета

Исход предмета би требало да буде оспособљавање студената за успешно савлађивање онтолошких основа логики у практичком односу према логичком мишљењу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Одређење логики. Историја логики. Закони логики. Битак и логос. Мишљење: појам, суд, закључак. Елементи математичке логики: рачуни исказа, предикат, класа. Логика сазнања и знања. Методологија науке.

Литература

1. Аћимовић, М., *Увод у логику*, Филозофски факултет Нови Сад, Нови Сад 1999.
2. Аћимовић, М., *Елементи логики*, Савез педагошких друштава, Нови Сад 2004.
3. Зајечарановић, Г., *Логика*, Издавачка јединица Универзитета у Нишу, Ниш 1996.
4. Коен, М./Нејгел Е., *Увод у логику и научни метод*, Јасен, Београд, Никшић 2006.
5. Лемон, Е. Џ., *Упознавање са логиком*, Јасен, Никшић 2002.

Естетика 1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета „Естетика 1“ је реактуализација филозофске оријентације овог предмета. Овај циљ биће остварен студирањем темељних списа и дела која се односе на естетско подручје, која су издржавала пробу времена, која подлеже најозбиљнијим питањима уметности и њеној улози и која су основ најутицајнијих естетичких оријентација. Студиј заснован на таквој припадајућој литератури требао би да еманципује студенте и оспособи их за самостална истраживања.

Исход предмета

Исход предмета би био оспособљавање студената за самостална естетичка истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Искуство је показало да је најпродуктивније комбиновати историјски и проблемски метод. У том смислу студиј предвиђа упознавање са главним естетским учењима од пресократоваца до данас, као и уочавање темељних проблема који су и данас отворени у естетици.

Практична настава: Вежбе

Анализа изворних филозофско-естетичких текстова.

Литература

1. Платон, *Ијон. Хипија Већи. Гозба. Федар*, БИГЗ, Београд 2000.
2. Аристотел, *О песничкој уметности*, Зав. за уџб. и нас. сред., Београд 1990.
3. Гадамер, Х.Г., *Огледи о филозофији уметности*, АГМ, Загреб 2003.
4. Морпурго-Таљабуе, Г., *Савремена естетика*, Нолит, Београд 1968.
5. Татаркјевич, В., *Историја шест појмова*, Нолит, Београд 1980.
6. Еко, У., *Умјетност и љепота у средњовјековној естетици*, Профил, Загреб 2006.

Историја филозофије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање са основама историје филозофије почев од античке, средњовековне и нововековне до савремене филозофије.

Исход предмета

Разумевање различитих епоха историје филозофије.

Садржај предмета

Теоријска настава

Име, појам, основна питања, дисциплине и правци филозофије. Филозофија и њена повест. Филозофија и друга подручја духа. Хеленска и хеленистичко-римска филозофија. Филозофија Средњег века. Филозофија ренесансе. Нововековна филозофија. Немачки класични идеализам. Савремена филозофија.

Литература

Бес, Жан-Марк; Боасијер, Ан, *Филозофски приручник*, Завод за уџбенике, Београд, 2009.

Перовић, М, *Историја филозофије*, Филозофски факултет, Одсек за филозофију, Нови Сад, 2003.

Тестирање у настави

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Овладавање техником конструкције свих врста тестова постигнућа, Овладавање начинима евалуације и употребе тестова постигнућа

Исход предмета

Студент ће познавати основне принципе тестирања постигнућа и биће у стању да конструише тестове постигнућа свих врста и формата, као и да евалуира и тумачи резултате тестирања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Улога тестова постигнућа у настави; Врсте тестова постигнућа; Формати презентовања и оцењивања ставки; Планирање израде теста; Конструкција објективног теста знања; Конструкција објективног теста сложеног постигнућа; Конструкција теста са питањима са конструисаним одговорима; Конструкција тестова извођења; Састављање, администрација и скоровање тестова; Методи интерпретације резултата тестова; Валидност и поузданост

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Стивенсови нивои мерења, нормална расподела, мере централне тенденције и варијабилности, корелација, Основе статистичког пакета SPSS, Конструкција различитих врста тестова постигнућа, Методи скоровања и оцењивања тестова постигнућа, Одређивање основних метријских карактеристика теста; Семинарски рад

Литература

Фајгељ, С. (2009), Психометрија - Метод и теорија психолошког мерења (III допуњено издање), Београд: Центар за примењену психологију

Jackson, C. (2003). Psihologijsko testiranje. Jastrebarsko: Naklada Slap

Додатна литература: Miller, D.M., Linn, R.L., Gronlund. N.E (2009) Measurement and Assessment in Teaching, Pearson

Психологија партнерских односа

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са факторима који утичу на избор партнера, динамику, квалитет и стабилност партнерских односа; разумевање различитих психопатолошких појава и процеса у партнерским односима, и развој свести о могућностима превенције и превазилажења ових проблема уз професионалну психолошку помоћ.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан: да покаже разумевање фактора који утичу на квалитет и стабилност партнерских односа; да разуме узроке најчешћих проблема у партнерским односима, да препозна различите облике насиља у партнерским односима, те да има свест о могућностима њиховог конструктивног превазилажења.

Садржај предмета

Теоријска настава

Љубав и сексуалност. Заблуде о љубави. Теорије партнерских односа. Хетеросексуални и хомосексуални партнерски односи. Избор партнера. Динамика партнерских односа. Фактори који утичу на квалитет и стабилност партнерског односа. Квалитет партнерских односа и психичко здравље. Најчешћи проблеми у партнерским односима и могућности њиховог превазилажења. Насиље у партнерским односима. Превенција, психолошко саветовање и психотерапија.

Литература

Čudina-Obradović, M. i Obradović, J. (2006). Psihologija braka i obitelji. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga. (odabrana poglavlja)

Миливојевић, З. (2008). Емоције. Нови Сад: Психополис институт. (одабрана поглавља)

Миливојевић, З. (2007). Формуле љубави: Како не упропастити сопствени живот тражећи праву љубав. Нови Сад: Психополис институт. (одабрана поглавља)

Фелдман, С. (2008). Љубав на други поглед: Прошлост и садашњост специфично људског осећања. Нови Сад: Психополис институт. (одабрана поглавља)

Фром, Е. (1993). Умеће љубави. Београд: БИГЗ. (одабрана поглавља)

Психологија уметности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

Упознавање студената са: различитим теоријским приступима и концептима у оквиру Психологије уметности; са различитим методама рада које се користе у оквиру Психологије уметности; са актуалним истраживањима у оквиру ове области. Оспособљавање студената за: детаљно и свеобухватно разумевање основних обележја различитих теоријских приступа; детаљно и свеобухватно разумевање метода рада; самостално трагање за актуалном релевантном литературом

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже разумевање основних теоријских концепата различитих приступа у психологији уметности; као и да покаже самосталност у препознавању и разумевању методологије рада различитих приступа у Психологији уметности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава обухвата: Дефиницију предмета и циљева Психологије уметности; Психолошке теорије уметности; Методе истраживања у Психологији уметности; Савремена истраживања у Психологији уметности; Карактеристике и проблеме савремене визуелне културе; Специфичне проблеме у Психологији уметности.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Практична настава обухвата анализу видео-презентација, истраживачке семинарске радове и директне контакте са ствараоцима

Литература

Панић, В. (1989): Психолошка истраживања уметничког стваралаштва, Научна књига, Београд (одабрана поглавља)

Огњеновић, П. (1997): Психолошка теорија уметности. Институт за психологију, Београд

Арнхајм, Р. (1971): Уметност и визуелно опажање. Уметничка академија, Београд

Arnheim, R. (1962): The Genesis of a Painting Picasso's Guernica. University of California Press, Berkeley & Los Angeles

Milenković, S. (1997): Vrednosti savremene psihoterapije. Prometej, Novi Sad (str. 52-57)

Политичка психологија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

а) Упознавање студената:

- са основним знањима из политичке психологије, њене историје и значаја за остале гране психологије;
- са важним појмовима из ове области и њиховим манифестацијама у току историје
- са практичном применом социјалне психологије и других грана психологије и психолошких процеса на политичко опредељивање њихову улогу и развој;

б) Оспособљавање студената:

- за разумевање основних проблема којима се бави политичка психологија, као и могућностима решања тих проблема;
- за разумевање политичке ситуације и нарочито њено објашњење из социјално-психолошког угла;
- за примену стечених знања у пракси у мултикултурној и политички специфичној средини

Исход предмета:

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Повеже стечена знања са знањима из других области психологије
- уочи важне процесе за политичко опредељивање, њихову улогу и развој;
- разуме и буде способан да објасни друштвено-политичке ситуације из стручног угла;
- прочита нову литературу која се тиче политичке психологије и политичког опредељивања.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Психолошке основе политичког одлучивања: ауторитарна личност, послушност и покривање ауторитету; II Стереотипи и предрасуде: настанак, развој, борба против предрасуда; III Врсте идентитета: социјални идентитет, теорије социјалног идентитета, нација и национални идентитет; IV Национализам и слични појмови: етноцентризам, расизам, антисемитизам, антинегризам; V Политичко опредељивање и понашање: теорије политичког опредељивања, медији и политика, испитивање јавног мњења; VI Прошлост и будућност политичке психологије: политика у посткомунистичким земљама, политика у Србији након 1990, будућност политичке психологије код нас и у свету.

Практична настава

Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Презентација документарних и играних филмова на теме које се обрађују у току курса. Критички осврт на најважније експерименте из области политичке психологије.

Основна литература:

1. Миклош Биро (2006). Homo postcommuniticus. Београд, 20. Век
2. Иван Шибер (1998). Основе политичке психологије. Загреб, Политичка култура.
3. Hewstone and Stroebe (2004). Социјална психологија: Еуропске перспективе. Загреб, Наклада Слп.
4. Никола Рот (1983). Основи социјалне психологије. Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.

Традиционална култура Срба у јужнословенском контексту

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање са основним обележјима традиционалне културе Срба у јужнословенском контексту.

Исход предмета

Усвајање знања о *традиционалној култури*, као и њеним кључним категоријама, односно системом знакова који чине „језик“ традиционалне културе Срба и других Јужних Словена.

Садржај предмета

Теоријска настава

Порекло и историја Словена (Јужни Словени у дијахронијској перспективи). Значење и садржај појма традиционална култура (народна култура, етнокултура); традиционална култура као израз јединствене слике света; однос културе и природног језика као система знакова; семантичке јединице језика традиционалне културе: вербалне манифестације (песнички облици), радње, предмети и појаве; реконструисање садржаја традиционалне културе и њене слике света; бинарне опозиције; традиционална култура као систем знакова (циклично поимање времена; просторни односи: горе/доле, лево/десно; свој/туђи, елементи природе (вода, земља, небо, небеска тела); бића: богови, демони, хероји, свеци, људи и њихове номинације и атрибуције; биљке; животиње; предмети; појаве; социјални односи и сродство.

Практична настава: Анализа текстова у којима се рефлектују поменуте представе.

Литература: В. В. Седов, *Словени у далекој прошлости*, НС 2012; Ј. Деретић, *Културна историја Срба*, Бг. 2005; В. Караџић, *Етнографски списи*, Бг. 1972; Т. Ђорђевић, *Природа у веровању српског народа I-II*, Бг. 1958; В. Чајкановић, *Сабрана дела*, Бг. 1994 (одабрана поглавља); М. Недељковић, *Годишњи обичаји у Срба*, Бг. 1990; Љ. Раденковић, *Симболика света у народној магији Јужних Словена*, Ниш 1996; Н. Толстој, *Језик словенске културе*, Ниш 1995; *Српски митолошки речник*, Бг. 1998; *Словенска митологија: енциклопедијски речник*, Бг. 2001; А. Гура, *Симболика животиња у словенској народној традицији*, Бг. 2005; М. Елијаде, *Свето и профано*, В. Бања 1980; Зоја Карановић, *Небеска невеста*, Бг. 2010.

Култура, обред, поезија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Усвајање знања о кључним одликама лирских усмених врста у оквиру српске традиционалне културе (обредни контекст).

Исход предмета: Оспособљеност за самостално тумачење, разумевање и примену стечених теоријских знања приликом анализе усмених лирских песама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Повезаност лирских врста са кључним елементима традиционалне духовне и материјалне културе. Дефиниција појма *обред*. Традиционални обред као *културни текст*, односно *систем знакова/кодова* (акционални – редослед одређених ритуалних радњи; предметни – свакодневни или специјално израђени ритуални предмети; вербални - поетски текст; персонални – одређени извођачи који врше ритуалне радње и лица којима су упућене, локативном – простор на којем се изводи; темпорални – извођење у одређено доба године; музички и ликовни. Симболичка (знаковна) функција ритуалних радњи и предмета. Конструкција идеалтипске дескрипције обреда. Структурно-семантичка анализа обреда (календарског и животног циклуса).

Практична настава: Анализа и интерпретација одабраних текстова.

Литература: Ј. Јокић, *Краљичке песме: ритуал и поезија*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Бг. 2012; З. Карановић, *Небеска невеста*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Бг. 2010; Љ. Пешикан-Љуштановић, *Станаја село запали: огледи о усменој књижевности*, Дневник, НС 2007; А. ван Генеп, *Обреди прелаза*, СКЗ, Бг. 2005; Т. Р. Ђорђевић, *Животни круг*, Просвета, Ниш 2002; Б. Јовановић, *Магија српских обреда*, Светови, НС 1995; И. Ковачевић, *Семнологија ритуала*, Библ. XX век, Бг. 1985; Н. И. Толстој, *Језик словенске културе*, Просвета, Ниш, 1995; С. Зечевић, *Српска етнологија*, Службени гласник, Бг. 2008; М. Елијаде, *Расправа о историји религија*, Академска књига, НС 2011; Д. Бандић, *Табу у традиционалној култури Срба*, БИГЗ, Бг. 1980; Л. Радуловић, *Пол/род и религија*, Српски генеалошки центар, Бг. 2009; Д. Големовић, *Етномузиколошки огледи*, Библ. XX век, Бг. 1997.

Писци средњовековне књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање знањем о главним писцима и делима српске средњовековне књижевности.

Исход предмета: Познавање најзначајнијих стваралаца и дела српске средњовековне књижевности и поседовање знања неопходних да би се схватиле њихове поетичке особености и историјски след.

Садржај предмета

Теоријска настава

Културноисторијски оквир и контекст средњовековне књижевности. Најважнији писци и дела српске средњовековне књижевности од XII до XVII века. Развој и главни мотиви косовске легенде. Узајамне везе и прожимања старе и народне књижевности.

Практична настава

Рад на текстовима: Свети Сава, *Житије светог Симеона, Служба светом Симеону*; Стефан Првовенчани, *Хиландарска повеља, Житије светог Симеона*; Доментијан, *Житије светог Саве*; Теодосије, *Житије светог Саве*; Данилов зборник; Григорије Цамблак, *Житије Стефана Дечанског*; Константин Филозоф, *Житије деспота Стефана Лазаревића*; Пајсије, *Житије цара Уроша*; Деспот Стефан Лазаревић, *Слово љубве*; *Списи о кнезу Лазару и Косовском боју*.

Литература

Ѓ. Sp. Radojičić, *Antologija stare srpske književnosti (XI-XVIII veka)*, Beograd, 1960; Ђ. Сп. Радојичић, *Књижевна збивања и стварања код Срба у средњем веку и у турско доба*, Нови Сад, 1967; М. Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*, Београд, 1975; Ђ. Трифуновић, *Кратак преглед југословенских књижевности средњег века*, Београд, 1976; Деспот Стефан Лазаревић, *Књижевни радови*, приредио Ђ. Трифуновић, Београд, 1979; Д. Богдановић, *Историја старе српске књижевности*, Београд, 1980; Ђ. Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*, Београд, 1990; Ђ. Трифуновић, *Стара српска књижевност. Основе*, Београд, 1994; Ј. Ређеп, *Косовска легенда*, Нови Сад, 1995; Р. Маринковић, *Светородна господа српска*, Београд, 1998; Х. Георг Бек, *Византијски миленијум*, Београд-Бања Лука, 1998; Т. Јовановић, *Стара српска књижевност. Хрестоматија*, Београд-Крагујевац, 2000; Ј. Ређеп, *Старе српске биографије*, Нови Сад, 2008.

Поетика Милоша Црњанског

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:—

Циљ предмета: Да студенти стекну увид у дело Милоша Црњанског и његове поетичке особености (стил, тема, мотиви, развој, континуитет)

Исход предмета: Познавање стилских, тематских, мотивских и уопште поетичких особености дела Милоша Црњанског

Садржај предмета

Теоријска настава: Побуна итачке лирике (рушење традиције, однос према романтизму).- Суматраизам.- Стражиловски комплекс. – Лирско и историјско у роману М. Црњанског – Полност и жена у делу М. Црњанског. – Међуратне полемике.- Публицистика и есејистика. - *Студијски истраживачки рад* Интерпретација текстова: Поезија (избор); Есеји (избор); Путописи (избор), *Дневник о Чарнојевићу; Сеобе; Друга књига Сеоба* (избор); *Код Хиперборејаца* (избор); *Роман о Лондону* (избор); Контекстуално и компаративно проучавање дела М. Црњанског

Литература

Александар Петров, *Поезија Црњанског и српско песништво*, Београд 1971 (избор); Новица Петковић, *Лирске епифаније М. Црњанског*, Београд 1996 (избор); Новица Петковић, *Два српска романа*, Београд 1988 (избор); Никола Милошевић, *Роман Милоша Црњанског*, Београд 1970 (избор); *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар), Београд 2004 (избор); *Књижевно дело Милоша Црњанског* (зборник), Београд 1972 (избор); Петар Џаџић, *Повлашћени простори Милоша Црњанског*, Београд 1992 (избор); *Милош Црњански* (зборник) 1996; Мило Ломпар, *Аполонови путокази*, Београд 2004; Горана Раичевић, *Есеји Милоша Црњанског*, Нови Сад 2005 (избор); Горана Раичевић, *Кротитељи судбине: о Црњанском и Андрићу*, Београд 2010; Горана Раичевић, *Коментари "Дневника о Чарнојевићу"*, Нови Сад 2010; Слободан Владушић, *Црњански, Мегалополис*, Београд 2011.

Поетика Иве Андрића

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Да студенти стекну увид у дело Иве Андрића и његове поетичке особености (стил, теме, мотиви, развој, континуитет)

Исход предмета: Познавање стилских, тематских, мотивских и уопште поетичких особености дела Иве Андрића

Садржај предмета

Теоријска настава: Писац као објективни посматрач – Андрићев рационализам – Појединачно и опште – од привидности, површности и таштине до суштине - Легенде и митови у књижевности као универзални обрасци у историјском току – Између реалистичких типова и цикличног схватања историје.- Мостови – тема и један од основних симбола Андрићевог дела: естетски, етички и метафизички — пролазност и трајност.- Страх код Андрића Страсти и инстинктивни живот на путу ка анимализација човека – Превладавање страха кроз очовечење. – Речи – О причи и причању – Страх од речи – Страх од прекомерности и зла – Речи које се отимају свом првобитном смислу. - Андрић као "ангажовани писац". - Фантастика код Андрића. - Проблеми људске утамничености. - Андрићеви писци. Интерпретација текстова: Приповетке (избор), "Разговор с Гојом", *На Дрини ћуприја*, *Госпођица*, *Травничка хроника*, *Проклета авлија*, Есеји (избор). Студије интертекстуалних веза, истраживање односа историјског контекста и књижевних дела И. Андрића

Литература

Зборник о Андрићу (прир. Р. Вучковић), Бг. 1999 (избор); Радован Вучковић, *Велика синтеза*, Сарајево 1974 (избор); Иво Тартаља, *Приповедачева естетика*, Београд 1979 (избор); Драган Стојановић, *Лепа бића Иве Андрића*, Нови Сад 2003 (избор); *Зборник радова о Иви Андрићу*, САНУ, Београд 1981 (избор); *Дело Иве Андрића у контексту европске књижевности*, Беобрад 1981 (избор); Петар Џаџић, *Храстова греда у каменој капији*, Београд; Петар Џаџић, *О проклетој авлији*; Горана Раичевић, *Кротитељи судбине: О Црњанском и Андрићу*, Београд 2010; Жанета Ђукић Перишић, *Писац и прича: стваралачка биографија Иве Андрића*, Нови Сад 2012.

Семиотика културе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Курс није за студенте прве године

Циљ предмета

Упознавање студената са основним поставкама семиотичких истраживања и њихове примене на подручју проучавања културе.

Исход предмета

Студент је способан да сам изврши семиотичку анализу неке појаве у култури.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Појмови семиотике и културе. Основе семиотике: учења о знаку (Де Сосир, Пирс). Типологија знакова. Денотација, конотација, идеологија. Опозиције: дигиталне, аналогне, поларне, мултиполарне; деконструкција опозиција. Парадигматика и синтагматика. Метафорични и метонимијски пол. Код и систем, енкодирање и декодирање, сигнал и језик, код и субкод, првостепени и другостепени. Врсте кодова: друштвени (вербални и невербални); текстуални; интерпретативни (перцептивни, идеолошки).

II Општа семиотика и посебне семиотике: семиотика града, семиотика историје, књижевна семиотика, семиотика свакодневног живота, визуелна семиотика, семиотика рекламе. Семиотика културе (границе културе, спољашње/унутрашње; функционисање културе; динамизам културе; типологија културе).

III Како урадити семиолошку анализу?

Практична настава: Вежбе

Анализа примера

Литература

1. Ј. Лотман, *Семиосфера*, Нови Сад 2005.
2. „Огледи из типологије културе „*Трећи програм*, бр. 4, Београд 1974.
3. Ч. Морис, *Основе теорије о знацима*, Београд 1975.
4. У. Еко, *Култура, информација, комуникација*, Београд 1973.
5. Н. Грдинић, *Семиотика културе*, презентације

Стални облици песме и строфе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Курс није за студенте прве године

Циљ предмета

Упознавање са појмовном апаратуром (стални облици песме/строфе; стилизације, криптоформе). Усвајање основних информација о стиховима и строфама класичног порекла; о сталним облицима песме и строфе романског, источњачког, германског, словенског и грчко-византијског порекла. Указати на нормирану структуру форме.

Исход предмета

Усвојени књижевно-теоријски појмови сталних облика. Познавање порекла појединих облика и њихове утемељености у књижевној традицији. Познавање правила облика. Препознавање употребе облика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам сталног облика, стилизација и криптоформи. Класични стихови и строфе (хексаметар, елегијски дистих, сапфијска строфа, алкејска строфа). Облици романског порекла (терцина, станца, страмбото, сонет, циклус сонета, сонетни венац, канцона, сестина лирика, сеста рима, балада, балата, лауда, мадригал, рондо, рондел, глоса). Источњачки облици песме и строфе (газела, рубаија, касида, пантум, хаику). Облици германског, словенског и грчко-византијског порекла (бећарац, краковјак, оњегинска строфа, канон, нибелуншка строфа).

Практична настава:

Рад на тексту; анализа примера наведених облика.

Литература

1. Никола Грдинић, *Стални облици песме и строфе*. Београд: Народна књига – Алфа, 2007.
2. Светозар Петровић, „Стих”, у: Зденко Шкреб/Анте Стамаћ, *Увод у књижевност*. Загреб: Графички завод Хрватске, 1983.
3. Светозар Петровић, *Облик и смисао. Списи о стиху*. Београд: Фабрика књига, 2003.
4. *Речник књижевних термина*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 1987.

Веб дизајн

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање основама израде веб страница и система за управљање садржајем.

Исход предмета: Познавање језика за означавање хипертекста (*HTML*) и каскадног описа стилова (*CSS*) омогућиће студентима разумевање и примену основних алата за израду веб страница. Студент треба да савлада и коришћење система за управљање садржајем (*CMS*) и коришћење WYSIWYG едитора за визуелну израду веб страница.

Садржај предмета

Теоријска настава: Упознавање са основама језика за означавање докумената и каскадног описа стилова. Формирање и одржавање веб садржаја, организовање садржаја блогова и web локација помоћу система за управљање садржајем (*Joomla, Word Press*), инсталирање и конфигурирање ових система. Визуелна израда веб страница коришћењем WYSIWYG едитора.

Практична настава: На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.

Литература:

- Hill, J. Brannan, J.A. *Briljantno HTML5 i CSS3*. CET, 2011.
- Hussey, T. *Naučite Word Press*. Mikro knjiga, 2011.
- North, Б. М. *Joomla! 1.5: priručnik za korisnike*. Mikro knjiga, 2010.

Облици језичке комуникације (на мађарском језику)

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика

Циљ предмета

Упознавање студената са специфичним карактеристикама појединих комуникационих облика од свакодневног спонтаног говора и писаног парола до писаних интерактивних комуникационих облика на интернету.

Исход предмета

Студенти стичу способност препознавања и оцењивања конкретних комуникационих облика на основу њихових фонолошких, лексиколошких, морфолошких, синтаксичких и стилских карактеристика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Појам комуникације и њено научно проучавање. 2. Модели и основни типови комуникације. 3. Медији и начин комуницирања. 4. Комуникативна способност и функционални стилови. 5. Спонтани говор: психолошки фактори и главне фазе продукције говора. 6. Комуникативна перспектива као принцип структуисања исказа. 7. Функције и карактеристике прозодијских фактора у спонтаном говору. 8. Говорни чинови и структуралне карактеристике дискурса. 9. Карактеристике писаног изражавања. 10. Утицај фреквентности синтаксичких фактора на комуникативност писаних и гласно интерпретираних, односно прочитаних текстова. 11. Језичко изражавање у масовним медијима. 12. Интернет, веб, мултимедијалност, хипертекст. 13. Нови облик комуникације: писано-говорни језик и његове карактеристике.

Литература

1. Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp. Animula, 1994.
2. Béres István – Horányi Özséb: Társadalmi kommunikáció. Bp. Osiris Kiadó, 2001.
3. Rosengren, Karl Erik: Kommunikáció. Bp., Typotex, 2004.
4. Pléh Cs. – Síklaki I. – Terestyéni T.: Nyelv – kommunikáció – cselekvés. Bp. Osiris Kiadó, 1997.
5. Kontra Miklós : Beszélt nyelvi tanulmányok. Bp. MTA Nytud. Int., 1988.
6. Keszler B. – Tátrai Sz.: Diskurzus a grammatikában – grammatika a diskurzusban. Bp. Tinta , 2009.
7. Gecső T. – Sárdi Cs.: A kommunikáció nyelvészeti aspektusai. Bp. Tinta, 2009.
8. Bódi Zoltán: A világháló nyelve. Bp., Gondolat Kiadó, 2004.
9. Pásztor Kicsi Mária: A mai vajdasági magyar napi sajtó és elektronikus média informatív szövegeinek szintaktikai, intonációs és kommunikatív jellemzői. Újvidék, ÚE BTK, 2012.
10. Pásztor Kicsi Mária: A spontán beszédű az internetes nyelvhasználatig. In: Tudomány – módszer – argumentáció. Újvidék, VMAT, 2012.

Род и приповедање

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Циљ курса је да се преиспита однос категорије рода (gender) и приповедних поступака у књижевном тексту, односно да се на примерима репрезентативних књижевних дела писаних у различитим епохама осветле историјски, културни, теоријски и вредносни критеријуми који су утицали на исказивање родних улога и идентитета у књижевном делу.

Исход предмета

Студенти стичу основна сазнања из области родних студија (историја и терминологија) и женске књижевне историје, и усвајају теоријске моделе родног читања књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Пол и род: историја и примена термина (С. Бовоар, Р. Столер, Џ. Батлер). Гинокритика и истраживање женске књижевне традиције (С. Гилберт, С. Губар, И. Шоволтер). Представљање родних идентитета у књижевности (Џ. Фетерли, Ш. Фелман, К. Милет). Епистемологија и методологија родних студија књижевности (С. Гилберт, С. Губар, А. Колодни). Ауторство и књижевни канон (Х. Блум, С. Губар). Тело и текст (Ш. Фелман, Е. Сиксу, Ј. Кристева)

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Анализа изабраних књижевних текстова из различитих епоха, од средњовековне (Чосер), ренесансне (Шекспир) до романа 19. и 20. века (Е. Бронте, Џ. Остин, Х. Џејмс, В. Вулф), с циљем примене теорије и методологије родних студија.

Литература

Дојчиновић Нешић, Биљана. Гинокритика (1993).

Гордић Петковић, Владислава. На женском континенту (2007).

Милојевић, Ивана и Слободанка Марков (ур.). Увод у родне теорије (2011). (изабрана поглавља)

Showalter, Elaine. A Literature of Their Own: British Women Novelists from Bronte to Lessing (1977).

Showalter, Elaine. A Jury of Her Peers (2009).

Практикум са изабраним текстовима И. Шоволтер, Џ. Фетерли, Е. Мерс, С. Губар, А. Колодни, Џ. Батлер и других.

РЕТОРИКА ТЕКСТУАЛНЕ КУЛТУРЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Б2 ниво знања енглеског језика

Циљ предмета

Проучавањем одлика текстова на енглеском језику три области у којима доминирају текстуални обрасци – потрошачке културе и рекламне индустрије, индустрије забаве (културолошки обрасци на телевизији и филму), и области нових медија (Интернет и дигитални медији), студенти се уводе у процес истраживања у области студија англофоне културе и енглеског језика, те професионалног бављења истраживањем и критиком. Један од главних циљева курса је сензибилизирање студената за препознавање кодова савремене популарне културе кроз одлике текстова које та култура производи, њихово оспособљавање за самостално спровођење семиотичке анализе датих текстова и групног истраживачког пројекта, као и за ефектно представљање резултата истраживања у писаној и усменој форми на енглеском језику.

Исход предмета

Студенти ће умети да самостално анализирају текстуални материјал примењујући принципе семиотичке анализе, да спроведу истраживање на одређену тему, те да своје истраживање прикажу у различитим форматима текста на енглеском језику прилагођеним контексту и циљној публици.

Садржај предмета

Теоријска настава

Културна продукција, разумевање одлика популарне културе. Кључни појмови везани за област студија културе. Проблеми субјективитета и идентитета. Популарна култура – потрошачко друштво, телевизија, текст, публика. Дигитална култура. Урбани простор као културни простор. Језик и популарна култура.

Практична настава: Вежбе

Часови су структурирани око активности везаних за дискусију о унапред дефинисаним темама, читање текстова са листе лектире и критички коментар тих текстова. Низови задатака укључују уводна излагања у вези са темама о којима ће се дискутовати на часовима, те циклусе читања и писања ради развијања и саопштавања идеја у професионалном окружењу. Планирање истраживачког пројекта. Формално усмено презентовање, израда двоминутне презентације истраживачког пројекта и увежбавање излагања у 20x20 формату усмене презентације.

Литература

Barker, Chris. *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage, 2008.

Maasik, S. and Jack Solomon. *Signs of Life in the USA*. Boston, New York: Bedford St. Martins, 2012.

Развој српског језичког стандарда

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање са основним појмовима о културно-историјским оквирима настанка словенске писмености, сменама књижевнојезичких идиома код Срба од 12. до 19. века, као и процесом стандардизације српског језика

Исход предмета: Савладавање основних појмова у вези са почецима словенске писмености, развојем и сменом књижевних језика код Срба од 12. до 19. века, као и процесом стандардизације српског језика; способност читања и анализирања старословенских, старосрпских, српкословенских, рускословенских, славеносрпских текстова (на фонолошком нивоу).

Садржај предмета

Теоријска настава: Настанак старословенског језика. Живот и дело Ћирила и Методија. Појмови унутрашње и спољашње историје језика. Настанак српске редакције старословенског језика и њена фонолошка норма. Појам диглосије. Главни правци развоја фонолошког система српског језика. Прелазак са српкословенске на рускословенску редакцију. Периодизација књижевних језика код Срба у 18. и 19. веку: (1) књижевни језик до 1740. године; (2) књижевни језик од 1740. до 1780. г. и (3) од 1780. до првог издања Вуковог *Рјечника*. Конкуренција и коегзистенција норми у књижевном језику краја 18. и почетка 19. века. Славеносрпски и доситејевски тип књижевног језика. Реформе писма и правописа почетком 19. века (Сава Мркаљ и Вук Стефановић Караџић). Вуков *Рјечник* из 1818. г. Вуков програм књижевнојезичке реформе. Стандардизација српскохрватског књижевног језика у другој половини 19. века. Епоха кристализације стандардног језика (1878–1918). Књижевни језик у 20. веку. Српски и хрватски језички стандард.

Практична настава (вежбе): Читање и анализа старословенских, српкословенских, рускословенских, славеносрпских текстова (фонолошки план).

Литература:

1. Ђорђевић, Петар (1975). *Старословенски језик*. Нови Сад: Матица српска. 5–85.
2. Јерковић, Вера (1984). Српкословенска норма у гласовном и морфолошком систему. *Југословенски семинар за стране слависте*. 33–34: 55–67.
3. Младеновић, Александар (1971). Елементи историје српскохрватског језика. *Општа енциклопедија Ларус*. Београд.
4. Ивић, Павле (1998). *Преглед историје српског језика*. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
5. Суботић, Љиљана (2004). Из историје књижевног језика: питање језика. *Предавања из историје језика*. Нови Сад: Филозофски факултет. 145–191.

СОЦИОЛОГИЈА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета јесте да студенте упозна са социолошким приступом друштву, укључујући главне социолошке теорије и метод. Други сегмент циља је да полазнике упуту у најважније особености социолошког начина мишљења о друштву и друштвеним проблемима, као и да им учини јасним ограничења такозваног „здраворазумског“ промишљања друштва.

Исход предмета

Студенти су способни да разумеју најважније социолошке теорије и социолошки метод, као и да разматрају друштвене проблеме на начин који надилази оквире „здраворазумског“ приступа.

Садржај предмета

Теоријска настава

Социологија између науке и имагинације – Конфликтна традиција у социологији – Диркемовска традиција – Микроинтеракционистичка традиција – Кључне социолошке дихотомije - Методологија и социолошки метод – Друштвене институције – Организације и бирократија – Појам моћи и појам власти – Држава и политика – Друштвене неједнакости и стратификација – Друштвена покретљивост и канали друштвене покретљивости – Сиромаштво – Култура, субкултуре и животни стилови - Глобализација

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Вежбе за овај предмет нису предвиђене, али је зато у току предавања предвиђена дискусија о проблемима друштва из социолошког угла. Такође је предвиђено да студенти, уколико то желе, могу урадити семинарски рад на основу шире литературе, а под менторством наставника.

Литература

Обавезна:

Маринковић, Д.: *Увод у социологију*. Mediterran Publishing, Нови Сад 2013 (треће проширено издање).

Шира: Гиденс, Е.: *Социологија*, 2001, 2007. (ЦИД, Економски факултет у Београду)

Хараламбос М, Холборн М.: *Социологија. Теме и перспективе*. Голден маркетинг, Загреб 2002.

Популарна култура и животни стилови

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: упис на одговарајућу годину студија

Циљ предмета:

Упознавање са најважнијим социолошким приступима у изучавању популарне културе и животних стилова, њеним садржајима и утицајем, као и њиховим друштвеним и културним контекстом, посебно у савременом свету.

Исход предмета:

Усвајање знања, овладавање научно-категоријалним апаратом за разумевање појава популарне културе и значаја животних стилова; оспособљавање за аналитичко и критичко сагледавање садржаја популарне културе и животних стилова у склопу друштвених и културних процеса и творевина; развијање способности за вредновање културних творевина и садржаја различитог нивоа.

Садржај предмета:

Теоријска настава – проблеми одређења популарне културе и њеног разграничења од масовне културе; проблеми друштвене, културне и техничке условљености популарне културе; популарна култура, животни стилови и потрошачко друштво; вредносне оријентације, популарна култура и животни стилови; међусобна условљеност субкултура, популарне културе и животних стилова; савремени друштвени процеси, глобализација, популарна култура и животни стилови; животни стилови, друштвена структура и социјална стратификација; популарна култура, животни стилови и слободно време; проблеми индивидуализације и идентитета у популарној култури и животним стилима.

Практична настава – Проучавање базичне литературе и проблемских студија из социологије популарне културе и животних стилова, дискусије о прочитаним проблемима, њиховом научном значају и друштвеним и културним последицама.

Литература

Čejni, Dejvid (2003): *Životni stilovi*. Beograd: Clio.

Đorđević, Jelena (prir.) (2009): *Postkultura*. Beograd: Clio.

Fisk, Džon (2001): *Popularna kultura*. Beograd: Clio.

Коковић, Драган (2005): *Пукотине културе*. Нови Сад: Прометеј.

Tompson, Kenet (2003): *Moralna panika*. Beograd: Clio.

Социологија надреализма

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање са историјским и друштвеним пореклом и значајем надреализма.

Исход предмета

Упознавање садржаја и разумевање смисла надреалистичке теорије сазнања и поетике; разумевање надреализма у контексту историјске авангарде и друштвених и политичких прилика европског друштва почетком двадесетог века.

Садржај предмета

Теоријска настава

Порекло и типолошке одлике надреалистичког покрета. Место надреализма у историјској авангарди. Настанак, развој и главни актери париског надреализма. Настанак и главни актери београдског надреализма. Однос између париског и београдског надреализма. Надреализам и психоанализа. Надреализам и марксизам. Етнологија и надреализам. Надреализам и социологије свакодневног живота. Надреалистичка теорија сазнања. Социолошка димензија надреалистичке теорије и праксе. Интедрисциплинарност надреализма између књижевности, друштвене теорије и социјалне акције. Надреализам у савременом искуству. Историјске и друштвене поуке надреализма.

Практична настава

Представљање надреалистичких мултимедијалних радова. Упознавање са надреалистичким филмом, сликарством, плакатима, прогласима, изложбама, социјалним протестима и различитим облицима друштвеног ангажмана и активизма.

Литература

Breton, Andre (1979). *Tri manifesta nadrealizma*, Kruševac: Bagdala.

Бретон, Андре (1999). *Нађа*, Београд: Нолит.

Karan, Milenko (1989). *Psihoanaliza i nadrealizam*, Nikšić: Univerzitetska riječ.

Kostić, Đorđe (1991). *U Središtu nadrealizma. Sukobi*, Beograd: Biblioteka grada Beograda.

Milenković, Pavle (2012). *Uvod u sociologiju srpskog nadrealizma*, Novi Sad: Mediterran Publishing.

Nado, Moris (1980). *Istorija nadrealizma*, Beograd: BIGZ.

Novaković, Jelena (1996). *Na rubu halucinacija. Poetika srpskog i francuskog nadrealizma*, Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu.

Popović, Koča, Ristić, Marko (1985). *Nacrt za jednu fenomenologiju iracionalnog*, Beograd: Prosveta.

Vučković, Radovan (2009). *Sjajno društvo: priča o srpskim nadrealistima*, Beograd: Službeni glasnik.

Естетика 2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета „Естетика 2“ је реактуализација филозофске оријентације овог предмета. Овај циљ биће остварен студирањем темељних дела и списа који се односе на естетско подручје, која су издржавала пробу времена, која подлеже најозбиљнијим питањима уметности и њеној улози и која су основ најутицајнијих естетичких оријентација. Студиј заснован на таквој припадајућој литератури требао би да еманципује студенте и оспособи их за самостална истраживања.

Исход предмета

Исход предмета би био оспособљавање студената за самостална естетичка истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Искуство је показало да је најпродуктивније комбиновати историјски и проблемски метод. У том смислу студије естетике предвиђају упознавање са главним естетским учењима од предсократика до данас, као и уочавање темељних проблема који су и данас отворени у естетици.

Практична настава: Вежбе

Анализа изворних филозофско-естетичких текстова.

Литература

1. Платон, *Ијон. Хипија Већи. Гозба. Федар*, БИГЗ, Београд 2000.
2. Аристотел, *О песничкој уметности*, Зав. за уџб. и нас. сред., Београд 1990.
3. Гадамер, Х.-Г., *Огледи о филозофији умјетности*, АГМ, Загреб 2003.
4. Гилберт, К. Е., Кун, Х., *Историја естетике*, Култура, Београд 1969.
5. Грлић, Д., *Естетика I-IV*, Напријед, Загреб 1974.
6. Кроче, Б., *Бревијар естетике*, Глобус, Загреб 2001.

Естетика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са основним правцима и проблемима естетике, која је у правом реду тематизована у свом традиционалном одређењу као филозофија уметности.

Исход предмета

Исход предмета „Естетика“ би требало да оспособи студенте да успешно апсолвирају основне естетичке категорије и проблеме, и да стекну оријентацију у основним правцима савремених естетичких теорија.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам и предмет естетике. Естетика као филозофска дисциплина. Естетика и њој сродне дисциплине. Настанак естетике. Појам уметности у историјском смислу. Естетски феномен. Онтологија уметности. Естетичка аксиологија. Естетичка гносеологија. Класична, модерна и постмодерна уметност. Основни и практички појмови о уметности. Друштвена димензија уметности.

Литература

1. Узелац, М. *Естетика*, Академија уметности, Нови Сад 1999.
2. Адорно, Т., *Естетичка теорија*, Нолит, Београд 1979.
3. Хартман, Н., *Естетика*, Дерета, Београд 2004.
4. Морпурго-Таљабуе, Г., *Савремена естетика*, Нолит, Београд 1968.
5. Еко, У., *Умјетност и љепота у средњовјековној естетици*, Профил, Загреб 2006.
6. Гилберт, К.Е., Кун, Х., *Историја естетике*, Култура, Београд 1969.

Филозофија медија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема додатног услова.

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са филозофским приступом различитим медијима. Такође требају бити упознати са променама које су сами медији извршили у нашој перцепцији стварности као и са новим погледима на свет који су настајали паралелно са развојем медија.

Исход предмета

Очекује се да ће студенти кроз филозофску призму стећи елементарно знање о појединим медијима, њиховим техничким, епистемичким и естетским обележјима, затим и о појединим етапама историје медија. Ово знање ће бити од користи приликом разбијања стереотипа о искључиво негативној (нпр. идеолошкој) функцији медија у друштву и о стварању адекватнијег суда о њиховој правој вредности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Задатак филозофије медија: проучавање општег феномена медијалности на примеру појединачних медија (писмо, штампа, фотографија, филм, радио, телевизија, интернет ...). Шири и ужи појам медија. Пренос информација и комуникација. Медијске револуције и иновације. Медији и јавно мњење. Моћ и медији. Проблем медијске обмане. Симулација и симулакруми. Медијски условљене трансформације опажања и сазнања. Етика и естетика медија. Типови теорије медија: културно-критичке, семиотичке, (пост)структуралистичке, техничке, конструктивистичке и друге теорије медија. Социјална историја медија. Историја филозофије медија.

Литература

1. Адорно, Т. В.: „Два есеја о телевизији“, у: *Летопис Матице српске* (1966), стр. 248–267; 2. Бењамин, В.: *Есеји*, Нолит, Београд 1974; 3. Бодријар, Ж.: *Симболичка размена и смрт*, Дечје новине, Горњи Милановац 1991; 4. Briggs A./P. Burke: *Социјална повијест медија*, Пелаго, Загреб 2011; 5. Вирилио, П.: *Машине визије*, Светови/Октоих, Нови Сад/Подгорица 1993; 6. Меклуан М.: *Гутенбергова галаксија*, Нолит, Београд 1973; 7. Платон: *Федар*, БИГЗ 1985; 8. Чекић, Ј./Ј. Благојевић (прир.): *Моћ/медији/&*, Факултет за медије и комуникације, Центар за медије и комуникације, Београд 2012

Филозофска антропологија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета „Филозофска антропологија“ је да се студенти упознају са појмом, предметом и садржајем фундаменталних антрополошких одређења човека у филозофији

Исход предмета

Исход предмета би требало да буде да се студенти оспособе за филозофско разумевање начина како је у традицији филозофије тематизовано питање бити човека.

Садржај предмета

Теоријска настава

- а) Разликовање филозофске антропологије од емпиријске антропологије која се најчешће јавља у лику културне антропологије, социолошке и етнолошке антропологије
- б) Филозофска антропологија као темељна филозофска дисциплина (идеја да филозофска антропологија егзистира од почетка филозофије и идеја да филозофска антропологија представља нову филозофску дисциплину - схватања Канта и Плеснера)
- ц) Спорна филозофска становишта о карактеру филозофске антропологије:
 - Филозофска антропологија из перспективе феноменологије Шелера и Ландсберга,
 - Филозофска антропологија као онтологија човековог бивствовања
 - Фундаментална онтологија Мартина Хајдегера
 - Оспоравања филозофске антропологије са становишта егзистенцијализма (Јасперс, Сартр)
 - Филозофска антропологија и психоанализа (Фројд, Фром)
 - Филозофска антропологија и позитивизам
 - Филозофска антропологија и структурализам (Леви-Строс)
 - Оспоравање филозофске антропологије са становишта филозофије историје (Маркс, Дилтај)

Литература

1. Scheler, M., *Положај човјека у космосу*, В. Маслеша, Сарајево 1961.
2. Plessner, H., *Увод у филозофску антропологију*, В. Маслеша, Сарајево 1961.
3. Gehlen, A., *Човјек. Његова природа и положај у свијету*, В. Маслеша, Сарајево 1974.
4. Финк, Е., *Основни феномени људског постојања*, Нолит, Београд 1984.
5. Зборник *Филозофија модерног доба: филозофска антропологија*, В. Маслеша, Сарајево 1986.

Филозофија морала

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета „Филозофија морала“ је да се студенти упознају са основним садржајима филозофије морала као филозофске дисциплине која проучава унутрашњу структуру моралног карактера.

Исход предмета

Исход предмета би требало да омогући студентима добру оријентацију у проблематици моралног карактера, посебно с обзиром на структуру воље и вољних активности човека.

Садржај предмета

Теоријска настава

Проблем филозофског заснивања психологије. Филозофија морала као филозофско-етичка дисциплина. Појам морала (Сократ, Стоицизам, Римски појам морала, Јудеохришћански појам морала, Нововековни појам морала, Кант, Хегел, Савремене дискусије о појму морала). Морални карактер и структура моралног делања (појам моралног карактера; морални мотиви; егоизам и алтруизам; морално уверење; морална намера, одлука и избор; морална импутација, кривица и санкција; морални стид и кајање; појам моралне одговорности; појам савести).

Литература

1. М.А. Перовић, *Увод у етику*, КриМел, Нови Сад 2003.
2. М.А. Перовић, *Етика*, Графомедиа, Нови Сад 2001.
3. Хусеинов, А.А., Ирлиц, Г., *Историја етике*, Књижевна заједница Н. Сада, Нови Сад 1992.
4. Сингер, П., *Увод у етику*, Изд. књиж. З. Стојановића, С. Карловци-Н. Сад 2004.
5. Аристотел, *О души. Parva naturalia* (књиге: I-II), ПАИДЕИА, Београд 2012.

Биоетика и медији

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета „Биоетика и медији“ је упознавање студената са специфичним биоетичким приступом фундаменталним питањима холистички схваћеног живота, која су у непосредној вези са научним и техничко-технолошким напретком. Циљ предмета је и да се студенти упознају са моралним дилемама с којима се могу суочити у професионалном извештавању и јавном деловању, и указивање на поштовање одговарајућих кодекса приликом извештавања о деликатним и контроверзним биоетичким темама.

Исход предмета

Предмет треба да оспособи студенте за самостално размишљање, аргументовање и оријентисање у вези са темељним дилемама савременог човечанства.

Садржај предмета

Појам биоетике. Настанак и развој биоетике. Етика и биоетика. Појам живота у филозофији и другим наукама. Темељне позиције у биоетици. Екофилозофија. Нуклеарна технологија и њени изазови. Генетички модификовани организми. Статус животиња и њихова права. Биоетички проблеми у медицини. Еугеника. Абортус. Трансплантација органа. Репродуктивно и терапеутско клонирање. Еутаназија. Биоетика и болести зависности. Биоетика и религија. Биоетика и право. Биоетика и економија. Биоетика и уметност. Биоетичка едукација. Биоетика и медији. Биоетика у Србији.

Литература

1. Ракић, В., Младеновић, И., Дрезгић, Р., *Биоетика*, Сл. гласник, Београд 2012.
2. Ринчић, И., *Еуропска биоетика: идеје и институције*, Пергамена, Загреб 2011.
3. Перовић, М.А., *Етика медија*, „Бијели Павле“, Подгорица 2007.
4. Жарден, Џ.Р. де., *Еколошка етика*, Сл. гласник, Београд 2006.
5. Сингер, П., *Увод у етику*, Изд. књиж. З. Стојановића, С. Карловци-Н. Сад 2004.
6. Човић, А., *Етика и биоетика*, Пергамена, Загреб 2004.

АРХЕОЛОГИЈА И МЕДИЈИ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Стицање основних знања о археологији као научној дисциплини и њеном присуству у масовним медијима; непристрасна и објективна употреба археологије.

Исход предмета: Усвојена знања из основа формирања и функционисања археолошких тумачења прошлости; способност за критичко вредновање различитих начина употребе археологије у медијима.

Садржај предмета

Теоријска настава – Археологија као научна дисциплина и теоријско-методолошки оквири. Улога медија у стварању и преношењу знања о прошлости. Питање медијске конструкције знања у корелацији са принципима научних дисциплина археологије и историје. Проблематизација погрешне употребе археолошких података у медијима: неразумевање археологије, намерна злоупотреба, сензационализам, формирање конструката у служби друштвених и политичких тежњи. Преиспитивање етичке и друштвене одговорности припадника академске заједнице у медијској популаризацији археологије и историје. Значај медија за археологију и њихова позитивна улога у едукацији и популаризацији науке и културе.

Практична настава, вежбе – Дискусије о конкретним примерима и коришћењу археолошких сазнања у области телевизије, штампаних медија, филма, књижевности и различитим видовима популарне културе.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе) :

1. К. Грин, *Увод у археологију*, Београд 2003.
2. М. Џонсон, *Археолошка теорија*, Београд 2009.
3. В. Olsen, *Od predmeta do teksta*, Beograd 2002.

Додатна литература (одабрана поглавља из наведене литературе)::

1. Т. Clack, М. Brittain (eds.), *Archaeology and the Media*, Walnut Creek 2007.
2. С. Holtorf, *Archaeology is a brand, the meaning of archaeology in contemporary popular culture*, Walnut Creek 2007.
3. А. Палавестра, *Измишљање традиције: „винчанско писмо“*, Етноантрополошки проблеми 5/2, Београд 2010, 239-258.
4. М. Milosavljević, *Arheologija nad moštima*, Antropologija 11/2, Beograd 2011, 115–140.

ИСТОРИЈА АНТИЧКЕ ГРЧКЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Излагање историје античке Грчке и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе античке Грчке.

Исход предмета: Усвајање знања из историје античке Грчке заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичко-етничких оквира античке Грчке. На предмету се излаже преглед преисторијског развоја Грчке, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда Грчке и карактеристике социјално-економских односа.

Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима.

Практична настава, вежбе – упознавање историје античке Грчке на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме се протирала античка Грчка, као и приказивање слика и филмова о античкој Грчкој.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. И. Јордовић, *Стари Грци. Портрет једног народа*, Београд 2011.
2. К. Марицки Гађански, *Грчка историја*, део I (скрипта), Нови Сад 1984, 1987.
3. *Стара Грчка*, у редакцији В. В. Струвеа и Д. П. Калистова, Сарајево 1959.
4. Џ. Бјури, Р. Мигс, *Историја Грчке I и II*, Београд 2008.
5. А.-М. Битен, *Стара Грчка*, Београд 2010.
6. *Античка Грчка*, Кембриџ илустрована историја, приредио: П. Картлиц, Нови Сад 2007.
7. *Оксфордска историја грчког и хеленистичког света*, приредили: Џ. Бордман, Џ. Грифин, О. Мари, Београд 1999.
8. Џ. Чедвик, *Микенски свет*, превод: Љ Црепајац, Београд 1980.
9. Б. Гавела, *Историја уметности античке Грчке*, Београд 2002.
10. Дела античких писаца у преводу.

ИСТОРИЈА РУСИЈЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Стицање нових и продубљивање стечених знања о различитим аспектима (друштвеном, политичком, економском, културном итд.) историје Русије. Развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје Русије.

Исход предмета: Способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Русије самостално идентификују, опишу и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава – Излагања о историјским предусловима, контексту, субјектима, чиниоцима и најважнијим догађајима значајним за историју Русије. Ту спадају: Словени и европски простор и раном средњем веку. Настанак Кијевске државе. Теорије о настанку Русије. Покрштавање Руса: кнегиња Олга, кнез Владимир и Јарослав Мудри. Руске земље у доба кнеза Владимира Мономаха. Повест времених љет и развој руских летописа као извора за руску историју. Удеоно доба и борба против степских народа. Друштвено уређење и цивилизација Кијевске Русије. Руске земље и монголско освајање. Александар Невски. Успон Московске кнежевине. Димитрије Донски и прва руска победа над Монголима. Уједињење североисточне Русије под Иваном III. Руска црква у средњем веку. Идеологија „Москва трећи Рим”. Период смутног времена, после нестанка Рјуриковича, доласка Романова на власт. Формулисање државне идеје нове Русије, учвршћење централне власти у Русији, сукоб традиционалистичких и прозападних струја око политичке али и религијско-културне оријентације руског друштва, реформе петровске епохе и епохе Катарине Велике. Русија као Империја на европској сцени. Русија у новом европском поретку свете алијансе, унутрашње реформе, коначно укидање феудализма, нови изазови за систем самодржавља – сукоб са левичарима, нихилистима и револуционарима, владавина последњег Романова.

Практична настава, вежбе – Читање историјских извора и литературе и њихово критичко промишљање, презентација домаћих радова студената.

Одабрана поглавља из литературе:

1. А. Н. Сахаров, *История России, с древнейших времен до начала XXI века*, Москва 2005.
2. Р. Miljukov, Š. Senjobos, L. Ezenman, *Istorija Rusije*, Zagreb 2009.
3. Џејмс Билингтон, *Икона и Секира, историја руске културе*, једно тумачење, Београд 1988

ИСТОРИЈА СРБА У ЦРНОЈ ГОРИ ДО 1918. ГОДИНЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске историје на територији Црне Горе. Сагледавање формирања националне државе и њених институција, али и изучавање свеобухватних друштвених, политичких, економских и културних токова историје Срба током другог 19 века.

Исход предмета: Овладавање знањима из српске историје до стицања независности - уређење држава Црне Горе, развитак институција, међународни положај, национална политика у две српске државе.

Садржај предмета

Теоријска настава – Историја Срба у Црној Гори обухвата све догађаје и процесе који карактеришу живот ове српске државе, од 15 века, све до 1918, уз нагласак на институције Владичанства и Гувернадурства, али и детаљно изучавање владавине Петра I и Петра II Петровића Његоша, те књаза Данила и књаза/краља Николе. Посебан осврт се прави и на развој економских, друштвених и војних реформи, те модернизацију Црне Горе 1878-1918.

Практична настава, вежбе – читање извора, презентације студената, посете библиотечким и архивским установама у Новом Саду и Београду.

Одабрана поглавља из литературе:

1. Радош Љушић, *Српска државност 19 века*, Београд 2008
2. Милорад Екмечић, *Стварање Југославије 1790-1918*, 1-2, Београд 1989
3. *Историја српског народа*, V-1, VI-1, Београд 1994.
4. Радослав Распоповић, *Дипломатија Црне Горе 1711-1918*, Подгорица 1996

СРПСКА ПОЛИТИКА У АУСТРОУГАРСКОЈ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање студената са главним токовима српске политичке историје на територији Аустро Угарске. Циљ је сагледавање формирања политичких странака, као носилаца политичке мисли и институција које сачињавају модерно друштво, и политичка борба народности за остварење парламентарних и основних демократских права у Аустро Угарској монархији 1867-1918. Анализира се и економски, друштвени и културни живот Срба, али и шире других народности у Аустро Угарској, између осталих Румуна, Словака, Русина, Буњеваца и других

Исход предмета: Овладавање знањима из српске историје у Аустро Угарској и посебно упознавање и прихватање система вредности, које одговарају критеријумима парламентарних демократија и културолошких норми које карактеришу Средњу Европу.

Садржај предмета

Теоријска настава – Код Срба у Аустро Угарској кључна странка је била Српска народна слободоумна странка Светозара Милетића која је обележила политички живот до 1884, а после ње и њени директни политички сукцесори Српска народна радикална странка Јаше Томића, Либерална странка Михаила Полит Десанчића и нотабилитетска странка у Угарској и Хрватској. Посебна пажња се обраћа и на српску политичку сцену у Хрватској и Далмацији. Анализира се и политички живот Румуна, Словака и Русина те њихових политичких представника. Сегмент предавања је и изучавање ширег контекста деловања националних и културних институција народности.

Практична настава, вежбе – Читање извора, презентације студената, посете библиотечким и архивским установама у Новом Саду и Београду.

Одабрана поглавља из литературе:

1. Дејан Микавица, *Политичка идеологија Светозара Милетића*, Нови Сад 2006.
2. Дејан Микавица, *Михаило Полит Десанчић*, Нови Сад 2007.
3. Дејан Микавица, *Српска Војводина у Хабзбуршкој монархији 1690-1920*, Нови Сад 2004.
4. Василије Крестић, *Радош Љушић, Програми и статутуи српских политичких странака до 1918*, Београд 1991.

ИСТОРИЈА КНЕЖЕВИНЕ И КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање студената са правном и политичком историјом Србије 1804-1918. Старој Србији, кроз политичку историју и историју многобројних устанака и буна против турске власти у 19 веку. Исто тако детаљно се сагледава и парламентарни живот те целокупна друштвена историја Срба 1788-1918. Детаљно се изучавају сви политички процеси који су доминирали политички и друштвеним животом Србије 1804-1918.

Исход предмета: Овладавање знањима из српске историје кроз познавање државних институција, и токова национално-политичке борбе Србија 1804-1918. од устаничке државе до модерне парламентарне монархије.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предвиђено је детаљно изучавање најзначајнијих догађаја и личности овог кључног процеса српске историје у 19 веку. Владари, династички сукоби, акција Србије у Босни и Херцеговини, рад на ослобођењу Старе Србије и ослободилачки ратови 1912-1918, су важан део предмета. Оквир су решавање српског питања кроз призму односа великих сила Аустро Угарске и Русије. Посебан значај даје се на изучавању династија Обреновић, Карађорђевић и Петровић. Парламентаризам, социјална историја, привредна историја, културна историја, архитектура, такође су део изучавања овог курса. Активно ће се радити на предочавању студентима кључних вредности уставних и парламентарних држава.

Практична настава, вежбе – Читање извора, презентације студената, посете библиотечким и архивским установама у Новом Саду и Београду.

Одабрана поглавља из литературе:

1. Слободан Јовановић, *Влада Милана Обреновића*, 1-2, Београд 1990
2. Слободан Јовановић, *Влада Александра Обреновића*, 1-2, Београд 1990
3. Слободан Јовановић, *Влада Уставобранитеља*, Београд 1990
4. Радош Љушић, *Српска државност 19 века*, Београд 2008
5. Драгослав Јанковић, *Рађање парламентарне демократије*, Београд 1997
6. Милорад Екмечић, *Дуго кретање од клања до орања, историја српског народа у новом веку 1492-1992*, Београд 2011

Историја Срба у XX веку

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

- стицање знања о друштвеном, политичком и културном аспекту историје Срба у 20. веку; познавање савремене историографске продукције о историји Срба у 20. веку; развијање критичког мишљења и мултиперспективног приступа у самосталном интерпретирању савремених резултата научних истраживања политичког, друштвеног, економског и културног аспекта историје Срба у 20. веку.

Исход предмета

- знања и способност да се најважнији догађаји, појаве, проблеми и процеси из историје Срба у 20. веку самостално идентификују, описују и тумаче у складу са резултатима савремених историографских истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

- излагања о државном политичком програму и улози Краљевине Србије у стварању југосл. државе за време Првог светског рата, становиштима српске политичке и интелектуалне елите о уређењу југословенске државе и националној идеологији, специфичностима положаја Срба у Краљевини СХС/Југославији (до 1939), ставовима српских политичара и државника о стварању Бановине Хрватске, положају Срба у Бановини Хрватској (од 1939), друштвено-економском и културном аспекту историје Срба у Краљевини СХС/Југославији, српским културним институцијама, улози српске политичке, војне, културне и верске елите у државном удару 27. марта 1941, положају Срба у појединим окупационим подручјима и улози Срба у антиокупационим и антифашистичким покретима на подручју Југославије за време Другог светског рата, о друштвено-економском и културном аспекту историје Срба у другој половини 20. века у социјалистичкој Југославији, као и у процесу дезинтеграције Југославије и проблемима историје Срба на крају 20. века.

Практична настава

- читање одабраних научних радова и критичко промишљање резултата научних истраживања историје Срба у 20. веку.

Литература (одабрана поглавља)

1. Петрановић, Бранко, Србија у Другом светском рату (1939-1945), Београд (Војноиздавачки и новински центар) 1992.
2. Петрановић, Бранко, Југословенско искуство српске националне интеграције, Београд (Службени лист СРЈ) 1993.
3. Димић, Љубодраг, Срби и Југославија: простор, друштво, политика (поглед с краја века), Београд (Стубови културе) 1998.
4. Ћирковић, Сима М., Срби међу европским народима, Београд (Equilibrium) 2004.
5. Димић, Љубодраг-Стојановић, Дубравка-Јовановић, Мирослав, Србија 1804-2004: три виђења или позив на дијалог, Београд (Удружење за друштвену историју) 2005.

Пољски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Формирање артикулационе базе, савладавање пољске графиције, почетно формирање навика говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на елементарном нивоу.

Исход предмета

На крају курса, студент би требало да зна основна правила графиције и ортографије, да уме да прочита, каже, разуме на слух, и напише на најелементарнијем нивоу неколико реченица о себи, породици и околини, а везано за теме и текстове из првог дела уџбеника.

Садржај предмета

Практична настава:

Теме покривене са 10 лекција из уџбеника „Hurra 1“ (1-10) – категорија рода, броја и падежа, номинатив, акузатив, инструментал и локатив једнине и множине, инфинитив глагола, садашње време I, II, III, IV конјугација, прошло време). Лексика у складу са темама које се обрађују у уџбенику (представљање, називање и квалификација различитих земаља, језика, професија; предмети у кући; на улици, на пијаци, у продавници).

Литература

Małolepszy M., Szymkiewicz A. (2006) Hurra po polsku 1 . Kraków

Janowska A., Pastuchowi M. (2005) Dzień dobry. Katowice

Lechowicz J., Podsiadły J. (2001) Ten, ta, to. Łódź

Пољски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Пољског језика А1.1

Циљ предмета

Развијање навика говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на елементарном нивоу, што приближно одговара нивоу А1 заједничког европског оквира за живе језике.

Исход предмета

На крају курса, требало би да студент уме да се, у контекстима које пружа уџбеник, служи вештинама читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу А1 заједничког европског оквира за живе језике, тј. да буде оспособљен за елементарно споразумевање у породици и ван ње.

Садржај предмета

Практична настава:

Теме покривене са 10 лекција из уџбеника „Hurra 1“ (11-20) у којима је заступљена одговарајућа фонетска и морфосинтаксичка грађа, бројеви и слагање именица уз бројеве, глаголи: презент, перфекат, глаголски вид, сложени и прости футур, инфинитив и промена повратних глагола, глаголи кретања). Лексика у складу са темама које се обрађују у уџбенику.

Литература

Małolepszy M., Szymkiewicz A. (2006) Hurra po polsku 1. Kraków

Janowska A., Pastuchowi M. (2005), Dzień dobry. Katowice

Lechowicz J., Podsiadły J. (2001) Ten, ta, to. Łódź

Пољски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Пољског језика А1.2

Циљ предмета

Развијање говорних вештина говорења, аудирања и писања на нивоу који је приближно између А1 и А2 европског оквира за живе језике.

Исход предмета:

На крају курса, требало би да студент зна основне културолошке податке о Пољској. Студент разуме, зна и користи реченице изван контекста и често употребљава изразе у вези са кругом његових активности

(подаци о себи, породици, месту становања, послу, студијама).

Садржај предмета

Теме покривене са 10 лекција из уџбеника „Hurra 2“(1-10) у којима је заступљена одговарајућа лексичка и граматичка грађа (изражавање времена; датум; гледање на сат; изражавање места, поседовања, непоседовања, родбинских веза и односа, изражавање осећаја; последице, саветовање, наручивање...). Лексика у складу са темама које се обрађују у уџбенику (породица, радни дан, град и село, становање, путовање, летовање, зимовање, одмор итд.)

Литература

Małolepszy M., Szymkiewicz A. (2006) Hurra po polsku 1. Kraków

Janowska A., Pastuchowi M. (2005) Dzień dobry. Katowice

Lechowicz J., Podsiadły J. (2001) Ten, ta, to. Łódź

Пољски језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Пољског језика А 2.1

Циљ предмета

Развијање говорних вештина говорења, аудирања и писања на нивоу који је приближно нивоу А2 европског оквира за живе језике.

Исход предмета

На крају курса студент треба да зна културолошке податке о врстама превоза, специјалитетима националне кухиње, систему образовања у Пољској; може да води разговор током обичних послова, који се своди на размену једноставних и директних информација о свакодневним и познатим стварима; студент зна да описује своја занимања, осећања, изглед особа, места.

Садржај предмета

Практична настава:

Теме покривене са 10 лекција из уџбеника „Hurra 2“ (11-20) у којима је заступљена одговарајућа лексика и граматичка грађа. Аутоматизација употребе падешких облика именица, заменица, придева и бројева, употреба глагола у садашњем, прошлом и будућем времену. Лексика у складу са темама које се обрађују у уџбенику (празници, факултет, позориште, биоскоп, обичаји, књижевност итд.)

Литература

A. Burkat, A. Jasińska. (2007) Hurra po polsku 2. Kraków

Janowska A., Pastuchowi M. (2005), Dzień dobry. Katowice

Lechowicz J., Podsiadły J. (2001) Ten, ta, to. Łódź

РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, значајем детињства као развојног раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развоју појединих психичких функција.

Исход предмета: Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама деце и за узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са децом.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса.

Практична настава, вежбе – Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). Развојна психологија. Нови Сад: Футура публикације.

ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: а) Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања; б) оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у будућем наставничком раду

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- примени сазнања из психологије учења и образовања како би повећао ефикасност педагошких интервенција
- сарађује са школском психолошком службом у изради и реализацији плана индивидуалних и групних психолошких интервенција у образовању

Садржај предмета

Теоријска настава –

- Предмет, карактеристике и улога савремене педагошке психологије
- Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси
- Учење као процес: плато и флукуације у учењу; трансфер учења
- Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси
- Когнитивни способности као детерминанте школског постигнућа
- Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту; саморегулисано учење
- Релације особина личности и школског постигнућа
- Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине
- Улоге наставника; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије
- Тешкоће у учењу: дислексја, дисграфија, поремећаји рачунања, хиперактивносторављање
- Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања

Практична настава, вежбе – Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb,
- Grgin, T. (2004). *Edukacijska psihologija*, Naklada „Slap“, Jastrebarsko
- Zarevski, P. (2002). *Psihologija pamćenja i učenja*, „Naklada Slap“, Jastrebarsko
- Вучић, Л. *Педагошка психологија*, Београд: Друштво психолога Србије (више издања)

ИНТЕРАКТИВНА ПЕДАГОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Увођење студената у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Упознавање са темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Подстицање развоја педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Припремање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.

Исход предмета: Познавање и разумевање темељних педагошких појмова и начела педагошког рада; Развијеност педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за успешно педагошко деловање; Оспособљеност за (само)рефлексију и (само)евалуацију и критички приступ педагошком раду и појавама.

Садржај предмета

Теоријска настава – Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова парадигма у образовању (конструктивизам као теоријско полазиште интерактивне педагогије); Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у васпитно-образовној институцији; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Педагошке компетенције наставника; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Интерактивно учење; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса.

Практична настава, вежбе – У раду семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Роедерс, П. (2003). *Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.
2. Кнежевић-Флорић, О. (приредила) (2006). *Интерактивна педагогија*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине
3. Големан, Д. (2001). *Емоционална интелигенција*. Београд: Чигоја штампа;;
3. Милутиновић, Ј. (2011). *Алтернативе у теорији и пракси савременог образовања: пут ка квалитетном образовању*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”;

ДИДАКТИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

- Упознавање студената са темељним сазнањима и кључним питањима дидактике

Усвајање категоријалних дидактичких појмова и развијање критичког мишљења студената

Исход предмета:

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Познаје и разуме научна сазнања из области дидактике неопходна за ефикасне педагошке интервенције
- Овлада основним професионалним дидактичким компетенцијама
- Примењују стечена знања у васпитно-образовној пракси

Садржај предмета

Теоријска настава – Дидактика у систему педагошких наука. Предмет и задаци дидактике као науке о образовању и настави. Категоријални дидактички појмови. Улога и могућности наставе у развоју личности. Појам развијајуће наставе. Циљ и задаци наставе. Динамика и структура наставе као система: димензије, основе, активности, етапе, чиниоци и елементи наставе. Дидактички троугао. Ученик, наставник и наставни садржај. Активност ученика и наставника у настави. Диференцијација и индивидуализација наставе. Облици наставе: са становишта ученика (фронтални, групни, тандем, индивидуални облик), са становишта наставника (индивидуално и тимско поучавање). Методе наставе, различити приступи и класификације. Методе учења, наставне методе, методе научно-истраживачког рада. Медији у настави (наставна техника и технологија), појмовно одређење, класификација. Медији у функцији мисаоне активизације ученика. Наставни садржаји (наставни план и програм, структура, врсте, теорије о избору наставних садржаја). Основне карактеристике савременог уџбеника. Традиционални и савремени наставни системи. Домаћи радови ученика. Планирање и припремање наставника за наставу. -Мерење и оцењивање у настави (врсте, поступци, инструменти).

Практична настава, вежбе – Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Баковљев, М., (1990), Дидактика, Београд: Научна књига
2. Вилотијевић, М., (2000), Дидактика, Београд: Научна књига
3. Гојков, Г., (2003), Докимологија, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
4. Давидов, В.В., (1995), о схватањима развијајуће наставе, сазнавање и настава, Београд: ИПИ
5. Кркљуш, С., (1998), Дидактички диспут (пр. М. Ђукић), Нови Сад: СПДВ
6. Савремени основношколски уџбеник, (пр. Б. Требјешанин и Д. Лазаревић), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2001.

Упоредна граматика словенских језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

Овладавање основним теоријско-методолошким поставкама упоредне граматике и принципима историјске фонологије; упознавање са породицом индоевропских језика, индоевропским фонолошким системом и најважнијим процесима у развоју фонолошког система прасловенског језика.

Исход предмета:

Способност уочавања и тумачења проблема у историјској фонологији и системске анализе фонолошких промена у прасловенском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Предмет, задаци и методе упоредне граматике. 2. Индоевропски језици, прадомовина и миграције. 3. Балто-словенска заједница. 4. Словени: прадомовина и миграције. 5. Вокалски и консонантски систем касног индоевропског. 6. Најраније промене у вокалском и консонантском систему прасловенског језика. 7. Закон отвореног слога и његове последице. 8. Унутарслоговни хармонизам и његове последице. 9. Превој. 10. Вокалски и консонантски систем касног прасловенског.

Практична настава (вежбе):

Примена стечених теоријских знања у анализи и реконструкцији форми.

Литература:

Радосав Бошковић (1977) Основи упоредне граматике словенских језика: Фонетика. Београд: Научна књига.

Милан Михаљевић (2002) Славенска поредбена граматика: Увод и фонологија. Загреб: Школска књига,

Андре Мартине (1987) Индоевропски језици и «Индоевропљани». Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада

Љиљана Суботић (2002) Историјска лингвистика [Лингвистичке свеске 2]. Нови Сад: Филозофски факултет

Упоредна граматика словенских језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит Упоредна граматика словенских језика 1

Циљ предмета:

Упознавање са развојем фонолошког система прасловенског језика у словенским језицима.

Исход предмета:

Оспособљеност за анализу фонолошких промена у словенским језицима.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Развој вокалног и консонантског система у словенским језицима од позног прасловенског: полугласници, назали, јери, јат, вокално р и л, звучни спирант х, развој резултата јотовања и палатализација. Корелација по палаталности. 2. Прозодијски системи савремених словенских језика. 3. Карактеристичне црте источнословенске, западнословенске и јужнословенске језичке заједнице, као и сваког словенског језика понаособ. 4. Главни моменти у развоју словенских књижевних језика.

Практична настава (вежбе):

Читање и анализа текстова на одабраним словенским језицима из све три словенске језичке групе.

Литература:

Бошковић Р. (1977) Основи упоредне граматике словенских језика: Фонетика. Београд: Научна књига

Михаљевић М. (2002) Славенска поредбена граматика: Увод и фонологија. Загреб: Школска књига

РАН. Институт языкознания (2005) Языки мира: Славянские языки. Москва: Academia

Руски језик A1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да студент нема никаквих предзнања из руског језика или да се на дијагностичком тесту није квалификовао за неки од виших нивоа.

Циљ предмета: Формирање артикулационе базе, савладавање руске граfiје, почетно формирање навика аудирања, говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на најелементарнијем нивоу.

Исход предмета:

На крају курса студент би требало да зна основна правила фонетике, граfiје и ортографије, да стекне навике правилног изговора руских гласова, да уме да прочита, каже, разуме на слух и напише на најелементарнијем нивоу неколико реченица о себи и околини у складу са темама и текстовима из прве половине уџбеника (првих 14 лекција).

Садржај предмета:

Практична настава:

Упознавање са руским фонетским системом, основама морфологије и синтаксе (категорија рода, броја и падежа, номинатив, акузатив и локатив јединице и множине деклинабилних врста речи, инфинитив глагола, садашње време – I и II коњугација, прошло време; проста, просто-проширена реченица. Лексика и фразеологија у складу са темама из прве половине уџбеника (упознавање; изражавање молбе, извињења, тражење информације, дозволе, изражавање забране, поседовања, непоседовања; именовање и квалификација различитих земаља, нација, језика, професија, предмета и радњи у учионици, у кући, на улици, на пијаци, у продавници, код лекара).

Литература

Уџбеник: Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я Рыбакова, *Жили-были... 28 уроков русского языка для начинающих. Учебник/ Рабочая тетрадь*, Санкт Петербург, 2004.

Граматика: Р. Маројевић, Граматика руског језика, Нови Сад, 1989.

Помоћна литература: М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык*. Москва, 2005.

Речник: Н. Ајџановић, К. Јуршић - Хузјан, *Руско-српски речник* (уз уџбеник Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я. Рыбакова: *Жили-были... - 28 уроков русского языка для начинающих*, Санкт-Петербург, "Златоуст", 1998), Нови Сад, 2004. – скрипта.

Руски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Руског језика А1.1

Циљ предмета: Развијање навика аудирања, говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на елементарном нивоу, што приближно одговара нивоу А1 Заједничког европског оквира за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да поседује формиране вештине читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу А1 Заједничког европског оквира за живе језике, тј. да је у стању да разуме и употребљава познате и свакодневне речи и изразе у једноставним реченицама у циљу задовољавања свакодневних потреба.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме покривене лекцијама из уџбеника (15-28), у којима је заступљена одговарајућа фонетска, морфолошка и синтаксичка грађа (основни обрасци промене деклинабилних врста речи; основни бројеви, слагање именица уз бројеве; глаголи: презент, перфекат, глаголски вид, сложени и прости футур, инфинитив и промена повратних глагола, основни глаголи кретања; сложена реченица). Вокабулар у складу са темама које се обрађују у уџбенику (куповина, радни дан, прослава рођендана, град и село, сналажење на улици, путовање, летовање, спољашњост и карактер човека; изражавање допадања и недопадања, слагања, неслагања, изражавање времена, поседовања, позивања, честитања и сл.).

Литература:

Уџбеник: Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я Рыбакова. *Жили-были... 28 уроков русского языка для начинающих. Учебник/ Рабочая тетрадь.* Санкт Петербург, 2004.

Грамматика: Р. Маројевић, Грамматика руског језика, Нови Сад, 1989.

Помоћна литература: М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык.* Москва, 2005.

Шкатулка. Пособие по чтению для начинающих изучать русский язык (под ред. О. Э. Чубаровой), Москва, 2005.

Речник: Н. Ајџановић, К. Јуршић - Хузјан, *Руско-српски речник* (уз уџбеник Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я. Рыбакова: *Жили-были... - 28 уроков русского языка для начинающих*, Санкт-Петербург, "Златоуст", 1998), Нови Сад, 2004. – скрипта

Руски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент положио испите са претходног нивоа (А1.1, А1.2) или да се на дијагностичком тесту квалификовао за овај ниво.

Циљ предмета: Даље развијање говорних вештина читања, говорења, аудирања и писања приближно до нивоа А1+ Европског оквира за живе језике.

Исход предмета: До краја курса студенти би требало да савладају материјал презентован у првој половини уџбеника и да постигну језичку и комуникативну компетенцију која одговара нивоу А1+. На крају курса студент би требало да стекне основна културолошка знања о Русији; да може да разуме и користи вокабулар и конструкције и изван контекста уџбеника, често употребљаване изразе у вези са делокругом његових активности, да води разговор о уобичајеним активностима (подаци о себи, својој породици, месту становања, послу, студијама, плановима за будућност, познатим и успешним личностима, и сл.).

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из прве половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа граматичка грађа (функција и значења појединих падежа: N, L, A, G; редни бројеви, основни глаголи кретања с префиксима; директан и индиректан говор, односна, временска, намерна реченица; изражавање објекта мишљења и говора, времена, места, објекта радње, сличности, правца кретања, поседовања и непоседовања, присуства и одсуства, припадања, количине, жеље, циља, неопходности). Вокабулар у складу са темама које се обрађују у првој половини уџбеника (биографија, професије, опис личности, породица и породични односи, радни дан, опис града и села, поређење живота и обичаја Руса и људи у нашој земљи, становање, путовање и сл.).

Литература: Уџбеник: В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)*, 2-е издание, Санкт-Петербург, 2005.

Л.В. Миллер, Л.В. Политова, *Жили-были... 12 уроков русского языка - базовый уровень. Учебник/Рабочая тетрадь*. Санкт Петербург, 2005.

Помоћна литература:

М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык*. Москва, 2005.

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One*. Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник*, Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик A2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент одслушао претходни курс (A2.1)

Циљ предмета: даље развијање говорних вештина читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу A2 Европског оквира за живе језике.

Исход предмета: До краја курса студенти би требало да савладају материјал презентован у другој половини уџбеника и да постигну језичку и комуникативну компетенцију која одговара нивоу A2. На завршетку курса требало би да студент познаје неке културолошке специфичности Русије и Руса, да може да води разговор у вези са уобичајеним и познатим стварима, да уме једноставним изразима да опише своје занимање, блиско окружење и учествује у разговору и преписци на теме које су у вези са задовољавањем његових непосредних потреба.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из друге половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа граматичка грађа (функција и значења појединих падежа: D, I, промена именица, заменица и придева у множини; глаголи кретања с префиксима; изражавање адресата, неопходности, стања и осећања, правца и места кретања, друштва и инструмента радње, професије, бављења разним активностима, карактеристика човека, квалификације предмета, изражавање просторних и временских односа; директан и индиректан говор; уопштено-лична реченица; зависносложена реченица – намерна, условна, допусна).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)*, 2-е издание, Санкт-Петербург, 2005.

Л.В. Миллер, Л.В. Политова, *Жили-были... 12 уроков русского языка - базовый уровень. Учебник/Рабочая тетрадь*. Санкт Петербург, 2005.

Помоћна литература:

М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык*. Москва, 2005.

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One*. Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Грамматика: Р. Маројевић, *Грамматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник*, Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент положио испите основног нивоа (А2.1. А2.2) или да се на дијагностичком тесту квалификовао за овај ниво.

Циљ предмета: Даље развијање језичких вештина (читања, писања, слушања и говорења), као и овладавања вокабуларом и граматичким јединицама у складу са темама и текстовима из уџбеника приближно нивоу А2+ према Заједничком европском оквиру за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да развије вештине читања, писања, слушања и говорења приближно нивоу А2+ Заједничког европског оквира за живе језике, да савлада лексички и граматички материјал презентован у првој половини уџбеника и да стекне ширира културолошка знања о Русији и Русима.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме покривене лекцијама из прве половине уџбеника (биографија човека, породица и породични односи, професије, различита интересовања и хобији), у којима је заступљена одговарајућа лексика и граматичка грађа (прелазни и непрелазни глаголи, активне и пасивне конструкције с глаголима НСВ и СВ, повратни глаголи, активни и пасивни партиципи садашњег и прошлог времена, грађење активних партиципа и промена по падежима, њихово место у реченици; пасивни партиципи садашњег и прошлог времена, грађење пасивних партиципа и промена по падежима, краћи облик партиципа).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 3. Учебник русского языка (первый уровень)*, Санкт-Петербург, 2006.

Помоћна литература:

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One*. Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник*, Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Руског језика Б 1.1

Циљ предмета: Даље развијање језичких вештина (читања, писања, слушања и говорења), као и овладавања вокабуларом и граматичким јединицама у складу са темама и текстовима из уџбеника приближно нивоу Б1 према Заједничком европском оквиру за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да разуме кључне ставке исказа уколико се ради о јасном и стандардном језику и познатим стварима и догађајима; требало би да може да се снађе у већини свакодневних ситуација ако отпутује у Русију, да може да говори на једноставан и кохерентан начин о познатим стварима и темама које га интересују, да преприча неки догађај, дешавање, сан, као и да изрази очекивање, циљ или укратко објасни разлоге за остваривање неког пројекта или идеје.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из друге половине уџбеника (образовни систем, студије, наука, посао, град, екскурзија, оријентација у граду, градски саобраћај, знаменитости највећих руских градова, живот у граду), у којима је заступљена одговарајућа лексичка и граматичка грађа (степени поређења придева и прилога, дужи и краћи облик придева, компаративна конструкција, изражавање атрибутивних односа у простој и сложеној реченици, глаголи кретања с префиксима – значење и употреба, поређење глаголског вида код глагола кретања, преносна значења глагола кретања; изражавање просторних односа у простој и сложеној реченици).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 3. Учебник русского языка (первый уровень)*, Санкт-Петербург, 2006.

Помоћна литература:

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One*. Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник*, Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Шпански језик A2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу A2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу A2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Личне навике, разлози и мотиви (*porque / para*), пружање савета и давање препорука (*tener que + infinitivo / lo mejor es + infinitivo / va bien + infinitivo*). Презент индикатива правилних и неправилних глагола. Повратни глаголи. Поређење придева, прилога, именица и глагола. Предлози за место. Одређени и неодређени члан. Род именица. Презент индикатива неправилних глагола (*c – zc*). Присвојни придеви и заменице (*este/esta/estos/estas, ese/esa/esos/esas*). Учтивост (*tú / usted*). Правила акцентуације. Глаголска перифраза *estar + gerundio*. Сати. Исказивање намера и планова за будућност (*pensar + infinitivo / ir a + Infinitivo*). Искуства у прошлости (*el Pretérito Perfecto*). Временски маркери *ya / todavía no*. Личне заменице директног објекта. Обезличене реченице (*pronombre se + verbo en 3ª persona del singular o plural*).

Практична настава: Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво A2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање личних навике, разлога и мотива, делови куће и намештај, физички опис људи, односи и сличности међу особама, тражење и пружање услуга, дозвола и изговора, одевни предмети. Говорни чиновни поздрављања, представљања скретања пажње, активности у слободно време. Опис екстеријера исхрана и рецепти.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 2. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Troitiño, C., P. Seijas. *Cuadernos de Gramática española A2*. Barcelona: Difusión. 2009.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual* Madrid: SM 2002.
5. Виња, Војмир. *Diccionario español-croata*. Загреб: Школска књига. 1991.
6. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.

Шпански језик A2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу A2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу A2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основна употреба шпанских глаголских времена (*el Pretérito Perfecto, el Futuro Imperfecto el Pretérito Indefinido, el Pretérito Imperfecto*) и начина (*el Imperativo*). Временске одреднице за исказивање радње у прошлости и временски маркери за будућност..Употреба глагола *ser* и *estar*. Исказивање жеља (*me / te/ le / nos / os / les gustaría + infinitivo*). Формулисање претпоставки (*Si + Presente de Indicativo, Futuro Imperfecto*). Употреба глаголске перифразе *estar + gerundio* у прошлости. Личне заменице директног и индиректног објекта.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво A2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање расположења и душевног стања. Делови тела. Исказивање симптома болести. Описивање догађаја, околности особа и предмета у прошлости.. Приповедање и повезивање догађаја у прошлости, исказивање трајања радње. Давање упутстава и инструкција. Временски маркери за будућност. Исказивање будућних радњи и услова.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional 2*. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Troitiño, C., P. Seijas. *Cuadernos de Gramática española A2*. Barcelona: Difusión.2009.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco.*Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual* Madrid: SM 2002.
5. Виња, Војмир. *Diccionario español-croata*. Загреб: Школска књига.1991.
6. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.

Старословенски језик

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов:-

Циљ предмета

Упознавање студента са културно-историјским оквирима стварања словенске писмености и основама фонолошког и морфолошког система старословенског језика.

Исход предмета

Способност читања, разумевања (уз помоћ речника), као и фонетске и морфолошке анализе старословенских текстова у издањима.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Настанак старословенске писмености; 2. Дијалекатска основица старословенског језика; 3. Прва словенска писма: глагољица и ћирилица; 4. Типови правописа: глагољски и ћирилски; 5. Старословенски споменици; 6. Најважније гласовне промене у прасловенском језику; 7. Старословенски вокалски и консонантски систем; 8. Гласовне промене до периода старословенских споменика; 9. Морфолошка структура старословенског језика: категоријална обележја номиналних и вербалних речи; 10. Номиналне речи: деклинација именица, заменица, придева и бројева. 11. Глаголски систем: инфинитивне и презентске основе, инфинитив и супин, глаголска времена (презент, аорист, имперфекат, перфекат, плусквамперфекат, футур), глаголски начини (императив и потенцијал). 12. Партиципи: грађење и деклинација.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Читање, анализа и превод старословенских текстова.

Литература

Петар, Ђорђевић. *Старословенски језик*. Нови Сад: Матица српска, 1975.

Светозар Николић. *Старословенски језик 1: правопис, гласови, облици*. Београд: Требник, 1997.

Миленко Панић. *Старословенска хрестоматија*. Београд: Чигоја, 2001.

Шпански језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Лични подаци (име, презиме, старост, националност...) поздрав; националност, професије. Абецеда. Род именица. Бројеви. Индикатив презент глагола све три коњугације (- ar / - er / - ir); употреба предлога *a, con, de, por, para*; одређени члан; личне заменице. Безлични глаголски облик *hay* и глагол *estar*; суперлатив, неодређени члан; упитне заменице. боје. Показне заменице и придеви; употреба одеђеног члана уз придев; глаголска перифраза *tener que + infinitivo*; глагол *ir*. Глагол *gustar*; присвојни придеви.

Практична настава: Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А1). Теме: изражавање намера, мотива, разлога, склоности, интересовања и потреба, физички изглед и карактер; породични односи, одевни предмети, опис места, градова и држава, клима.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 1. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Conejo, E., Tonnelier, B. *Cuadernos de Gramática española A1*. Barcelona: Difusión. 2008.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.
5. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.
- 6.

Шпански језик A1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу A1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу A1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Индикатив презента неправилних глагола; повратни глаголи; прилози за учесталост, слагање у мишљењу, сати; дани у недељи; делови дана. Употреба безличног облика уз заменицу *se*; глаголи *poner* и *traer*. прилози за количину.. *El Préterito Perfecto. Saber + infinitivo*; изражавање учесталости; Приповедање и повезивање догађаја у прошлости; изражавање трајања радње; *El Préterito Indefinido*; временске одреднице за прошлост; глаголска перифраза *empezar a+ infinitivo*; глагол *ir / irse*.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво A1). Теме: навикаме и обичаји, понашање у ресторану; обичаји Шпанаца у исхрани, Описивање села, града, градске четврти; пружање упутстава, склоности и способности, врлине и мане.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional*1. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Conejo, E., Tonnelier, B. *Cuadernos de Gramática española A1*. Barcelona: Difusión.2008.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.
5. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.